

**UCHWAŁA NR 280/XXV/2016
RADY MIEJSKIEJ W SEROCKU
z dnia 7 listopada 2016 r.,**

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock
na lata 2016 - 2025”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.), Rada Miejska w Serocku uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się "Strategię Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025", w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Serock.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Serocku
Artur Borkowski

Radca Prawny

Stanisław Paszkowski

UZASADNIENIE

Strategia rozwoju gminy to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, który realizuje ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategiczne planowanie. „Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego określający kluczowe kierunki rozwoju Miasta i Gminy Serock. Celem Strategii jest nie tylko określenie najważniejszych kierunków rozwojowych, ale także wskazanie wizji, celów strategicznych i operacyjnych, zadań strategicznych oraz sposobów ich realizacji przez Miasto i Gminę Serock w najbliższych latach.

Tworzenie diagnozy i identyfikacja obszarów problemowych dla wytyczenia celów strategicznych do opracowania "Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025" następowało podczas konsultacji z mieszkańcami (w formie spotkań oraz za pośrednictwem ankiety dostępnej w siedzibie urzędu i na stronie internetowej, jak również poprzez udostępnienie projektu Strategii na stronie Urzędu Miasta i Gminy). Efekty aktywnego uczestnictwa i zaangażowania mieszkańców w konsultacje społeczne zostały opisane w Raporcie z Konsultacji Społecznych stanowiącym załącznik do "Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025".

Konieczność posiadania aktualnej strategii podyktowana jest względami praktycznymi „dobrego rządzenia”. Niezbędność posiadania Strategii wynika z formalnej podstawy do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie projektów ze źródeł unijnych. Dokument został opracowany z uwzględnieniem istniejących zasobów, badań oraz przy wykorzystaniu wcześniejszych opracowań dotyczących Miasta i Gminy Serock.

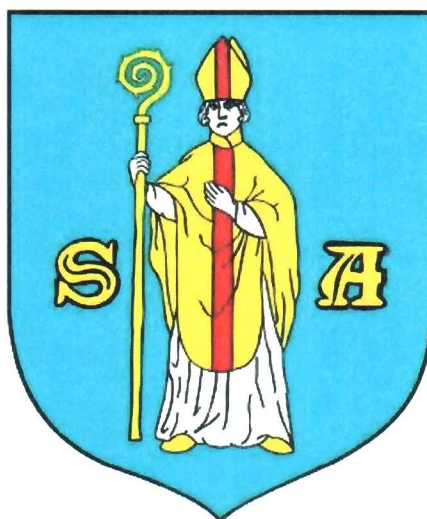
Opracowanie obejmuje koncepcje funkcjonowania Miasta i Gminy Serock na najbliższe lata ze wskazaniem wizji, misji oraz kierunków rozwoju. Zawarte w niej cele i zadania mają charakter otwarty, pozwalający dostosować je do corocznie uchwalanego budżetu. Zmierzają one do zapewnienia gminie optymalnych warunków rozwoju w związku z zachodzącymi w naszym kraju zmianami. Efektywność wdrażania "Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025" będzie monitorowana i oceniana na podstawie dokumentu „System monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025".

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Serocku

Artur Borkowski

Załącznik do uchwały Nr 280/XXV/2016
Rady Miejskiej w Serocku
z dnia 7 listopada 2016 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIASTO I GMINA SEROCK NA LATA 2016-2025

Serock, 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
1. Ogólne informacje o gminie	5
1.1. Położenie geograficzne.....	5
1.2. Zasoby środowiska przyrodniczego	6
1.3. Warunki geologiczne i surowce mineralne.....	9
1.4. Gleby	9
1.5. Klimat	10
1.6. Zasoby wodne.....	11
1.7. Flora i fauna.....	12
2. Sfera przestrzenna.....	16
2.1. Infrastruktura drogowa	16
2.2. Komunikacja publiczna	18
2.3. Infrastruktura techniczna	19
2.4. Gospodarka odpadami	21
2.5. Gospodarka mieszkaniowa	23
3. Sfera społeczna.....	25
3.1. Sytuacja demograficzna.....	25
3.2. Pomoc społeczna	30
3.3. Bezrobocie	34
3.4. Służba zdrowia	35
3.5. Oświata	36
3.6. Infrastruktura kulturalna i sportowa	41
3.7. Organizacje pozarządowe.....	46
3.8. Bezpieczeństwo	49
4. Sfera gospodarcza.....	51
4.1. Struktura działalności gospodarczej na terenie Serocka.....	51
4.2. Struktura zatrudnienia.....	56
5. Analiza SWOT	59
6. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań	61
7. Scenariusze realizacji postanowień Strategii.....	67
8. Zgodność celów Strategii z celami zawartymi w europejskich, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych	73
9. Finansowanie Strategii	83
10. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji.....	90

10.1. Wdrażanie	90
10.2. Monitoring	91
10.3. Ewaluacja	95
10.4. Aktualizacja	96
10.5. Promocja	97
Spis tabel	98
Spis rysunków	98
Załącznik 1. RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	100
Załącznik 2. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTO I GMINA SEROCK NA LATA 2016-2025	119

Wstęp

Z czym kojarzy się gmina Serock? Odpowiedź na to pytanie zależy od adresata. „Z wędkarstwem” – moglibyśmy usłyszeć z ust mieszkańca Warszawy, który lubi wędkować. „Jedno z najstarszych miast na Mazowszu” powiedziałyby znawca historii i też miałby rację – pierwszą wzmiankę o Serocku datuje się na rok 1065. „Dobre jedzenie”, „piękne krajobrazy”, „mili ludzie”, „wspaniała atmosfera”, „Jezioro Zegrzyńskie” - jednej z tych odpowiedzi mógłby udzielić turysta, który chociaż raz odwiedził gminę. „Praca” – bez cienia wątpliwości odpowiada przedsiębiorca, który prowadzi działalność w Serocku. „Przedsięwzięcie” – słyhać z ust inwestora, który rozważa kupno działki w Skubiance lub Zalesiu Borowym. „Dom” – powie mieszkaniec gminy, „przyszłość” – pojawia się myśl w głowie ucznia jednej z serockich szkół. Setki różnych skojarzeń może wywołać sama nazwa gminy. W opinii wielu osób gmina Serock jest miejscem przyjaznym dla odwiedzających je turystów, jak i swoich mieszkańców, zadbanym. Implikuje to kolejne pozytywne opinie o Serocku jako gminie dobrze zarządzanej, atrakcyjnej do zamieszkania i spędzania wolnego czasu. Niestety, jednak nie zawsze pojawiają się wyłącznie skojarzenia pozytywne: „brak pełnego wykorzystania potencjału rekreacyjnego”, „zły stan techniczny części dróg”, „brak hali sportowej” też niekiedy mogą towarzyszyć gminie w opiniach ludzi. „Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” ma na celu nie tylko zredukowanie listy negatywnych skojarzeń, ale poszerzenie katalogu tych pozytywnych.

1. Ogólne informacje o gminie

1.1. Położenie geograficzne

Gmina Serock położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego, w powiecie legionowskim, około 40 km na północ od Warszawy. Gmina graniczy:

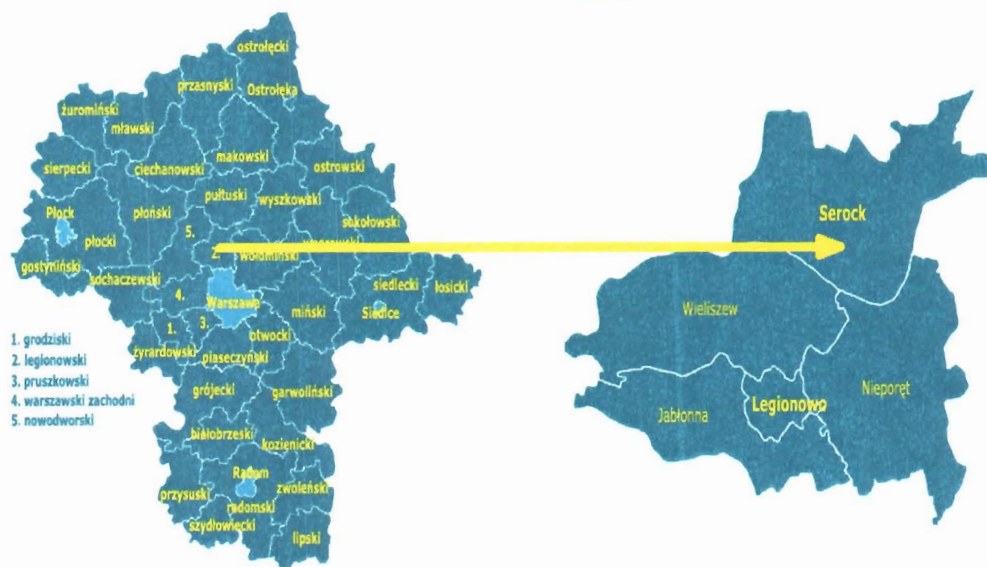
- od północy z gminami: Winnica, Pokrzywnica, Zatory;
- od zachodu z gminami: Nasielsk i Pomiechówek;
- wzdłuż rzeki Narew z gminami: Wieliszew i Nieporęt;
- od wschodu z gminą Somianka;
- wzdłuż rzeki Bug z gminą Radzymin.

Miasto Serock znajduje się przy ujściu Bugu do Narwi na pograniczu Kotliny Warszawskiej i Wysoczyzny Ciechanowskiej, co ma pozytywny wpływ na kształtowanie jego krajobrazu. Powierzchnia gminy wynosi 110,29 km², w tym:

- miasto Serock – 13,43 km²;
- obszar wiejski gminy – 96,86 km².

Gmina stanowi 27,95% powierzchni powiatu legionowskiego. Większość obszaru gminy zajmują użytki rolne – ok. 59% oraz grunty leśne – 20%. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują obszar obejmujący 12% powierzchni gminy.

Rysunek 1. Położenie gminy

Źródło: www.gminy.pl

Do jednostek administracyjnych gminy należy miasto Serock, w którym znajduje się siedziba Urzędu Miasta i Gminy Serock i 30 miejscowości.

1.2. Zasoby środowiska przyrodniczego

Gmina Serock posiada bogate walory przyrodnicze, wynikające z ukształtowania powierzchni terenu, zasobów gruntowo-wodnych oraz warunków klimatycznych i przyrodniczych. Prawie 2/3 powierzchni gminy jest włączone do Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, którego granice wyznaczają strefę szczególnej ochrony ekologicznej. Do obszaru należą: tereny przybrzeżne rzeki Narew, skarpy, starorzecze Bugu oraz wody otwarte Bugu, Narwi i Jeziora Zegrzyńskiego. Włączenie części terenu gminy do tego obszaru ma na celu ochronę kompleksów rolno-leśnych, zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i turystyczno-wypoczynkowych.

Rezerwaty przyrody

Rezerwaty przyrody tworzone są na rzecz ochrony unikatowej flory i fauny oraz zachowania dobrego stanu zbiorowiska roślinnego, biotypów wodnych, rzecznych, jeziorowych oraz form geomorfologicznych. Na terenie gminy Serock znajdują się następujące rezerwaty przyrody:

1. Rezerwat przyrody „**Zegrze**” o powierzchni 64,29 ha, obejmujący lasy pozostałe po Puszczy Słupeckiej. Teren rezerwatu nie jest zróżnicowany pod względem florystycznym, a panującym zespołem roślinnym jest subborealny bór mieszany z fragmentarycznym występowaniem zubożalej formy świetlistej dąbrowy.
2. Rezerwat leśny „**Wąwóz Szaniawskiego**”, zlokalizowany jest w pobliżu wsi Jadwisin. Na terenie o powierzchni 13,93 ha ochronie podlega starodrzew z przewagą dębu szypułkowego o charakterze grądu z pomnikowymi okazami dębów i sosen.
3. Rezerwat przyrody „**Jadwisin**” w pobliżu Serocka. Jego powierzchnia wynosi 93,97 ha, znajduje się w nim XIX-wieczny neoklasykistyczny pałac należący w przeszłości

do Radziwiłłów. Spotykane są tu siedliska ągródów i lasów mieszanych z pomnikowymi dębami szypułkowymi i sosnami pospolitymi.

Rysunek 2. Rezerваты przyrody na terenie gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.serock.e-mapa.net

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte ochroną NATURA 2000 (jedną z form ochrony przyrody stosowaną w Polsce, jednocześnie będącą elementem programu Europejskiej Sieci Ekologicznej). Są to 4 obszary, spośród których dwa zostały zakwalifikowane do obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Dwa pozostałe zaliczono do obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Obszary NATURA 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty na terenie gminy Serock to:

1. **Ostoja Nadbużańska** PLH140011 – łączna powierzchnia obszaru wynosi 46 036,74 ha, w tym około 30 ha na terenie gminy Serock.

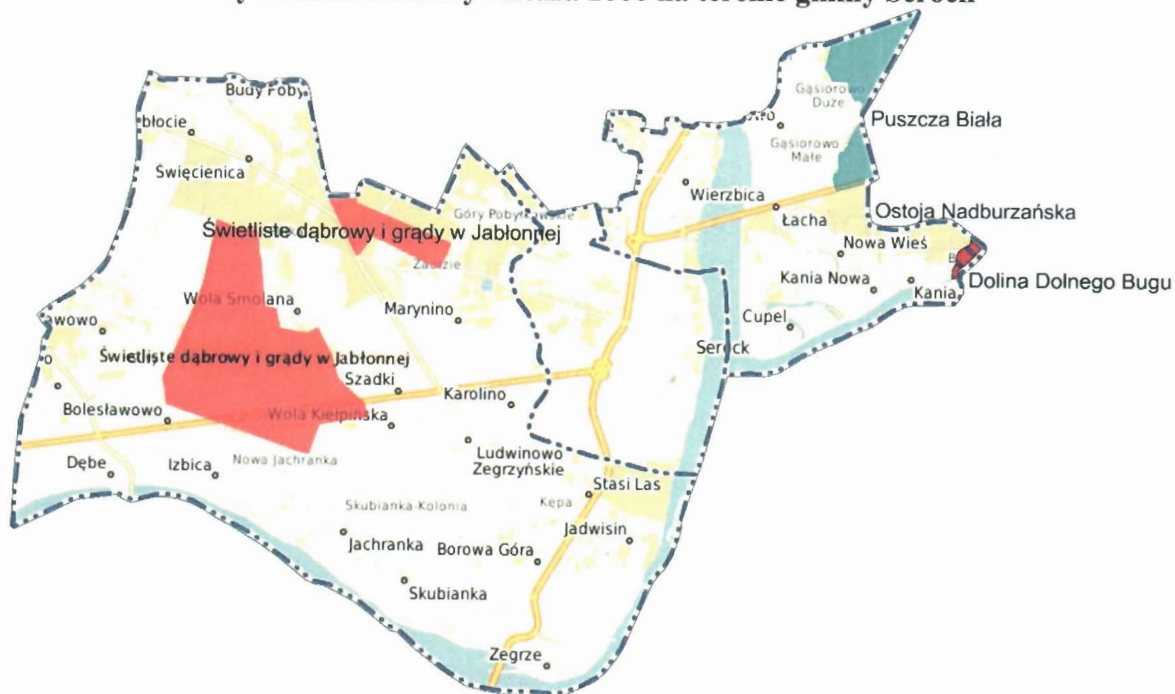
2. **Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej** PLH140045, którego całkowita powierzchnia wynosi 1 416 ha, w tym około 900 ha na terenie gminy.

Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczony do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w granicach obszaru ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju. Obszary NATURA 2000 wyznaczone jako obszary specjalnej ochrony ptaków na terenie gminy Serock to:

1. **Dolina Dolnego Bugu** PLB 140001 o całkowitej powierzchni 74 309,9 ha (na terenie gminy ok. 20 ha).
2. **Puszcza Biała** PLB140007 o całkowitej powierzchni 83 779,74 ha (na terenie gminy 180 ha).

Łączna powierzchnia obszarów Natura 2000 na terenie gminy Serock to ok. 1130 ha.

Rysunek 3. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.serock.e-mapa.net

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dębe” o powierzchni 2,54 ha zlokalizowany jest na działce ewidencyjnej 313/17 (zgodnie z gminną ewidencją gruntów). Celem jego ochrony jest zachowanie fragmentów krajobrazu naturalnego, ze względu na walory widokowe i estetyczne, a w szczególności zachowanie grądu zboczowego (porastającego Skarpę nad Narwią) oraz stanowiska klonu polnego.

1.3. Warunki geologiczne i surowce mineralne

Gmina Serock leży w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Ciechanowskiej, która jest częścią makroregionu Niziny Północnomazowieckiej, podprowincji Niziny Środkowopolskiej i prowincji Niż Środkowoeuropejski. Na terenie gminy dominuje wysoczyzna polodowcowa, a główne formy morfologiczne to:

- moreny czołowe;
- powierzchnie erozyjne glin zwałowych;
- sandry;
- doliny i zagłębienia;
- tarasy erozyjne;
- tarasy zalewowe.

Gmina Serock posiada bogate zasoby kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych.

Złoża tych surowców występują w następujących miejscach:

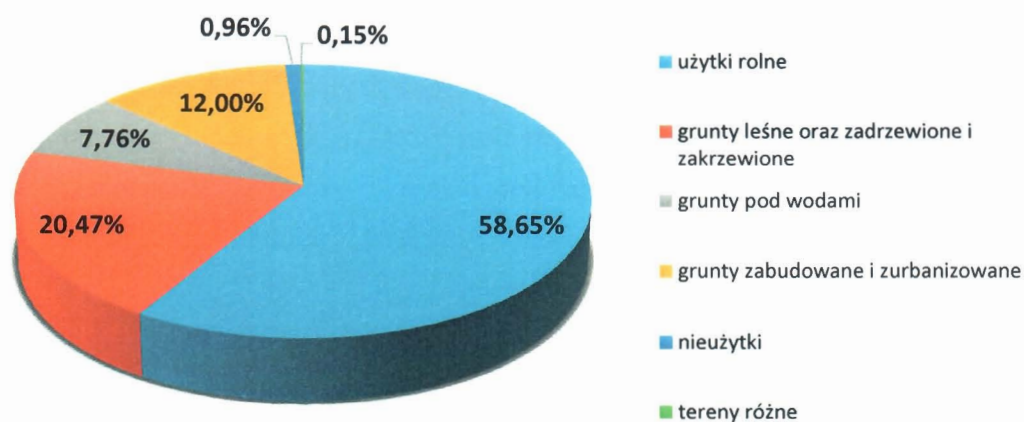
- na terenach rozległych i płaskich stref czołowo morenowych w okolicach Serocka i Dębinek - kruszywa naturalne;
- na dnie Jeziora Zegrzyńskiego – złoża kruszywa naturalnego „Zalew Zegrzyński”;
- okolice miejscowości Stanisławowo i Jachranka – obszary prognostyczne, prawdopodobne występowanie piasków oraz piasków ze żwirem.

1.4. Gleby

Użytki rolne stanowią ponad 58% powierzchni gminy (wśród których aż 86,7% zajmują grunty orne). Wśród gruntów orných przeważają brunatne wylugowane i pseudobielicowe,

wytworzone z glin i piasków naglinowych, które zajmują około 32,7% powierzchni gruntów ornych. Gleby brunatne wyługowane i pseudobielicowe wytworzone z piasków słabo gliniastych zajmują około 61,4% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Są to gleby o dobrym i średnim stopniu kultury rolnej. Czarne ziemie, które należą do najbardziej zasobnych w składniki pokarmowe, o dobrej i średniej kulturze rolnej zajmują tylko 3,5%. Pozostałą powierzchnię wynoszącą 0,9% zajmują piaski murszaste. Ogólną strukturę przeznaczenia gruntów prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 4. Struktura przeznaczenia gruntów gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

1.5. Klimat

Charakterystykę lokalnego klimatu sporządzono na podstawie dwudziestoletnich pomiarów i obserwacji wykonanych na stacji klimatologicznej w Ośrodku Aerologii IMGW w Legionowie. Średnie roczne temperatury oscylują w przedziale 7,4-8,1°C. Maksymalne, przeciętne temperatury notowane są w lipcu i wynoszą przeciętnie 23°C-24°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń o średniej temperaturze poniżej -3°C. Gmina cechuje się nieco niższymi od średnich dla kraju rocznymi opadami wynoszącymi z reguły od 550 do 600 mm na rok. Pokrywa śnieżna zalega na terenie gminy przez połowę okresu zimowego, czyli około 59 dni

w roku. Średnio w roku jest 40 dni bezchmurnych, 140 pochmurnych, pozostałe o zachmurzeniu częściowym. Średnia wilgotność powietrza wynosi 76%.

1.6. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Do największych źródeł zasobów wodnych na terenie gminy Serock należą rzeka Narew oraz wpadający do niej na wysokości miasta Serock – Bug. W 1963 r. spiętrzenie obu rzek, przez zapórę ziemną w Dębem, spowodowało utworzenie zalewu zwanego Jeziorem Zegrzyńskim. Jezioro zajmuje obszar o powierzchni 3030 ha i rozciąga się na długości 41 km. Nieuporządkowana przez lata gospodarka ściekowa oraz ośrodki wypoczynkowe położone nad brzegiem zalewu, które odprowadzały do niego nieoczyszczone lub podczyszczone ścieki, spowodowały zły stan wód zalewu. Niemniej jednak systematyczne działania prowadzone od wielu lat na rzecz uporządkowania gospodarki ściekowej w gminie, przyczyniły się do poprawy jakości wody w Jeziorze Zegrzyńskim.

Wody Jeziora Zegrzyńskiego są wykorzystywane jako: zbiornik wody pitnej, a także jako zbiornik retencyjny, przeciwpowodziowy, energetyczny (elektrownia wodna w Dębem o mocy 20 MW) oraz do celów żeglugowych i rekreacyjnych.

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym gmina Serock należy do makroregionu Wschodni Niż Polski, który swoim zasięgiem obejmuje północno-wschodnią Polskę, na zachodzie po dolinę Wisły i Żuławy i dolne odcinki Wieprza i Pilicy na południu. W regionie można wyróżnić wszystkie trzy piętra wodonośne: górnej kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Woda dla mieszkańców gminy pobierana jest z czwartorzędowego poziomu wodonośnego, a osady budujące ten poziom charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami hydrogeologicznymi. Wody wydobywane są przy pomocy licznych ujęć, a wydajność studni głębinowych może przekraczać 200 m³/h. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP Doliny Środkowej Wisły) obejmuje swoim zasięgiem między innymi teren całej gminy Serock. Zbiornik ten ma powierzchnię 2674 km². Gmina Serock należy do obszarów posiadających zasoby wód podziemnych. Suma zasobów dyspozycyjnych wynosi 18 100 m/d, suma zasobów

eksploatacyjnych ujęć wynosi 32 606 m/d. Stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych wynosi około 25%.

1.7. Flora i fauna

Flora

Przeważającym typem lasu na obszarze gminy Serock są siedliska borowe, które pod wpływem warunków wodnych mogą przyjmować postać borów suchych, borów świeżych i wilgotnych lub borów bagiennych. Najczęściej występującym gatunkiem drzew w lasach jest sosna pospolita. Najstarsze drzewa z tego gatunku datuje się na ponad 150 lat, a wysokość niektórych sięga nawet 30 m. Często spotykany jest też dąb bezszypułkowy. Inne gatunki drzew występują tylko jako pojedyncze domieszki i nie odgrywają istotnej roli w tworzeniu drzewostanów leśnych. Wśród krzewów dominującymi gatunkami są: kruszyna, jarzębina i jałowiec. Rzadziej występujące gatunki to dereń i śliwa tarnina.

Wśród gatunków roślinności runa leśnego występują gatunki rzadkie i chronione: lilia złotogłów, żubrowka, miodownik melisowaty, dziurawiec skąpolistny. Liczne są też gatunki mchów.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Serock zlokalizowane są liczne pomniki przyrody, których wykaz przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Pomniki przyrody

Obiekt	Miejscowość	Nr działki	Opis otoczenia
dąb szypułkowy	Dębe	113/17	park na skraju doliny rzeki Narwi, drzewo rośnie na stromej skarpie
dąb szypułkowy		113/17	park na skraju skarpy doliny rzeki Narwi, drzewo rośnie w glebie naturalnej
dąb szypułkowy		113/17	park na skraju skarpy doliny rzeki Narwi
dąb szypułkowy		113/17	teren parku leśnego przy OSKSSiP, drzewo rośnie w gruncie rodzimym na skarpie
dąb szypułkowy		113/17	teren parku leśnego przy OSKSSiP, 20 m od parkingu, 10 m od ogrodzenia
dąb szypułkowy		113/17	przy chodniku w odległości 1 m, na terenie OSKSSiP
dąb szypułkowy		113/17	park leśny przy ośrodku szkoleniowym KSSiP, na krawędzi skarpy

Obiekt	Miejscowość	Nr działki	Opis otoczenia
jesion wyniosły	Jadwisin	27/2	na skraju osiedla przy drodze prowadzącej do rezerwatu Wąwóz Szaniawskiego po jej północnej stronie
sosna pospolita		27/2	w środku osiedla, w pasie zieleni między chodnikiem a drogą prowadzącą do rezerwatu Wąwóz Szaniawskiego
lipa drobnolistna		15	w alei po zachodniej stronie ul. Parkowej o nawierzchni przepuszczalnej
lipa drobnolistna		15	po zachodniej stronie skrzyżowania ul. Szaniawskiego i Parkowej
sosna pospolita		54/1	skarpa leśna w odległości 15 m od drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego po jej południowej stronie
sosna pospolita		54/1	skarpa leśna po jej południowej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	skarpa, 15 m od drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego po jej północnej stronie
dąb szypułkowy		23/18	po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego na stromej skarpie
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego, drzewo rośnie na naturalnej glebie
dąb szypułkowy		23/18	skarpa wąwozu po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	na krawędzi skarpy po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego, drzewo rośnie w glebie naturalne
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego
dąb szypułkowy		23/18	w wąwozie po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego, drzewo rośnie w gruncie naturalnym
dąb szypułkowy		23/18	na krawędzi skarpy po północnej stronie drogi prowadzącej przez Wąwóz Szaniawskiego, drzewo rośnie w odległości około 1 m od krawędzi skarpy
sosna pospolita		54/1	teren lasu porastającego skarpe Narwii
sosna pospolita		54/1	teren lasu porastającego skarpe Narwii
głaz narzutowy	54/1	przy wjeździe do Wąwozu Szaniawskiego w Jadwisinie	
dąb szypułkowy	Kania Nowa	170	przy głównej drodze biegnącej przez wieś, przy dawnym cmentarzu niemieckim

Obiekt	Miejscowość	Nr działki	Opis otoczenia	
dąb szypułkowy	Karolino	71	drzewo na granicy działek rolnych, w odległości ok. 150 m od drogi Karolino-Borowa Góra po jej wschodniej stronie	
głaz narzutowy		111/3	po między obwodnicą Serocka a Rezerwatem Jadwisin, przy zjeździe z obwodnicy Serocka do miasta Serock	
dąb szypułkowy	Karolino (Moczydło)	19	na ogrodzonej działce, wzdłuż ogrodzenia (od strony ścieżki leśnej), przy bramie wjazdowej, drzewo rośnie w glebie naturalnej	
dąb szypułkowy		19	na ogrodzonej działce, wzdłuż ogrodzenia (od strony ścieżki leśnej), w rogu działki, drzewo rośnie w glebie naturalnej	
dąb szypułkowy		17/6	w południowej części działki, przy ogrodzeniu działki sąsiadującej	
sosna pospolita		17/1	w północnej części działki leśnej	
sosna pospolita		17/6	w południowej części działki, przy ogrodzeniu działki sąsiadującej, drzewo w lesie	
dąb szypułkowy		21/5	teren naturalny	
dąb szypułkowy		21/5	drzewo rośnie na otwartym terenie, warunki siedliskowe naturalne	
dąb szypułkowy		21/8	pole, nieużytek	
lipa drobnolistna		Łacha	55	ogród, droga w odległości 1 m od drzewa
lipa drobnolistna			55	ogród, droga w odległości 1 m od drzewa
sosna pospolita	Serock	34/4	na poboczu, przy drodze asfaltowej	
dąb szypułkowy		1/1	teren Rezerwatu Jadwisin wzdłuż ulicy Konstantego Radziwiłła	
dąb szypułkowy		1/1	teren Rezerwatu Jadwisin wzdłuż ulicy Konstantego Radziwiłła	
dąb szypułkowy		1/1	teren Rezerwatu Jadwisin wzdłuż ulicy Konstantego Radziwiłła	
dąb szypułkowy		1/1	teren Rezerwatu Jadwisin wzdłuż ulicy Konstantego Radziwiłła	
dąb szypułkowy		89/6	na poboczu, przy drodze z trelinki	
sosna pospolita		34/4	na poboczu, przy drodze asfaltowej	
sosna pospolita		34/4	na poboczu, przy drodze asfaltowej	
jesion wyniosły		20	na skarpie zadrzewionej, niezabudowanej działki, na granicy z gruntami ornymi (od strony północno-zachodniej), drzewo rośnie na glebie naturalnej	
jesion wyniosły		20	na skarpie zadrzewionej, niezabudowanej działki, na granicy z gruntami ornymi (od strony północno-zachodniej), drzewo rośnie na naturalnej glebie	
głaz narzutowy		26/1	na zieleńcu w okolicach skrzyżowania ul. Wyzwolenia i ul. Warszawskiej.	
dąb szypułkowy		Wola Kiełpińska	1/1	na granicy dep. Leśnictwa Zegrze i gruntów rolnych parafii
dąb szypułkowy			30/1	zieleńiec przed wejściem na teren przykościelny

Obiekt	Miejscowość	Nr działki	Opis otoczenia
dąb szypułkowy		30/1	obok zabytkowego kościoła, po jego zachodniej stronie, na terenie ogrodu
dąb szypułkowy		30/1	obok zabytkowego kościoła, po jego południowo-wschodniej stronie, na zieleńcu, w sąsiedztwie w odległości 1,5 - 5 m mur ogrodzenia
dąb szypułkowy		30/1	zieleniec przed wejściem na teren przykościelny
dąb szypułkowy		30/1	obok zabytkowego kościoła, po jego południowo-wschodniej stronie
dąb szypułkowy		30/1	obok, zabytkowego kościoła, po jego południowo-wschodniej stronie, na terenie zieleńca, rośnie w glebie naturalnej
dąb szypułkowy		30/1	obok zabytkowego kościoła, po jego wschodniej stronie, w odległości 1 m od muru kościoła
lipa drobnolistna		82/2	w szpalerze drzew przy skrzyżowaniu dróg Warszawa-Ostrołęka-Dębe, po jego północno-zachodniej stronie
lipa drobnolistna		82/2	w szpalerze drzew przy skrzyżowaniu dróg Warszawa-Ostrołęka-Dębe, po jego południowo-zachodniej stronie
lipa drobnolistna		26	w szpalerze drzew, zarośnięte samosiewami Robini białej, przy skrzyżowaniu dróg Warszawa-Ostrołęka-Dębe, po jego północno-zachodniej stronie
lipa drobnolistna		26	w szpalerze drzew przy skrzyżowaniu dróg Warszawa-Ostrołęka-Dębe, po jego południowo-zachodniej stronie
dąb szypułkowy	Zegrze	111/230	wysoka skarpa Jeziora Zegrzyńskiego (po wschodniej stronie przeprawy mostowej), na wysokości szkoły
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, skarpa ograniczona murem oporowym 1,5 m
dąb szypułkowy		112/6	skarpa
lipa drobnolistna		112/6	przy drodze wjazdowej prowadzącej do parku
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, park obok pałacu
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, park na krawędzi skarpy obok pałacu
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, park obok pałacu, 20 m od domków kempingowych
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, park obok pałacu, przed oficyną
dąb szypułkowy		112/6	naturalne, park obok pałacu, przed oficyną
dąb szypułkowy		112/6	na skarpie parku nad przystanią
żywnotnik zachodni		112/6	na trawniku przed frontem pałacu, nawierzchnie i miejsca do siedzenia w sąsiedztwie drzewa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Fauna

Na terenie gminy Serock występują typowe dla zespołów leśnych, zbiorowisk wodnych i przywodnych oraz dla gospodarstw rolnych gatunki zwierząt. Na terenach przybrzeżnych Bugu i Narwi doskonale warunki do rozwoju ma wiele gatunków ptaków i ssaków, m.in.: bociany białe, bociany czarne, czaple, cietrzewie, żurawie, kaczki, a także: łosie, jelenie, dziki, bobry i borsuki.

2. Sfera przestrzenna

2.1. Infrastruktura drogowa

Łączna długość sieci drogowej na terenie gminy Serock wynosi około 270 km (drogi publiczne i wewnętrzne). Na układ komunikacyjny gminy składają się następujące drogi:

1) drogi krajowe, o łącznej długości 22,4 km:

- nr 61 Warszawa – Augustów (Warszawa - Jabłonna - Legionowo - Serock – Różan Ostrołęka - Łomża - Grajewo - Augustów /droga 8 i 16, węzeł "Augustów"/Raczki /węzeł "Raczki"/ - Suwałki /węzeł "Suwałki południe"/);
- nr 62 Strzelno – Anusin (Strzelno - Kobylniki - Radziejów - Brześć Kujawski – Włocławek - Nowy Duninów - Płock - Wyszogród - Nowy Dwór Mazowiecki - Pomiechówek - Serock - Wierzbica - Wyszaków - Łochów - Węgrów - Drohiczyn - Anusin /Droga 19/);

2) drogi wojewódzkie o łącznej długości 11,0 km:

- nr 632W Płońsk– Nasielsk – Dębe – Legionowo – Marki;
- nr 622W Chrcynno – Szadki;

Rysunek 5. Sieć dróg na terenie gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.serock.e-mapa.net

3) drogi powiatowe o łącznej długości 46, 3 km:

- nr 1801W Zabłocie – Stanisławowo – do drogi 632W;
- nr 1802W Zegrze – Dębe – Orzechowo;
- nr 1803W Jachranka – Wola Kiełpińska;
- nr 1804W Szadki – Borowa Góra;
- nr 1805W Serock (ul. Nasielska) – Marynino – do drogi 622W;
- nr 1806W droga przez wieś Marynino;
- nr 1807W Karolino – Stasi Las;
- nr 1808W Łacha – Gąsiorowo;
- nr 1809W od drogi Nr 62 – Nowa Wieś (ul. Serocka) – Kania Polska;
- nr 1821W od drogi 622W – Zalesie Borowe – granica powiatu;

4) drogi gminne, o łącznej długości około 122,5 km – ponad połowa dróg gminnych posiada nawierzchnię asfaltową, około 40% ma nawierzchnię gruntową, natomiast pozostałe drogi mają nawierzchnię betonową oraz tłuczniową;

5) drogi wewnętrzne, o długości ok. 68 km. Są to zarówno drogi powszechnego korzystania, jak i drogi prywatne, które powstają na skutek podziałów geodezyjnych gruntów.

2.2. Komunikacja publiczna

System Lokalnej Komunikacji Autobusowej (LKA) funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Serock od 1 sierpnia 2012 roku. Początkowo uruchomione zostały dwie linie autobusowe odbywające po osiem kursów dziennie, które połączyły odległe miejscowości gminy z miastem Serock. W związku z szerokim zainteresowaniem użytkowników nowo uruchomioną, pilotażową komunikacją stopniowo zwiększano liczbę miejscowości, które zostały objęte lokalną siecią komunikacji autobusowej.

Pod koniec 2013 roku uruchomiono kolejne linie, tj.: Serock - Zegrze - Legionowo SKM oraz Dębe - Zegrze - Legionowo SKM. Bardzo duże zainteresowanie (wysoka frekwencja użytkowników) uruchomionym systemem komunikacji lokalnej potwierdziło konieczność dalszej jego rozbudowy.

Dzięki funkcjonowaniu LKA mieszkańcy miejscowości znacznie oddalonych od głównego ośrodka gminy, zmagający się z trudnymi warunkami komunikacyjnymi, zyskali dogodnie połączenie z miastem. Ponadto, na poprawę połączeń komunikacyjnych z Warszawą znacząco wpłynęło uruchomienie linii autobusowej łączącej gminę ze stacją kolejową w Legionowie (Szybkiej Kolei Miejskiej).

W roku 2015 rozszerzony został zasięg Lokalnej Komunikacji Autobusowej, a dotychczasowe trasy komunikacyjne zostały zmodyfikowane. Po wprowadzeniu powyższych zmian na terenie miasta i gminy zaczęło funkcjonować 6 linii Lokalnej Komunikacji Autobusowej w dni powszednie oraz cztery linie w soboty. Na wszystkie obowiązujące linie został wprowadzony wspólny bilet sieciowy, co stanowi atrakcyjne rozwiązanie (także pod względem finansowym) dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy Serock. W związku z intensywnym rozwojem gminy, w roku 2016 system ten został rozszerzony do 9 linii, uwzględniając połączenia komunikacyjne w niedzielę. Zmiany dotyczyły również zwiększenia liczby kursów na dotychczas istniejących liniach.

Przez teren miasta i gminy przebiegają również linie komercyjnych przewoźników autobusowych. Świadczą oni usługi przewozowe, stanowiąc tym samym atrakcyjną formę komunikacji z innymi ośrodkami w regionie, w tym z miastem stołecznym Warszawa.

Planując rozwój komunikacji należy przede wszystkim uwzględnić położenie gminy Serock. Biorąc pod uwagę koszt i czas dojazdu znaczącym czynnikiem dla poprawy komunikacji z miastem stołecznym Warszawa będzie rewitalizacja wraz z odbudową sieci trakcyjnej linii kolejowej nr 28 Wieliszew – Zegrze Południowe. Uruchomienie tego połączenia

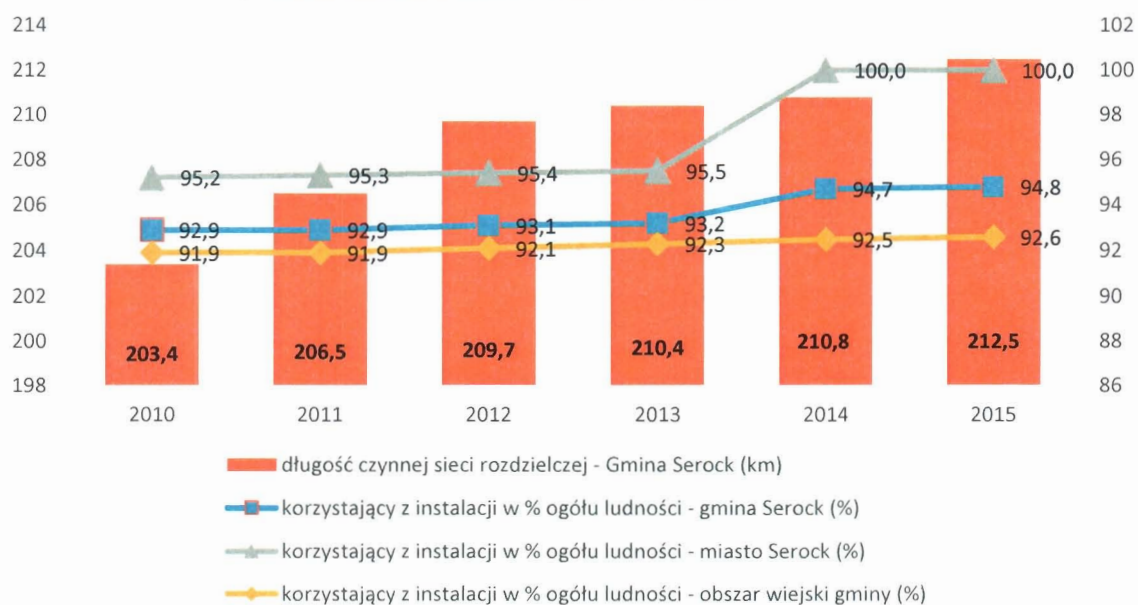
przyczyni się do poprawy warunków komunikacyjnych z Warszawą. 16 października 2015 roku podpisany został list intencyjny dotyczący współpracy w wyżej wskazanym zakresie, tj. rewitalizacji i późniejszego utrzymania linii kolejowej nr 28.

2.3. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy Serock w 2015 r. wynosiła 212,5 km (w tym miasto 35,5 km), co stanowi przyrost o 9,1 km w porównaniu do roku 2010. Skutkowało to wzrostem udziału korzystających z instalacji w ogólnej liczbie ludności, osiągając poziom 100% w mieście (wzrost o 4,8 p.p. w 2014 roku w porównaniu z rokiem 2010). Nieco niższy wzrost (z 92,9% do 94,8% w latach 2010-2015) odnotowano dla obszaru całej gminy, ponieważ tereny wiejskie cechuje wzrost jedynie o 0,7 p.p. udziału korzystających z instalacji w ogólnej liczbie ludności. Niemniej jednak, poziom powyżej 90% (stan na 2015 r.) dla gminy miejsko-wiejskiej można uznać za bardzo wysoki. Liczba przyłączy do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2015 roku wynosiła z kolei 3747 (w tym 1212 na terenie miasta).

Rysunek 6. Sieć wodociągowa na terenie gminy Serock

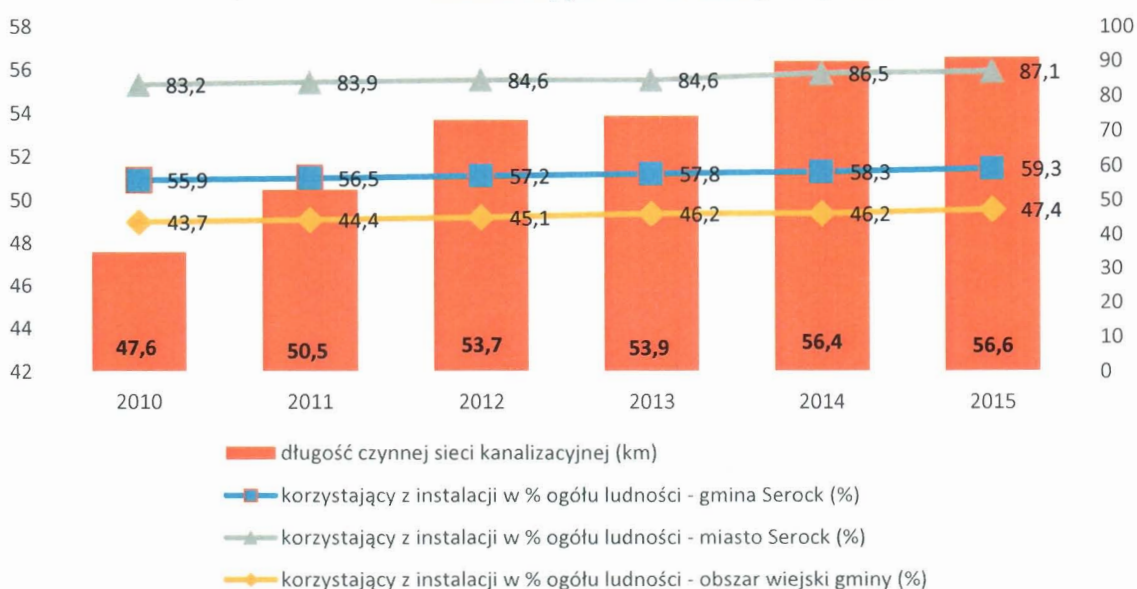

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Sieć kanalizacyjna

W 2015 r. długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Serock wynosiła 56,5 km (sieć grawitacyjna i grawitacyjno-tłoczna). Na przestrzeni analizowanego okresu długość ta wzrosła o 9 km. Tym samym odnotowano wzrost udziału korzystających z kanalizacji w ogólnej liczbie ludności na terenie całej gminy o 16,7% w 2015 roku w zestawieniu z rokiem 2010. W roku 2010 z sieci kanalizacyjnej korzystało 55,9% ogółu mieszkańców gminy, natomiast w roku 2015 - 59,3%. Większy wzrost liczby korzystających odnotowano dla terenów wiejskich gminy – 21,1%, niż dla obszaru miasta – 11,6%. Ponadto, w gminie Serock w 2015 roku odnotowano 1450 szt. przyłączy kanalizacyjnych.

Rysunek 7. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Sieć gazowa

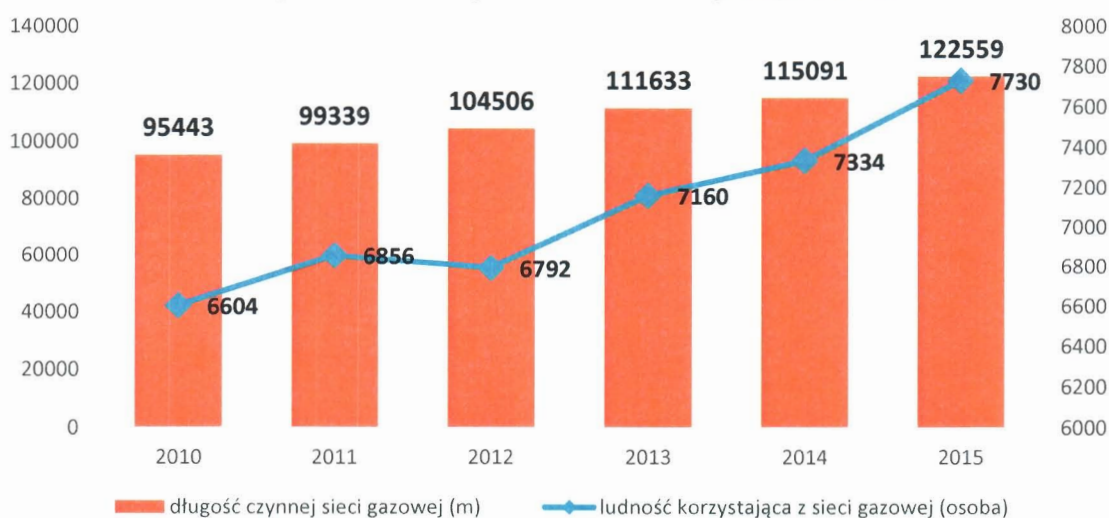
Za dystrybucję gazu oraz eksploatację sieci gazowej na obszarze gminy Serock odpowiada Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy Warszawa.

Sieć gazownicza na terenie gminy Serock jest dość dobrze rozwinięta i zaopatrywana w gaz poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia 2x500 mm z odgałęzienia Rembelszczyzna – Włocławek–Gdańsk. Stacja gazowa zlokalizowana jest w miejscowości Dębe.

Inwestycje planowane do realizacji z zakresu infrastruktury gazowej obejmują rozbudowę sieci wynikającą z potrzeb przyłączeniowych zgłaszanych przez mieszkańców. Barię naturalną przy rozbudowie sieci gazowej jest rzeka Narew oraz przeprawa przez nią. Z tego powodu sołectwa zlokalizowane po wschodniej stronie rzeki Narew, tj.: Łacha, Gąsiorowo, Kania Nowa, Kania Polska, Nowa Wieś i Cupel, nie są zgazyfikowane i priorytetem z zakresu rozbudowy sieci gazowniczej powinny być działania skierowane na umożliwienie mieszkańcom ww. miejscowości korzystania z instalacji sieci gazowej.

Warto zauważyć, że rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy Serock w poprzednich latach odbywała się dość dynamicznie. Na przestrzeni 5 lat długość sieci gazowej zwiększyła się o ponad 27 tys. m. (28,4%). Zwiększeniu uległa również liczba ludności korzystającej z sieci gazowej. W 2010 roku z sieci gazowej korzystało 6 604 mieszkańców gminy, co stanowiło 51,62% ogółu mieszkańców. W roku 2015 z sieci gazowej korzystało o 1126 osób więcej (o 17,1%) niż w roku 2010 (blisko 55% ogółu mieszkańców).

Rysunek 8. Sieć gazowa na terenie gminy Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

2.4. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami prowadzona jest w oparciu o obowiązujące w Polsce akty prawne w zakresie gospodarki odpadami. Podejmowane przez gminę działania są zgodne z założeniami „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023”.

Od 1 lipca 2013 roku na terenie gminy Serock funkcjonuje nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, zgodny z ustawą z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gminy zostały zobligowane do odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w zamian za wnoszoną przez mieszkańców opłatę. Z pobranych opłat gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Jednym z kluczowych założeń wprowadzonych zmian było wyznaczenie regionów gospodarki odpadami. Jednocześnie wprowadzono zakaz zbierania i przetwarzania odpadów komunalnych poza regionem. Dotyczy to również transportu odpadów komunalnych. Odpady powinny zostać zagospodarowane w regionie, w którym zostały wytworzone. W Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami województwo mazowieckie podzielono na 4 regiony gospodarki odpadami. Miasto i Gmina Serock należy do regionu 3 – centralnego (warszawskiego).

W ramach zorganizowanego przez gminę systemu, mieszkańcy z zabudowy jednorodzinnej mają zapewniony odbiór odpadów komunalnych zmieszanych raz na dwa tygodnie, natomiast odpady segregowane odbierane są raz w miesiącu. Odbiór odpadów komunalnych (zmieszanych) od mieszkańców zabudowy wielorodzinnej odbywa się z kolei 2 razy w tygodniu. Odbiór odpadów segregowanych odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Ponadto w ramach omawianego systemu mieszkańcy mają zapewniony odbiór odpadów ulegających biodegradacji, zużytego sprzętu elektrycznego, elektronicznego i odpadów wielkogabarytowych.

Obsługą systemu odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy Serock zajmują się firmy wyłonione w drodze przetargu.

Na terenie gminy zlokalizowane jest gminne składowisko odpadów komunalnych w Dębem, którego zarządcą jest Miejsko-Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej. Składowisko o powierzchni 1,2 ha oraz pojemności 80 000 m³ obecnie jest nieczynne i przewidziane do zamknięcia i rekultywacji.

Od lat na terenie gminy Serock prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów podlegających recyklingowi. Do 2009 roku zbiórka odpadów była w całości finansowana z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a obecnie z budżetu gminy. Równie efektywnie funkcjonuje system zbiórki odpadów niebezpiecznych (przeterminowanych leków, zużytych baterii). Od 2008 roku wprowadzony został system zbiórki zużytego sprzętu AGD i RTV oraz system odbioru odpadów wielkogabarytowych przed posesji położonych na terenie gminy Serock.

Od 1 lipca 2013 roku na terenie gminy istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt ten znajduje się na terenie Miejsko-Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Serocku, przy ulicy Nasielskiej 21. Jest to miejsce, w którym właściciele nieruchomości, poprzednio uiściwszy opłatę za odbiór i zagospodarowanie odpadów, mogą zostawić również różne rodzaje odpadów selektywnie zbieranych oraz problematycznych.

Na przestrzeni badanego okresu największą ilość odpadów komunalnych zebrano w 2015 roku, tj. 3046,09 t. Od roku 2010 zwiększyła się ona o 28,3%, jednak w 2014 roku odnotowano spadek zebranych odpadów komunalnych o 276,96 t (prawie 10%), a w 2015 r. wzrost o 540,59 t. Inaczej kształtowały się dane dotyczące odpadów komunalnych pochodzących z gospodarstw domowych, ponieważ najmniejszą ich ilość odnotowano w 2013 roku – 1498,8 t, natomiast w pozostałych latach około 1800 t (za wyjątkiem 2012 roku, kiedy wzrosła do 2092,22 t oraz 2015 roku, kiedy wyniosła aż 2511,60 t).

Tabela 2. Odpady komunalne na terenie gminy Serock

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem (t)	2373,73	2379,45	2549,20	2782,46	2505,50	3046,09
ogółem na 1 mieszkańca (kg)	187,9	184	191,8	205,7	181,8	217,8
z gospodarstw domowych (t)	1797,81	1850,62	2092,22	1498,8	1847,5	2511,60
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca (kg)	142,3	143,1	157,4	110,8	134,0	179,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

2.5. Gospodarka mieszkaniowa

Analiza zasobów mieszkaniowych gminy Serock na przestrzeni lat 2010-2015, wykazuje na wzrost we wszystkich badanych kategoriach. W 2015 roku na terenie gminy znajdowało się 5371 mieszkań, było to o 637 mieszkań więcej niż w roku 2010. Zwiększyła się również powierzchnia użytkowa mieszkań o 84 154 m². W badanym okresie więcej mieszkań wyposażonych było w instalacje sanitarno-techniczne. Przedstawione dane świadczą o wysokim potencjale rozwojowym gospodarki mieszkaniowej gminy, na co wpływ ma również dodatnie saldo migracji w ostatnich latach, skutkujące wzrostem liczby ludności w gminie Serock.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Serock

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania	4 734	4 894	5 036	5 185	5 295	5371
Izby	20 263	21 160	21 984	22 770	23 373	23850
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)	442 087	462 342	481 887	499 994	514 158	526 241
wodociąg	4 591	4 751	4 893	5 042	5 152	b.d.
ustęp splukiwany	4 480	4 640	4 782	4 931	5 041	b.d.
łazienka	4 362	4 522	4 664	4 813	4 923	b.d.
centralne ogrzewanie	3 945	4 105	4 247	4 396	4 506	b.d.
gaz sieciowy	2 412	2 493	2 551	2 627	2 685	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania gmina Serock znacząco przewyższa województwo mazowieckie oraz Polskę. Nieco mniejszą różnicę odnotowano pomiędzy Serockiem a powiatem legionowskim. Większa jest również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w przeliczeniu na jednego mieszkańca - o 4,2 m² w porównaniu z powiatem legionowskim, 7,9 m² z województwem mazowieckim oraz 10,4 m² z wartością wskaźnika dla kraju. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie gminy Serock i powiatu legionowskiego odnotowano zbliżoną liczbę mieszkań. Wskaźnik ten natomiast dla kraju jest o 14,4 niższy niż dla gminy. Większą liczbą mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców charakteryzuje się jedynie województwo mazowieckie, wyprzedzając Serock o 28,4 mieszkania.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki dla Serocka na tle powiatu, województwa i kraju w roku 2015

Wyszczególnienie	Serock	Powiat legionowski	Województwo mazowieckie	Polska
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	97,1/98,0	86,6/87,1	71,7/71,9	73,4/73,6
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	37,4	33,2	29,5	27,0
mieszkania na 1000 mieszkańców	381,7	381,6	410,1	367,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3. Sfera społeczna

3.1. Sytuacja demograficzna

Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców gminy Serock zauważyć można tendencję wzrostową we wszystkich badanych latach. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 1252 osoby, co stanowi 10,2%. Największy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w następujących miejscowościach: Jadwisin – 167, Borowa Góra – 123, Stasi Las – 120, Marynino - 85 oraz w mieście Serock – 216. Jedynie w miejscowościach Zegrze oraz Zabłocie został odnotowany spadek liczby ludności, liczba mieszkańców zmalała tam o odpowiednio 94 i 4 osoby.

Tabela 5. Liczba ludności poszczególnych miejscowości wg stałego miejsca zameldowania

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Święcienica	40	40	41	42	45	48
Zalesie Borowe	38	42	47	49	58	58
Cupel	56	59	56	60	63	62
Nowa Wieś	65	73	72	78	79	82
Wola Kiełpińska	76	76	80	82	83	79
Kania Polska	87	101	106	103	104	108
Ludwinowo Dębskie	89	95	102	113	116	117
Bolesławowo	91	91	98	104	104	103
Dębinki	94	98	94	94	102	102
Guty	107	108	110	112	111	109
Szadki	118	120	127	128	128	131
Kania Nowa	130	143	154	163	169	170
Łacha	161	171	175	175	177	180
Stanisławowo	154	161	161	161	165	164
Gąsiorowo	162	164	171	170	178	174
Zabłocie	157	160	162	159	158	153
Wola Smolana	158	165	166	167	172	172
Marynino	261	283	300	310	333	346
Karolino	260	269	280	299	302	301
Ludwinowo Zegrzyńskie	299	319	330	331	338	358
Izbica	316	321	331	348	361	376

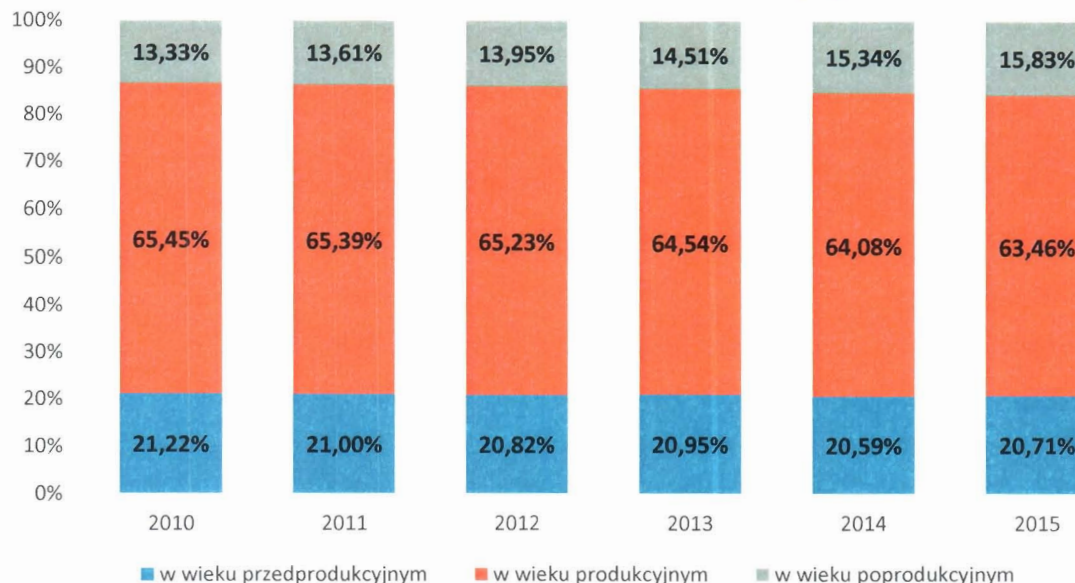
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skubianka	337	340	344	365	373	375
Dosin	376	379	401	417	428	428
Dębe	436	445	454	464	467	478
Wierzbica	547	553	565	578	581	587
Stasi Las	579	616	639	673	687	699
Borowa Góra	680	719	751	769	802	803
Jachranka	724	737	757	766	784	798
Jadwisin	726	761	785	832	871	893
Zegrze	1125	1100	1071	1058	1042	1031
Serock	3837	3901	3962	3998	4003	4053
RAZEM	12286	12610	12892	13168	13384	13538

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Struktura według ekonomicznych grup ludności

Struktura mieszkańców gminy według ekonomicznych grup ludności w 2010 roku przedstawiała się następująco: 21,22% stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym, 65,45% – produkcyjnym, 13,33% – poprodukcyjnym. W następnych latach odnotowany został spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, wraz ze wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. W 2015 roku liczby te kształtowały się następująco: 20,71% wynosił udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 0,51 p. p.), 63,46% – udział ludności w wieku produkcyjnym (spadek o 1,99 p. p.), 15,83% – udział ludności w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 2,51 p. p.). Dane opisujące zmiany w strukturze ekonomicznej grup ludności w gminie Serock na przestrzeni lat 2010-2015 przedstawia rysunek 9.

Rysunek 9. Struktura według ekonomicznych grup ludności

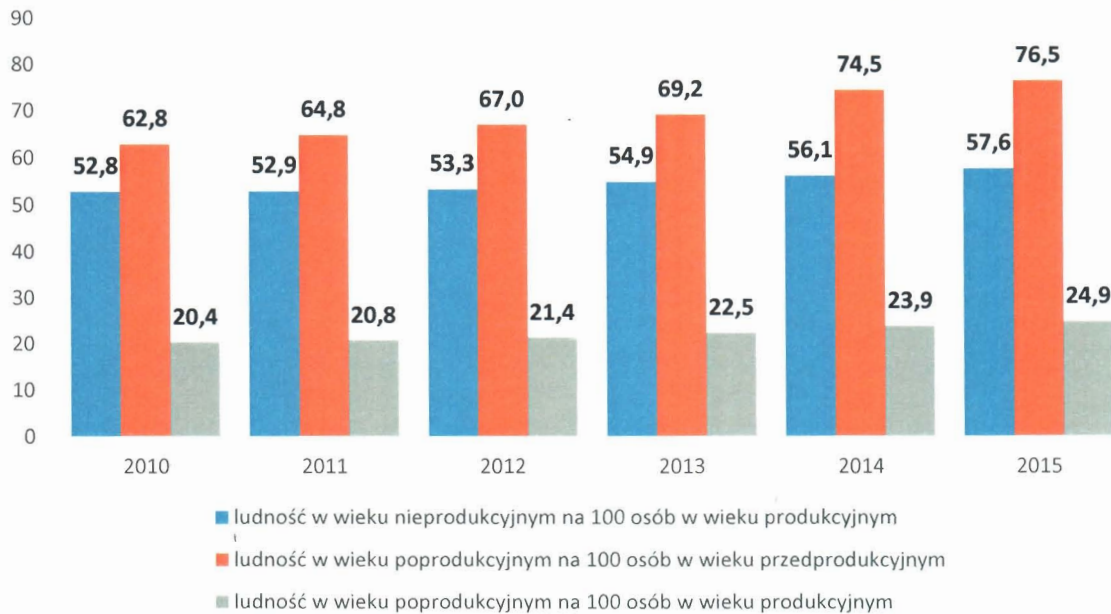

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany ekonomicznej struktury ludności na terenie gminy Serock świadczą o starzeniu się społeczeństwa (wspomniane zjawisko jest zgodne trendem ogólnokrajowym). Najbardziej niepokojącą zmianą jest znaczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni zaledwie kilku lat wartość tego wskaźnika wzrosła z 62,8 do 76,5. Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym nie jest zjawiskiem negatywnym, ponieważ wpływ na to może mieć lepsza jakość życia i ochrona zdrowia, natomiast z dużym spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym wiążą się zagrożenia, które mogą wystąpić w przyszłości, w szczególności:

- zmniejszenie się liczby pracujących, skutkujące zmniejszeniem wpływów do budżetu gminy;
- negatywne tendencje demograficzne, przede wszystkim, spadek liczby ludności;
- obciążenie budżetu, wynikające z coraz większej liczby osób starszych;
- negatywny wpływ na potencjał kapitału ludzkiego gminy.

Rysunek 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Ruchy migracyjne

Ruchy migracyjne na terenie gminy Serock to przede wszystkim ruchy wewnętrzne. Saldo migracji zagranicznych ma bardzo niski wpływ na zmianę liczby ludności w gminie, dlatego też w dalszej analizie uwzględnione zostaną wyłącznie zameldowania i wymeldowania w ruchu wewnętrznym. Wewnętrzne ruchy migracyjne na terenie gminy Serock w latach 2010-2015 cechują się znacznie większą liczbą zameldowań niż wymeldowań. Wysoki poziom salda migracji wskazuje, iż gmina stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania. Co prawda, z roku na rok poziom ten maleje, z jednoczesnym zmniejszeniem liczby zameldowań oraz zmieniającą się liczbą wymeldowań. Spadek liczby zameldowań w 2015 roku w stosunku do roku 2010 wyniósł 33,05%, natomiast spadek liczby wymeldowań wyniósł 18,13%, niemniej jednak saldo migracji przyjmuje wartości dodatnie.

Tabela 6. Ruchy migracyjne na terenie gminy Serock

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
zameldowania w ruchu wewnętrznym ogółem	478	445	410	388	384	320
zameldowania z zagranicy	3	7	6	2	1	b.d.
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	182	160	139	139	165	149
wymeldowania za granicę	1	0	3	3	2	b.d.
saldo migracji wewnętrznych	296	285	271	249	219	171
saldo migracji zagranicznych	2	7	3	-1	-1	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując liczbę urodzeń żywych na przestrzeni lat 2010-2015 należy zauważyć, że najwięcej urodzeń miało miejsce w roku bazowym. Znaczny spadek zauważyć można w roku 2015 (w porównaniu do 2010 roku o 27). W roku 2012 w porównaniu do roku 2011 zaobserwowano wzrost liczby urodzeń.

Liczba zgonów w analizowanym okresie wzrasta w każdym roku. Na przestrzeni lat 2010-2015 wzrost ten wyniósł 33 osoby, mimo to w roku 2014 nadal utrzymała się dodatnia wartość wskaźnika przyrostu naturalnego.

Tabela 7. Ruchy naturalne mieszkańców Serocka

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe						
Ogółem	159	137	148	141	137	132
Mężczyźni	84	68	87	88	67	64
Kobiety	75	69	61	53	70	68
Zgony ogółem						
Ogółem	98	104	111	108	115	131
Mężczyźni	56	57	58	61	63	70
Kobiety	42	47	53	47	52	61
Przyrost naturalny						
Ogółem	61	33	37	33	22	1
Mężczyźni	28	11	29	27	4	-6
Kobiety	33	22	8	6	18	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

3.2. Pomoc społeczna

Podstawowe zadania gminy z zakresu pomocy społecznej to pomoc osobom, które nie potrafią sobie poradzić w przezwycięzeniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapobieganie patologiom społecznym. Realizacja tych zadań możliwa jest poprzez:

- wsparcie finansowe;
- wsparcie rzeczowe;
- udzielanie schronienia;
- świadczenie usług opiekuńczych;
- poradnictwo specjalistyczne i inne.

Jednostką świadczącą usługi w wyżej wymienionym zakresie na terenie gminy Serock jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Serocku. Poniższa tabela zawiera katalog powodów, dla których określonej liczbie mieszkańców gminy Serock udzielona została pomoc społeczna w latach 2010-2015.

Tabela 8. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z następujących powodów trudnej sytuacji życiowej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	626	1291	967	622	680	656
Sieroctwo	0	0	0	1	1	1
Bezdomność	2	2	6	17	18	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	45	0	0	0	0	1
Bezrobocie	179	389	616	561	680	457
Niepelnosprawność	90	190	139	169	178	167
Długotrwała lub ciężka choroba	52	174	139	246	223	187
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,	165	102	139	171	170	150
<i>w tym rodziny wielodzietne</i>	113	42	96	79	86	70
Przemoc w rodzinie	19	6	19	11	5	4
Alkoholizm	243	233	313	294	191	238
Narkomania	0	0	1	2	2	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	6	2	7	11	0
Zdarzenie losowe	7	9	4	5	5	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku

W 2015 roku najczęściej udzielaną formą pomocy społecznej były świadczenia pieniężne, przyznano je 698 osobom. Z kolei świadczenia rzeczowe przyznano 333 osobom. Od 2011 roku liczba przyznawanych świadczeń pieniężnych charakteryzowała się zmiennymi wartościami. W 2011 roku liczba osób, którym przyznano pomoc pieniężną była ponad trzykrotnie niższa niż w roku 2015. Z kolei liczba osób, którym udzielono rzeczowej formy pomocy społecznej w analizowanym okresie utrzymywała się na porównywalnym poziomie, z wyjątkiem 2012 roku, kiedy to pomoc rzeczową udzielono aż 456 osobom. W latach 2011 - 2015 znacząco wzrosła liczba udzielonych schronień, z 1 w roku 2011 do 13 w roku 2014, a następnie w roku 2015 zmniejszyła się do 8. Na porównywalnym poziomie kształtowała się liczba osób, którym świadczone usługi opiekuńcze. Na przestrzeni lat 2011-2014 odnotowano duży spadek liczby rodzin objętych pracą socjalną, z 515 w 2011 roku do 309 w roku 2014, która w roku 2015 ponownie wzrosła.

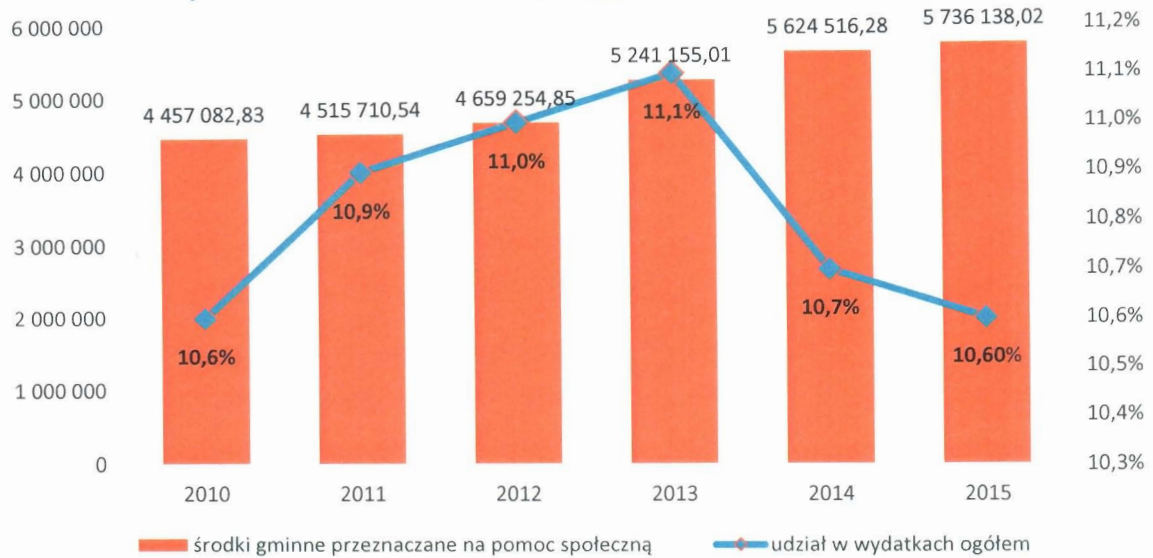
Tabela 9. Formy udzielonej pomocy społecznej

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie				
	2011	2012	2013	2014	2015
Pieniężne	215	301	479	701	698
Rzeczowe	378	456	308	365	333
Schronienie	1	6	12	13	8
usługi opiekuńcze	31	31	29	34	32
specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	2	2	4	3
Forma pomocy	Liczba rodzin				
praca socjalna	515	278	308	309	409

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Serocku

W każdym roku na przestrzeni lat 2010-2015 odnotowuje się zwiększenie wydatków przeznaczanych na pomoc społeczną. W 2015 roku na pomoc społeczną przeznaczono o 1 279 055,19 zł więcej niż w roku 2010. Warto jednak podkreślić, iż faktyczny wzrost środków gminnych przeznaczonych na pomoc społeczną, prawie nie zmienił ich udziału w wydatkach z budżetu gminy ogółem.

Rysunek 11. Środki gminne przeznaczone na pomoc społeczną

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

W gminie Serock realizowane są, z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy, dwa programy osłonowe:

- Program „Serocka Karta Dużej Rodziny 3+” – skierowany do rodzin wielodzietnych (3 i więcej dzieci). Rodzinom objętym wspomnianych Programem przysługują ulgi w wysokości 50% opłat (ulgi dla rodzin niezalegających z bieżącymi opłatami):

- za czynsz mieszkaniowy w lokalach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy;
- za dostarczanie wody;
- za gospodarowanie odpadami komunalnym;
- za świadczenia samorządowych przedszkoli publicznych w zakresie przekraczającym podstawę programową;
- za bilety wstępu na imprezy organizowane przez Ośrodek Kultury i Ośrodek Sportu i Rekreacji;

oraz jednorazowy dodatek na każde dziecko na rozpoczęcie roku szkolnego (100 zł) i miesięczny dodatek na dojazd do szkoły ponadgimnazjalnej znajdującej się poza stałym miejscem zamieszkania (50 zł).

- Program w zakresie zmniejszania wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta i Gminy Serock – skierowany do osób legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niezdolności do pracy lub zaświadczeniem

o chorobie przewlekłej, których miesięczne wydatki na leki przekraczają wartość 100 zł. Uprawnionymi do otrzymania wsparcia są osoby, których dochody nie przekraczają 200% kryterium dochodowego obowiązującego w pomocy społecznej.

Wiele rodzin odczuwa wzrost kosztów utrzymania i coraz większe trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb. Z trudnościami tymi zmagają się przede wszystkim rodziny wielodzietne. Chcąc złagodzić niekorzystne skutki stale rosnących obciążeń finansowych w gminie wprowadzono w życie pakiet działań „osłonowych”, które przynajmniej w części przyczyniają się do poprawy budżetów domowych. Odbiorcami działań osłonowych są osoby przewlekle chore, ponoszące stałe wydatki na zakup leków, dla których przewidziano świadczenia pieniężne na częściowe pokrycie kosztów zakupu leków oraz rodziny wielodzietne wychowujące troje i więcej dzieci, dla których przewidziano świadczenia pieniężne oraz ulgi w opłatach.

W związku z powyższym Miasto i Gmina Serock podejmuje działania wspomagające zarówno ww. grupy rodzin jak również rodziny niebędące rodzinami wielodzietnymi, które ze względu na fakt, iż pewne świadczenia zdrowotne nie są refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia i jednocześnie ich koszt jest znaczny nie są w stanie sfinansować profilaktycznych świadczeń. Jednostka samorządu terytorialnego w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej może w szczególności opracowywać, realizować oraz oceniać efekty programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Miasto i Gmina Serock od 2014 r. realizuje programy polityki zdrowotnej dotyczące szczepień ochronnych dla osób z grupy szczególnego ryzyka (osoby powyżej 55 roku życia) oraz szczepień przeciw pneumokokom (dzieci od ukończonego 2 roku życia do ukończonego 5 roku życia). Z bezpłatnych szczepień przeciw:

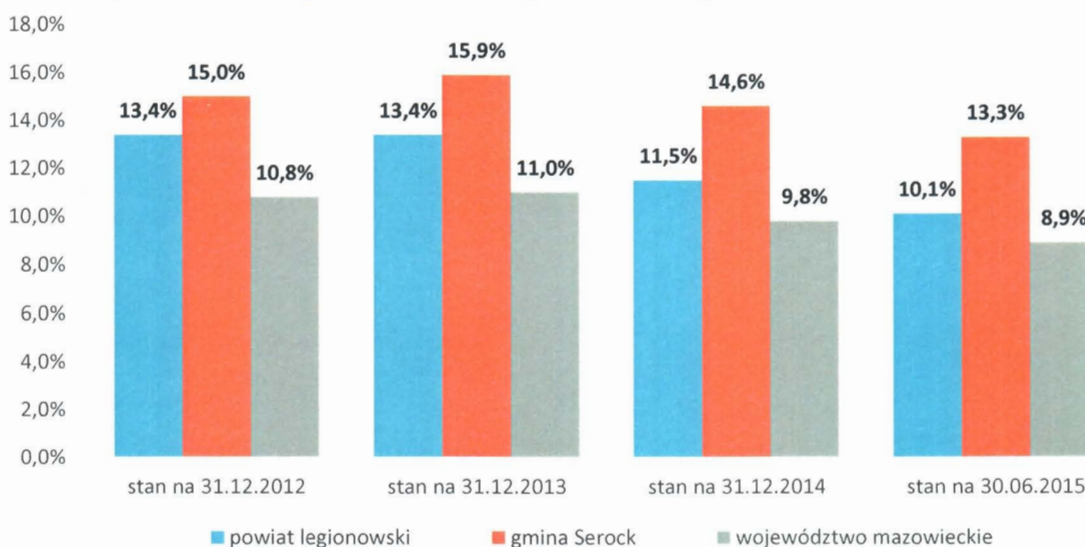
- grypie: skorzystało 557 osób (211 osób w 2014 r. oraz w latach 2015-2016, wg stanu na dzień 30 września 2016 r. – 346 osób),
- pneumokokom: skorzystało 143 dzieci (64 dzieci w 2014 r. oraz w latach 2015-2016, wg stanu na dzień 30 września 2016 r. – 79 dzieci).

Sukcesywnie, w kolejnych latach, prorodzinna i osłonowa działalność gminy będzie rozszerzana o kolejne programy zdrowotne. Świadczenia zdrowotne w ramach programów zdrowotnych dla mieszkańców Miasta i Gminy Serock będą finansowane z budżetu gminy.

3.3. Bezrobocie

Jedną z największych barier rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki administracyjnej jest wysoki poziom bezrobocia. Bezrobocie powoduje spowolnienie wzrostu gospodarczego oraz obciążenie finansów publicznych wzrastającymi wydatkami na pomoc społeczną. Konsekwencją wysokiego bezrobocia może być zwiększenie procesu migracji wśród najbardziej aktywnej i mobilnej części społeczeństwa. Wzrost gospodarczy w Polsce w ostatnich latach przyczynił się do zmniejszenia stopy bezrobocia, chociaż dla wielu miejscowości, zwłaszcza mniejszych, problem braku miejsc pracy nadal jest aktualny. Sytuacja dotycząca stanu bezrobocia w gminie Serock przedstawia się dość optymistycznie, uwzględniając duży wzrost liczby ludności z jednoczesnym spadkiem stopy bezrobocia. Poniższy wykres przedstawia zmianę stopy bezrobocia w gminie Serock od końca 2012 roku do drugiej połowy 2015, na tle powiatu i województwa.

Rysunek 12. Stopa bezrobocia w gminie na tle powiatu oraz województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Na przestrzeni badanego okresu różnice między liczbą bezrobotnych kobiet i mężczyzn są niewielkie. Inaczej kształtuje się sytuacja przy podziale bezrobotnych według takich kryteriów jak: wykształcenie, staż pracy, wiek oraz czas pozostawania bez pracy. Osoby z wykształceniem podstawowym lub bez stażu pracy znajdują się w najgorszej sytuacji i stanowią większość wśród wszystkich osób bezrobotnych na terenie gminy. Trudniejsza jest

również aktywizacja zawodowa takich osób, ponieważ wymaga to dodatkowych nakładów na szkolenia lub organizacje staży i praktyk zawodowych. Zdecydowana część grupy bezrobotnych bez wykształcenia pozostaje bez pracy powyżej 1 roku, co negatywnie wpływa na ich sytuację jako osób poszukujących pracy.

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Legionowie, dotyczące struktury wiekowej bezrobotnych zauważyć można, że bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat jest mniej niż bezrobotnych w wieku powyżej lat 50. Należy również zwrócić uwagę na zwiększającą się różnicę między tymi grupami. Zdecydowanie szybciej zmniejsza się liczba osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia, co może być spowodowane m.in. większą mobilnością tej grupy w poszukiwaniu pracy. Szczegółowe dane dotyczące struktury bezrobotnych zawarte są w tabeli 10.

Tabela 10. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Serock

Wyszczególnienie	stan na 31.12.2012	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2015
liczba bezrobotnych w gminie Serock	602	725	711	577
mężczyźni	297	367	362	275
kobiety	305	358	349	302
w tym: bezrobotni w szczególnej sytuacji (tj. bez wykształcenia lub bez stażu pracy)	116	140	129	101
w tym: bezrobotni do 25 roku życia	114	157	127	96
w tym: bezrobotni powyżej 50 roku życia	150	182	192	168
w tym: długotrwale bezrobotni (tj. pozostający w rejestrze powyżej 1 roku)	256	333	366	316

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

3.4. Służba zdrowia

Usługi z zakresu opieki zdrowotnej na terenie Gminy świadczone są przez dwie placówki opieki zdrowotnej oraz cztery apteki. Do placówek opieki zdrowotnej znajdujących się na terenie gminy należą:

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Serocku Przychodnia w Serocku ul. A.A. Kędzierskich 2 05-140 Serock; Przychodnia w Dębem – Dębe 38, 05-140 Serock; utworzony Uchwałą Rady Miejskiej w Serocku Nr 196/XXVIII/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 r., składa się z następujących komórek organizacyjnych:
  - poradnie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ);
  - poradnia położniczo-ginekologiczna;
  - poradnia stomatologiczna;
  - pracownia fizjoterapii;
  - gabinety pielęgniarstwa POZ;
  - gabinety zabiegowe;
  - gabinety promocji zdrowia;
  - gabinety położnej POZ;
  - gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach na terenie Gminy Serock.

2. Centrum Medyczne Goldenmed, ul. Pułtуска 53D, 05-140 Serock; jest nowoczesną placówką medyczną (podmiotem prywatnym), która świadczy usługi z zakresu opieki zdrowotnej oraz wykonuje szereg badań laboratoryjnych. W ramach placówki została utworzona oddzielna jednostka pediatryczna zatrudniająca specjalistów z zakresu leczenia chorób dziecięcych (chirurg, ortopeda, dermatolog, kardiochirurg, neurolog, okulista i inni).

3.5. Oświata

Na terenie gminy Serock funkcjonują następujące placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest gmina Serock:

- Samorządowe Przedszkole im. Krasnala Hałabały w Serocku;
- Samorządowe Przedszkole w Zegrzu;
- Szkoła Podstawowa im. J. Szaniawskiego w Jadwisinie;
- Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Serocku;
- Gimnazjum im. R. Traugutta w Serocku;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Woli Kiełpińskiej, w skład którego wchodzi:

- Przedszkole w Woli Kiełpińskiej;
- Szkoła Podstawowa im. W. Zglenickiego w Woli Kiełpińskiej;
- Gimnazjum im. W. Zglenickiego w Woli Kiełpińskiej;
- Zespół Szkół w Zegrzu, w skład którego wchodzi:
  - Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Zegrzu;
  - Gimnazjum im. K.M Radziwiłła w Zegrzu.

Usługi z zakresu edukacji przedszkolnej świadczą również niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego:

- Niepubliczne Przedszkole "Muzyczka" w Stasim Lesie;
- Niepubliczne Przedszkole "Wesołe Skrzaty" w Serocku;
- Niepubliczny Integracyjny Punkt Przedszkolny TPD "Uniwersytet Malucha" w Serocku.

W Serocku znajduje się także placówka oświatowa, dla której organem prowadzącym jest powiat legionowski. Jest to Powiatowy Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. Szkoła oferuje naukę w technikum (o profilach: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik eksploatacji portów i terminali, technik hotelarstwa, technik logistyki) lub zasadniczej szkole zawodowej (w zawodzie kucharz i oddziały wielozawodowe).

Liczba placówek oświatowych wynika z zapotrzebowania na usługi edukacyjne na poszczególnych etapach kształcenia, będące odzwierciedleniem sytuacji demograficznej w gminie, która z kolei powoduje zmiany w liczbie uczniów. Część placówek, składających się na bazę oświatową gminy Serock, znajduje się jednak w złym stanie technicznym, wymagają one podjęcia prac modernizacyjnych. Z kolei, w celu poprawy warunków w jakich organizowane są zajęcia wychowania fizycznego niezbędna będzie rozbudowa infrastruktury sportowej. Zmianę liczby uczniów we wszystkich publicznych placówkach oświatowych na przestrzeni lat 2009-2016 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba uczniów w gminnych placówkach oświatowych

Szkoła	Liczba uczniów/wychowanków						
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Samorządowe Przedszkole w Serocku	176	178	183	180	174	168	168
Samorządowe Przedszkole w Zegrzu	-	89	100	100	103	98	98
Szkoła Podstawowa w Serocku	375	381	374	371	387	414	444
Oddział Przedszkolny	26	25	26	53	55	68	50
Gimnazjum w Serocku	260	232	225	220	225	210	205
Szkoła Podstawowa w Jadwisinie	135	159	183	184	199	197	215
Oddział Przedszkolny	24	26	27	29	27	44	27
Zespół Szkolno – Przed. w Woli Kiełpińskiej	391	395	402	404	397	408	412
Przedszkole	68	77	81	81	81	80	75
Zespół Szkół w Zegrzu	266	232	230	217	215	249	303
Oddział Przedszkolny	-	-	-	-	26	19	-
Ogółem, w tym:	1721	1794	1831	1839	1889	1955	1997
- uczniów:	1427	1399	1414	1396	1423	1478	1579
- przedszkolaków:	294	395	417	443	466	477	418

Źródło: Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Serocku

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że na przestrzeni lat 2009-2014 liczba uczniów uczęszczających do gminnych placówek oświatowych utrzymywała się na porównywalnym poziomie. W roku szkolnym 2014/2015 oraz 2015/2016 liczba uczniów wzrosła, co spowodowane było objęciem od 01.09.2014 r. dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym. Zwiększenie liczby uczniów związane było ze zmianą systemową w szkolnictwie, nie wynika to ze wzrostu liczby dzieci zamieszkałych na terenie gminy.

Ogólna liczba uczniów w gminie utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co może być spowodowane tym, że spadek urodzeń kompensowany jest migracjami ludności. Różnice

liczby uczniów obserwowane są natomiast pomiędzy poszczególnymi szkołami, na co wpływa wiele czynników, m.in. rozwój budownictwa na określonych obszarach czy migracje ludności. Wzrost liczby dzieci przedszkolnych, zwłaszcza w roku szkolnym 2010/2011, wynika z utworzenia, przez gminę, Samorządowego Przedszkola w Zegrzu na bazie przedszkola wojskowego. W latach kolejnych ma on związek natomiast ze wzrostem urodzeń w latach 2007-2010 oraz większą ilością rodziców zainteresowanych posyłaniem dziecka do przedszkola, a także zmianami systemowymi dającymi prawo do edukacji przedszkolnej dzieciom 4-letnim. Spadek liczby dzieci przedszkolnych w placówkach prowadzonych przez Miasto i Gminę Serock w roku szkolnym 2015/2016 spowodowany był objęciem dzieci 6-letnich obowiązkiem szkolnym.

Jak pokazują ostatnie lata, zmiany w oświacie dokonują się dynamicznie i to one mają największy wpływ na potrzeby w zakresie miejsc do edukacji szkolnej i przedszkolnej. W związku z powyższym najbardziej sprawdza się baza uniwersalna łącząca funkcję różnych poziomów kształcenia (przedszkole ze szkołą).

Tabela 12. Komputeryzacja w szkołach na terenie gminy Serock

Nazwa szkoły	Rok zakupu komputerów	Ilość sztuk zakupionych w danym roku	Aktualny stan techniczny	Jakość łącza internetowego
Szkoła Podstawowa w Serocku	2008 2016	13 13	Komputery sprawne, połowa z nich zakupiona jako sprzęt używany	Parametry transmisji sygnału technicznie maksymalne
Zespół Szkół w Zegrzu	2006 2013 2014 2015	11 1 + laptop 1 1 serwer	Komputery sprawne, część z nich ma ograniczoną wydajność	Łącze internetowe o słabej jakości sygnału; wysokie obciążenie sieci
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Woli Kiełpińskiej	2008 2009	2 17	Komputery sprawne, część z nich zakupiona jako sprzęt używany	Łącze internetowe o słabej jakości sygnału; wysokie obciążenie sieci
Szkoła Podstawowa w Jadwisinie	2012	20	Stan techniczny dobry	Bardzo częste problemy z łączem internetowym
Gimnazjum w Serocku	2005 2009 2013 2014	9 3 1 8	Większość komputerów jest sprawna	Łącze internetowe o słabej jakości sygnału

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Obecnie wysoka jakość kształcenia nie jest możliwa bez odpowiedniego wyposażenia placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, w tym z dostępem do Internetu. Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli zauważyć można znaczny progres w komputeryzacji szkół podstawowych oraz gimnazjalnych na terenie gminy Serock. Ponad dwukrotnie wzrosła liczba komputerów w szkołach podstawowych, w tym prawie wszystkie posiadają dostęp do Internetu. Nieco niższy wzrost liczby komputerów odnotowano w szkołach gimnazjalnych.

Szkoły systematycznie wyposażają placówki w sprzęt multimedialny. Posiadają projektory i ekrany multimedialne, a także laptopy i tablice interaktywne. Posiadane zestawy multimedialne są w dobrym stanie technicznym.

Istotnym problemem w stosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej jest słaba jakość łączy internetowych – brak szerokopasmowego Internetu, który pozwoliłby na nieograniczone korzystanie z e-zasobów w edukacji. Ponadto, szkołom potrzebne są Programy Rozwoju Cyfrowego, aby określić jaka infrastruktura sieci komputerowej oraz sprzęt będzie potrzebny szkołom.

Na terenie gminy Serock, w miejscowości Zegrze, zlokalizowany jest jedyny w kraju ośrodek, kształcący (od 1919 roku) kadry wojsk łączności dla potrzeb Wojska Polskiego. Jest to Centrum Szkolenia Łączności i Informatyki im. gen. bryg. Heliodora Cepy, które zajmuje się m.in. szkoleniami żołnierzy zawodowych i pracowników resortu obrony narodowej, przeprowadzaniem szkoleń podstawowych i specjalistycznych dla żołnierzy służby przygotowawczej, a także oferuje udział w różnego rodzaju szkoleniach:

- słuchaczom:
  - Studium Oficerskiego Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych we Wrocławiu;
  - Szkoły Podoficerskiej Wojsk Lądowych w Poznaniu;
  - Akademii Obrony Narodowej w Warszawie;
- studentom:
  - Wydziału Elektroniki i Cybernetyki Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie;
  - Wydziału Elektroniki Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni.

3.6. Infrastruktura kulturalna i sportowa

Kultura

Głównym ośrodkiem życia kulturalnego gminy jest Centrum Kultury i Czytelnictwa w Serocku, które powstało 1 stycznia 2015 r. w wyniku połączenia Ośrodka Kultury w Serocku oraz Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Serock. W ramach swej działalności Centrum:

- organizuje przedsięwzięcia rozrywkowo-kulturalne (około 50 rocznie) obejmujące: festyny, pikniki, imprezy cykliczne, koncerty galowe, a także spotkania literacko-poetyckie, przedstawienia teatralne;
- prowadzi 29 kół i sekcji zainteresowań obejmujących zajęcia: taneczne, wokalne, muzyczne, teatralne, szachowe i plastyczne;
- udostępnia pomieszczenia na potrzeby różnego rodzaju spotkań, koncertów, warsztatów oraz wykładów Serockiej Akademii Seniora.

Mieszkańcy mogą korzystać również z placówek bibliotecznych znajdujących się na terenie gminy Serock – filii Centrum Kultury i Czytelnictwa w Serocku – zlokalizowanych w budynkach szkolnych w Jadwisinie oraz Woli Kiełpińskiej. Księgozbiór obejmuje około 28 853 woluminów (w tym 18 724 – w Serocku, 5 102 – w Jadwisinie, 5 027 – w Woli Kiełpińskiej (dane za 2015 r.)). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 roku z usług biblioteki skorzystało 1 891 czytelników, którzy wypożyczyli 99 922 książki.

W celu zapewnienia wyższej jakości usług kulturalnych Centrum Kultury i Czytelnictwa planuje realizację projektów inwestycyjnych, polegających na adaptacji pomieszczeń do pełnienia funkcji kulturalnych, na rozbudowie istniejących obiektów oraz budowie nowych obiektów kulturalnych (np. nowa sala widowiskowa w ramach planowanej budowy Centrum Sportu i Rekreacji).

Na uwagę zasługuje również przeznaczony na cele muzealne odrestaurowany budynek dawnej szkoły, znajdujący się na ul. Św. Wojciecha w Serocku. W muzeum można zapoznać się z historią Serocka i jego mieszkańców, między innymi dzięki multimedialnej ekspozycji.

Zabytki

Mimo, że Gmina posiada bardzo bogatą historię, zabudowa historyczna na jej terenie jest nieliczna. W większości jest murowana, jedno- lub dwukondygnacyjna, z pojedynczymi obiektami drewnianymi o skromnym detalu architektonicznym.

Tabela 13. Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Adres	Rodzaj obiektu	Datowanie	Nr wpisu do rejestru	Data wpisu/umieszczenia
Jadwisin		Pałac	1896-98	1039/305	1961-12-20
Jadwisin		Park	ok. 1900	ewid. woj.	
Serock	Farna 7	Kościół p.w. Zwiastowania NMP (wraz z wyposażeniem wnętrza i polichromią)	1522-25	1101/320	1961-12-20
Serock	Warszawska	Cmentarz par. p.w. Św. Anny (wraz ze starodrzewem)	1806	1385	1989-07-26
Serock	Rynek 16	Kamienica (wraz z częścią działki)	II poł. XIX w.	23	1999-11-08
Serock	Św. Wojciecha 1	Dom	koniec XIX w.	952	2000-05-22
Serock	Rynek 14	Kamienica	II poł. XIX w.	954	2000-05-22
Serock	Rynek 5	Kamienica (wraz z oficyną tylną)	1906 - 1909	955	2000-05-22
Serock	Rynek 1	Kamienica	pocz. XX w.	956	2000-05-22
Serock	Pułtуска 13	Oficyna (I) d. zajazdu pocztowego (d. stajnia)	około 1828	957	2000-05-22
Serock	Pułtуска 17	Oficyna (II) d. zajazdu pocztowego (d. wozownia)	około 1828	957	2000-05-22
Serock	Pułtуска 15	Zajazd pocztowy	około 1828	1102/677	1962-04-13
Wola Kiełpińska		Kościół p.w. św. Antoniego Padewskiego	1895 – 1899	1116/108 3	1974-12-03
Wola Kiełpińska		Cmentarz parafialny (wraz ze starodrzewem)	1899	1384	1989-12-08
Serock		Grodzisko średniowieczne	XI – XIII w.	56 (AZP 51-67/1)	1968-07-01

Miejscowość	Adres	Rodzaj obiektu	Datowanie	Nr wpisu do rejestru	Data wpisu/umieszczenia
Serock	Pułtуска 36	Kamienica	pocz. XX w.	ewid. woj.	1968
Zegrze	Na końcu ulicy Pułku Radio	Magazyn amunicji 3 (prochownia) Twierdzy Zegrze	Okolo 1913	ewid. woj.	1993
Zegrze	Nad brzegiem Zalewu Zegrzyńskiego	Magazyn amunicji 1 (prochownia) Twierdzy Zegrze	1.90. XIX w.	ewid. woj.	1998
Zegrze	Nad brzegiem Zalewu Zegrzyńskiego	Magazyn amunicji 2 (prochownia) Twierdzy Zegrze	1907	ewid. woj.	1998
Zegrze	Radziwiłłowska	Hotel Garnizonowy	1938	ewid. woj.	2004
Zegrze	Radziwiłłowska	Kasyno Twierdzy Zegrze	1904	ewid. woj.	2004
Zegrze	Zegrze, po stronie zachodniej drogi krajowej nr 61	Fort „Umocnienie Duże” Twierdzy Zegrze	1. 90. XIX w., modernizacja ok. 1907, 1939	ewid. woj.	1998
Zegrze	Juzistek	Fort „Umocnienie Małe” Twierdzy Zegrze	1. 90. XIX w., modernizacja ok. 1907, 1939	ewid. woj.	1998
Zegrze	Profesora Janusza Groszkowskiego 3	Pałac Krasieńskich	I poł. XIX w.	ewid. woj.	1998
Dębe	Teren Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Ośrodka Szkoleniowego w Dębem	Pozostałości parku		ewid. woj.	
Serock	Zdrojowa, Retmańska, Napoleońska	Twierdza napoleońska - Pozostałości bastionu północnego z I fazy budowy	1807-1809, okopy prawdopodobnie 1944	ewid. gm.	
Serock	Wolskiego, Zdrojowa	Twierdza napoleońska - Pozostałości rawelinu	1807-1809	ewid. gm.	

Miejscowość	Adres	Rodzaj obiektu	Datowanie	Nr wpisu do rejestru	Data wpisu/umieszczenia
Serock	Pułtуска, Retmańska	północnego z I fazy budowy Twierdza napoleońska - Bastion północny i kurtyna północno – zachodnia wraz z resztkami bastionu północno – zachodniego	1807-1811, okopy prawdopodobnie 1944	ewid. gm.	
Serock	Pułtуска, Sadowa, Bolesława Śmiałego	Twierdza napoleońska - Rawelin zachodni wraz z resztkami bastionu zachodniego	1807-1811	ewid. gm.	
Serock	Farna 7	Plebania	1898 - 1909	ewid. gm.	
Serock		Układ miasta lokacyjnego	XV w.	ewid. gm.	
Jadwisin		Założenie pałacowo – parkowe Jadwisin	koniec XIX w.	ewid. gm.	
Dębe	Dębe, po stronie północnej drogi Zegrze-Dębe, w pobliżu drogi krajowej nr 62	Fort Dębe Twierdzy Zegrze	1901	ewid. gm.	
Kania Nowa	Serocka	Pozostałości cmentarza	I poł. XIX w.	ewid. gm.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Serock

Sport

Podstawową jednostką realizującą zadania gminy Serock z zakresu kultury fizycznej, rekreacji ruchowej i turystyki jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Serocku. Do jego zadań należą:

- prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej, w tym sportu i rekreacji;
- organizowanie własnych i zleconych imprez oraz wydarzeń w zakresie powszechnej kultury fizycznej, zawodów sportowych i rekreacyjnych, w tym także o charakterze komercyjnym;
- wspieranie oraz koordynowanie sportu szkolnego;

- utrzymywanie obiektów i urządzeń sportowych przekazanych do administrowania;
- zapewnienie właściwej eksploatacji i konserwacji obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- udostępnianie (odpłatne lub nieodpłatne) administrowanych obiektów na potrzeby organizowania imprez sportowych i rekreacyjnych oraz szkoleń;
- prowadzenie sekcji sportowych i rekreacyjnych oraz drużyn sportowych, określonych w Regulaminie sekcji;
- współpraca z podmiotami z obszaru kultury fizycznej, w tym szkołami, placówkami oświatowo – wychowawczymi, osobami prawnymi i fizycznymi i innymi organizacjami społecznymi w zaspokajaniu potrzeb w dziedzinie kultury fizycznej;
- współdziałanie w przestrzennym zagospodarowaniu miasta w obszarze kultury fizycznej, w tym rekreacji ruchowej, sportu, turystyki i wypoczynku.

Zadania Ośrodka rozdzielone zostały na dwa podstawowe działy: sport i rekreacja, a zajęcia w gminie Serock prowadzone są w różnych sekcjach tj.: piłka nożna (Sokół Serock, II Sokół Serock, UKS, Juniorzy młodszy, Trampkarze, Akademia Piłkarska, Oldboje), tenis stołowy (SP Serock, SP Jadwisin, SP Zegrze, IV Liga, V Liga, Sekcja Serock, Rekreacja), judo, koszykówka (SP Zegrze, SP Serock), piłka siatkowa (siatkówka dziewczyn), fitness, „Chudnijmy Razem”, Akademia Przedszkolaka - zajęcia dla dzieci, Cheerladina, 90 minut rekreacja oraz siłownia (OSiR Serock, IHAR Jadwisin). Największą popularnością cieszy się sekcja piłki nożnej, która zrzesza największą liczbę uczestników i drużyn. W 2016 roku sekcje OSiR zrzeszają łącznie 545 uczestników.

Bazę, którą administruje OSiR stanowią:

- Siedziba OSiR wraz z infrastrukturą obiektu, w skład której wchodzi przede wszystkim: Stadion Miejski, boisko ze sztuczną trawą, kort tenisowy, bieżnia, siłownia zewnętrzna oraz budynki magazynowo-garażowe. Siedziba OSiR zlokalizowana jest w Serocku przy ul. Pułtuskiej 47;
- Kompleks Plaży Miejskiej wraz z infrastrukturą, w skład której wchodzi przede wszystkim: budynek sanitarny oraz oddzielny budynek maszynowni, molo, ciąg drewnianych kładek naziemnych, boisko do siatkówki plażowej, boisko wielofunkcyjne

z nawierzchnią syntetyczną, plac zabaw i wodny plac zabaw, siłownia zewnętrzna.

Kompleks znajduje się w Serocku przy ul. Retmańskiej;

- Ośrodek Wypoczynku Letniego wraz z boiskiem trawiastym w Jadwisinie;
- Boisko wielofunkcyjne (SOKOLIK), Nowa Wieś przy ul. Serockiej.

Ze względu na brak hali sportowej w ramach bazy OSiR zajęcia sportowo-rekreacyjne oraz zawody i imprezy organizowane są przede wszystkim w:

- Hali sportowej Powiatowego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Serocku;
- Sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Serocku;
- Boiskach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Woli Kiełpińskiej;
- Sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Zegrzu;
- Sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej im. Jerzego Szaniawskiego w Jadwisinie.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem inwestycyjnym gminy jest budowa Centrum Sportu i Rekreacji. Intencją władz gminy jest zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnych, nowoczesnych, funkcjonalnych i spełniających wysokie standardy obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Uzupełnieniem bazy publicznej jest infrastruktura sektora prywatnego w postaci basenów i kortów tenisowych zlokalizowanych w obiektach hotelowych.

W Gminie zlokalizowane są szlaki turystyczne o charakterze rekreacyjnym zarówno piesze, jak i rowerowe. Łączna długość szlaków turystycznych do jazdy rowerowej wynosi 88,6 km. Wszystkie szlaki posiadają odpowiednie oznakowanie. Położenie gminy nad Jeziorem Zegrzyńskim stwarza możliwości do uprawiania sportów wodnych. Bazą dla tych sportów są przede wszystkim: Środowiskowy Klub Żeglarski Dolomit - Port w Jadwisinie, Yacht Klubu Polski Warszawa – Port w Jadwisinie, Klub Miła - Port w Jadwisinie –Zegrzynku, Akademia Kusznierewicza, WAT Ośrodek Szkolenia – Port w Zegrzu, Wojskowy Klub Sportowy Zegrze – Port w Zegrzu.

3.7. Organizacje pozarządowe

Ważnym filarem rozwoju współczesnego społeczeństwa jest aktywność obywatelska. Przejawem wspomnianej aktywności jest działalność organizacji pozarządowych, na rzecz

wspierania której władze gminy uchwalają roczne Programy Współpracy Miasta i Gminy Serock z organizacjami pozarządowymi.

W Programach Współpracy Miasta i Gminy Serock z organizacjami pozarządowymi zawarte są m.in. następujące cele:

- 1) Umocnianie lokalnych działań i tworzenie warunków do powstania inicjatyw społeczności lokalnych.
- 2) Zwiększenie wpływu organizacji na kreowanie polityki lokalnej na terenie gminy.
- 3) Wzmacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wpływ na życie lokalnej wspólnoty oraz angażowanie mieszkańców gminy w rozwiązywanie lokalnych problemów.
- 4) Aktywizacja społeczności lokalnej w kierunku podejmowania różnych społecznie użytecznych przedsięwzięć.
- 5) Wspieranie działań na rzecz umocniania istniejących organizacji.
- 6) Wzmacnianie współpracy między gminą a organizacjami.
- 7) Wsparcie dla inicjatyw, zarówno indywidualnych mieszkańców jak i organizacji, podejmowanych w celu eliminowania negatywnych zjawisk dotyczących społeczność lokalną.

Miasto i Gmina Serock systematycznie ogłasza otwarte konkursy ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe.

Tabela 14. Wykaz organizacji pozarządowych
Społeczny Komitet Pomocy Miastu i Gminie Serock

Stowarzyszenie „Forum Samorządowe” Serock
Stowarzyszenie Nasze Zegrze
Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Zegrzyńskiego
Stowarzyszenie JACHRANKA Z IZBICĄ
Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” Serock
Klub Sportowy „Sokół” Serock
Wojskowy Klub Sportowy - Zegrze
Środowiskowy Klub Żeglarski „Dolomit”
Stowarzyszenie Klasy Żagle 500
Serockie Towarzystwo Rekreacyjno-Sportowe
Stowarzyszenie KS Oczko
Towarzystwo Turystyczno-Sportowe Activ Club
Towarzystwo Przyjaciół Serocka

Towarzystwo Ziemi Zegrzyńskiej i Zalewu Zegrzyńskiego
Straż Pożarna w Serocku
Straż Pożarna w Woli Kiełpińskiej
Straż Pożarna w Stanisławowie
Straż Pożarna w Gąsiorowie
Policyjne Stowarzyszenie Rekreacyjne „SKUBIANKA”
Stowarzyszenie Popularyzacji Sportów Wodnych wraz z Rekreacją Ruchową i Wypoczynkową
Stowarzyszenie Polski Ziemniak
Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławowie
Stowarzyszenie Użytkowników Ogrodu „Za Rowem”
Towarzystwo Agrotechniczne Posiadaczy Działek
Stowarzyszenie Sympatyków Nowej Wsi Na Rzecz Jej Rozwoju i Promocji
Stowarzyszenie Hodowców Drobiu Rasowego – Czubatka Polska
Stowarzyszenie Ekologiczne Sympatyków Zalewu Zegrzyńskiego i Okolic
Towarzystwo Przyjaciół Szkoły przy Zaporze w Dębem
związek Stowarzyszeń Klaster Społeczny PRO
Tradycyjne Koło Gospodyń Dosin
Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży CZYSTA RADOŚĆ
Stowarzyszenie ogrodowe - rodzinny ogród działkowy „Fort Dębe”
Stowarzyszenie Rekreacji Wodnej Keja NW, Izbica
Stowarzyszenie Zwycięzcy „Absolwentów Technikum w Dębem”
Stowarzyszenie „Maciejka”
Koło Gospodyń Wiejskich Dosin
Koło Gospodyń Wiejskich Guty
Stowarzyszenie „Mieszkam Obok”
Fundacja Cudzoziemiec
Ilyaquantum Akademia Komunikacji Międzykulturowej
Fundacja na rzecz Rozwoju Kultury Wizualnej BOOKAMORE
Fundacja Europejska Platforma Innowacji
Fundacja „Nowa Wieś”
Fundacja Przyjaznej Edukacji KOMETA
Fundacja Westy do adopcji
Stowarzyszenie Potrzebującym Pomocy Nadzieja
Stowarzyszenie Nasza Borówka
Fundacja eBiznes Club
Stowarzyszenie „Nie Śmieję Na Relaksie”
Fundacja IDEA rozwoju
Akademia Liderów Innowacyjności

Stowarzyszenie Gmina Serock Łączy
Stowarzyszenie „Żołnierze Mazowsza”
Integracyjne Centrum Opieki i Wychowania KKWR
Światowy Związek Polskich Żołnierzy Łączności - oddział Zegrze
Tramwaj Wiejski - Stowarzyszenie Mieszkańców Jadwisina
Fundacja Suwak
Serocka Akademia Seniora
Stowarzyszenie Ubi-Lex
Fundacja NOVA
Stowarzyszenie Kulturalny Serock
Stowarzyszenie Miłośników Skubianki
Uczniowski Klub Sportowy KUCYK Serock

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

3.8. Bezpieczeństwo

Za bezpieczeństwo i utrzymywanie porządku publicznego na terenie gminy odpowiadają Komisariat Policji w Serocku oraz Straż Miejska.

Komisariat Policji w Serocku, gdzie służbę pełni etatowo 23 funkcjonariuszy, jest jednostką organizacyjną Komendy Powiatowej Policji w Legionowie. Straż Miejska liczy siedmiu funkcjonariuszy i trzech podinspektorów ds. obsługi centrum dyżurnego, kierowanego przez Komendanta.

Istotna w aspekcie bezpieczeństwa gminy Serock jest również działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP w Woli Kiełpińskiej, OSP w Serocku, OSP w Stanisławowie, OSP w Gąsiorowie). Podstawowa działalność OSP polega na: gaszeniu pożarów lasów i zabudowań, a także udziale w walce z powodzią. Działalność OSP na terenie gminy Serock pozytywnie wpływa nie tylko na bezpieczeństwo mieszkańców, ale również na stan środowiska naturalnego.

Poniższa tabela zawiera dane prezentujące liczbę przestępstw i wypadków drogowych na terenie gminy.

Tabela 15. Bezpieczeństwo na terenie gminy Serock

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba przestępstw kryminalnych	195	223	214	215	183	184
Liczba wypadków drogowych	16	18	10	14	5	9
<i>w tym śmiertelnych</i>	4	3	2	0	2	2
Liczba kolizji	139	145	98	62	126	119

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

W ramach ogólnopolskiego programu „Razem bezpieczniej” powstał i funkcjonuje system monitoringu wizyjnego, który pomaga ujawniać sprawców przestępstw i wykroczeń na terenie gminy Serock.

Liczba kolizji i wypadków drogowych na przestrzeni lat 2010-2015 kształtuje się na podobnym poziomie i pomimo spadku liczby wypadków drogowych niebezpieczeństwo wynikające z dużego natężenia ruchu na przebiegających przez gminę drodze krajowej oraz drogach wojewódzkich jest dość wysokie. Problem ten dotyczy w szczególności obszaru wiejskiego gminy, ponieważ wybudowanie obwodnicy miasta Serock skutecznie zmniejszyło natężenie ruchu w mieście.

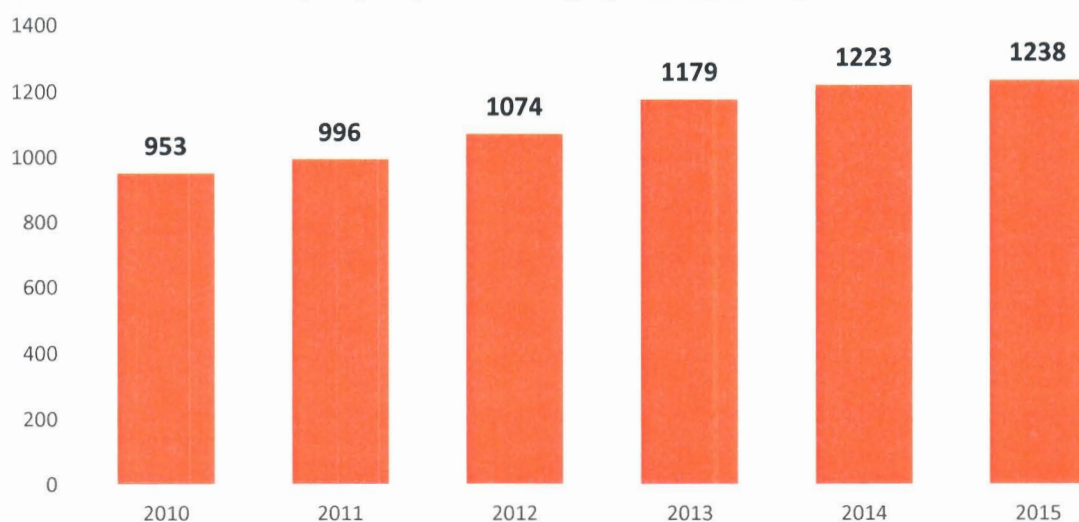
Patrowaniem linii brzegowej akwenów wodnych na terenie gminy Serock, z uwagi na ryzyko występowania "dzikich kąpielisk" i wynikających z tego faktu zagrożeń, zajmuje się Komisariat Rzeczny Policji w Warszawie, a nad bezpieczeństwem akwenów Jeziora Zegrzyńskiego czuwa również Legionowskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

4. Sfera gospodarcza

4.1. Struktura działalności gospodarczej na terenie Serocka

Na przestrzeni lat 2010-2015, liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wg rejestru Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na terenie miasta i gminy Serock charakteryzowała się stałym rocznym wzrostem. W ujęciu względnym wyniósł on 29,9%, a bezwzględnym wykazał 285 nowo zarejestrowanych podmiotów. Na koniec roku 2015 w gminie Serock odnotowano 1238 aktywnych podmiotów gospodarczych.

Rysunek 13. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych wg stanu na dzień 31 grudnia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Wiodącą branżą, prowadzonych działalności na terenie miasta i gminy Serock, niezmiennie pozostają usługi, w tym budownictwo, handel oraz transport. Niemniej jednak, jednoznaczne określenie najpopularniejszych kierunków aktywności gospodarczej nie jest możliwe. Ma to związek z pogarszającymi się warunkami gospodarczymi, dlatego wiele osób decyduje się na rozwijanie i prowadzenie własnych działalności gospodarczych, oferujących bardzo szeroki wachlarz produktów czy usług. Najpopularniejsze kody Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 16. Najpopularniejsze kody Polskiej Klasyfikacji Działalności

Kod PKD	Nazwa	Liczba przedsiębiorców
4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	363
4941Z	Transport drogowy towarów	351
4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	327
4799Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	319
4334Z	Malowanie i szklenie	268
4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	256
4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	255
4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	254
4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	245
4322Z	Wykonywanie instalacji wodno – kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	235

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

W strukturze podmiotów gospodarczych według grup branżowych na terenie gminy Serock w 2015 r. dominowały podmioty grupy usługi, której udział wyniósł 43,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Na drugim miejscu, z udziałem 30,0%, znajdują się podmioty grupy handel, a w dalszej kolejności: transport (7,1%), produkcja (6,3%), gastronomia (5,3%).

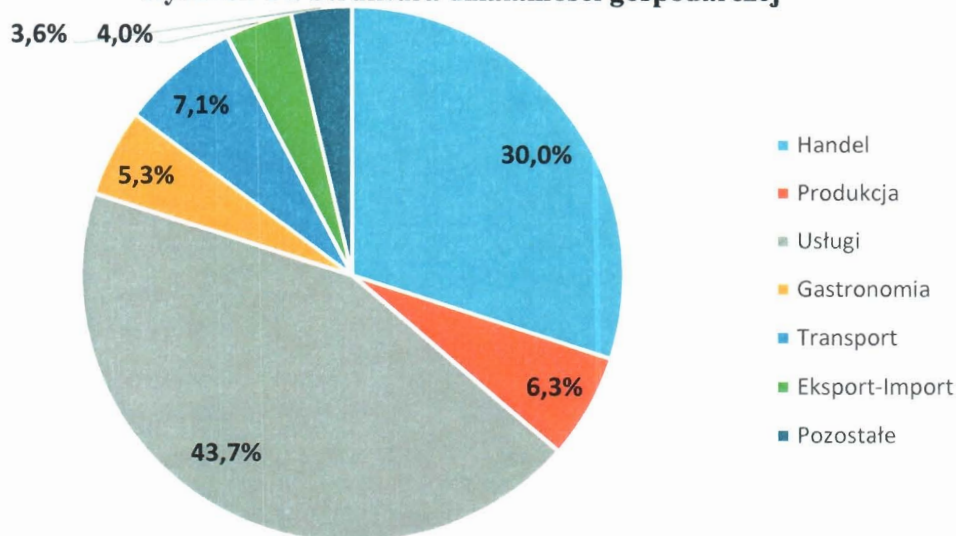
Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych wg grup branżowych

Grupa	Liczba podmiotów gospodarczych (stan na dzień 30.06.2015 r.)	Udział % w ogólnej liczbie
Handel	371	30,0%
Produkcja	78	6,3%
Usługi	541	43,7%
Gastronomia	65	5,3%
Transport	88	7,1%
Eksport-Import	49	4,0%
Pozostałe	46	3,6%
Ogółem	1238	100%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Na poniższym wykresie zaprezentowana została struktura działalności gospodarczej według grup branżowych.

Rysunek 14. Struktura działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku

Opisana wyżej analiza struktury podmiotów gospodarczych na terenie gminy Serock świadczy o pozytywnych procesach zachodzących w sferze gospodarczej gminy. Znaczny wzrost ogólnej liczby podmiotów gospodarczych może wskazywać na zwiększenie atrakcyjności gminy dla inwestorów, a także na większą aktywność gospodarczą mieszkańców.

W gminie Serock, dzięki walorom naturalnym i atrakcyjnemu położeniu, znaczącą branżą pozostaje turystyka. Jednak działalność turystyczna prowadzona jest głównie przez duże podmioty. Poniżej znajduje się wykaz głównych podmiotów gospodarczych na terenie gminy działających w branży turystycznej.

Hotele:

1. Hotel**** Narvil Conference & Spa (Serock) – 660 miejsc noclegowych.
2. Hotel**** "Warszawianka" Centrum Kongresowe Wellness & SPA Aquapark (Jachranka) – 750 miejsc noclegowych.
3. Hotel**** Windsor Palace Hotel & Conference Center (Jachranka) – 236 miejsc noclegowych.
4. Hotel*** Pan Tadeusz (Serock) – 100 miejsc noclegowych.
5. Hotel*** – Restauracja "Złoty Lin" (Wierzbica) – 32 miejsca noclegowe.

Ośrodki:

1. Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS (Jachranka) – 140 miejsc noclegowych.
2. Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe NICOLA (Serock) – 82 miejsca noclegowe.
3. Centrum Szkoleń i Konferencji "Geovita" w Jadwisinie (Jadwisin) – 108 miejsc noclegowych.
4. Green Park Conference Centre (Serock) – 118 miejsc noclegowych.
5. Integracyjne Centrum Opieki, Wychowania, Terapii KKWR w Serocku (Serock) – 35 miejsc noclegowych, a w sezonie letnim ok. 90.
6. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury. Ośrodek Szkoleniowy w Dębem (Dębe) – 240 miejsc noclegowych.
7. "Lipowy Przylądek" (Łacha) – sezonowy – 70 miejsc noclegowych.
8. Motel Zajazd PAUZA (Marynino) – 28 miejsc noclegowych.
9. Pałac Zegrzyński (Zegrze) – 52 miejsca noclegowe.
10. Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny "Klub Miła" Akademia Kusznierewicza (Jadwisin) – 145 miejsc noclegowych.
11. Ośrodek Szkoleniowo-Konferencyjny CSK Sp. z o.o. (Jachranka) – 116 miejsc noclegowych.
12. Ośrodek Szkoleniowy Wojskowej Akademii Technicznej (Zegrze) – 53 miejsca noclegowe.
13. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ORANGE POLSKA Sp. z o.o. (Serock) – 240 miejsc noclegowych.
14. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZETOM Jachranka (Jachranka) – 112 miejsc noclegowych.
15. Ośrodek Wypoczynku Letniego w Jadwisinie (Jadwisin) – 52 miejsca noclegowe.
16. Wojskowy Klub Sportowy ZEGRZE (Zegrze) - brak bazy noclegowej.

Turystyka

Położenie geograficzne oraz bogate walory przyrodnicze stanowią o wysokim potencjale turystycznym gminy. Świadczy o tym analiza ruchu turystycznego – liczby noclegów udzielonych turystom na terenie gminy Serock. Na przestrzeni lat 2010-2014 prawie trzykrotnie zwiększyła się liczba rezydentów korzystających z noclegów w obiektach hotelowych, co mogło przyczynić się do dwukrotnego zmniejszenia liczby klientów innych

obiektów noclegowych. Mimo, że liczba turystów zagranicznych odwiedzających gminę Serock sukcesywnie rośnie, to udział tej grupy turystów w ogólnej liczbie turystów jest niewielki. Stworzenie atrakcyjnych materiałów promujących turystycznie gminę, opracowanych w wersjach wielojęzycznych oraz dalszy rozwój bazy turystycznej mogłoby pozytywnie wpłynąć na zainteresowanie gminą turystów zagranicznych.

Na terenie gminy, głównie na obszarach położonych nad Jeziorem Zegrzyńskim powstają nowoczesne obiekty hotelowe i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, a już istniejące poszerzają swoją całoroczną ofertę (rozwój atrakcyjnego zaplecza noclegowego).

Tabela 18. Ruch turystyczny

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
turyści krajowi					
obiekty hotelowe	45 496	59 329	76 919	123 503	138 148
inne obiekty noclegowe - razem	53 341	37 592	34 961	28 728	25 141
turyści zagraniczni					
obiekty hotelowe	1 015	1 253	1 425	1 300	1 482
inne obiekty noclegowe - razem	343	415	748	252	214

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

*brak danych za 2015 rok

Na terenie gminy Serock znajdują się liczne szlaki turystyczne, zarówno dla turystów pieszych, jak i zmotoryzowanych. Serock położony jest także na Szlaku Wodnym im. Króla Stefana Batorego: Wisła – Kanał Żerański – Jezioro Zegrzyńskie – Narew – Biebrza – Kanał Augustowski (Niemen) oraz Wisła – Zalew Wrocławski – Wisła – Nogat – Kanał Jagielloński – Elbląg – Zalew Wiślany – Zatoka Pucka (Morze Bałtyckie). Jest to najdłuższy szlak turystyczno-rekreacyjny w Polsce, który swoim zasięgiem obejmuje m.in. rejony województw: mazowieckiego, podlaskiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz pomorskiego, jak również rejon Morza Bałtyckiego. Tym samym szlak ten przebiega przez tereny posiadające atrakcyjne walory przyrodnicze oraz miejscowości o bogatych tradycjach kulturowych.

Rysunek 15. Przebieg Szlaku Wodnego im. Króla Stefana Batorego

Źródło: www.szlakbatorego.pl

Warto też dodać, że gmina Serock posiada wodne połączenie z jeziorami mazurskimi. Rzeka Pisa, mająca swój początek w jeziorze Roś w Pisz, będąca dopływem Narwi, stanowi najważniejszą śródlądową drogę wodną łączącą Polskę centralną z Krainą Wielkich Jezior Mazurskich.

Tereny gminy Serock obejmują swym zasięgiem również inne szlaki turystyczne, m.in.:

- Szlak Książąt Mazowieckich;
- Szlak Bitwy Warszawskiej 1920 roku;
- Szlak Literacki;
- Turystyczny Szlak Patriotyczny Polski Walczącej;
- Samochodowy Szlak Turystyczny Dziedzictwa Żydowskiego.

4.2. Struktura zatrudnienia

Ogólna liczba osób pracujących na terenie gminy Serock, na przestrzeni badanego okresu, nie wykazuje znaczących zmian. W 2015 r. obserwujemy wzrost liczby pracujących jedynie o 0,3% w porównaniu z rokiem 2010, niemniej jednak w porównaniu z rokiem 2014 liczba pracujących zmniejszyła się o 1,1%.

Dane prezentujące ogólną liczbę pracujących w gminie Serock z podziałem na płeć zawiera poniższa tabela.

Tabela 19. Liczba pracujących według innego podziału niż PKD na terenie gminy Serock

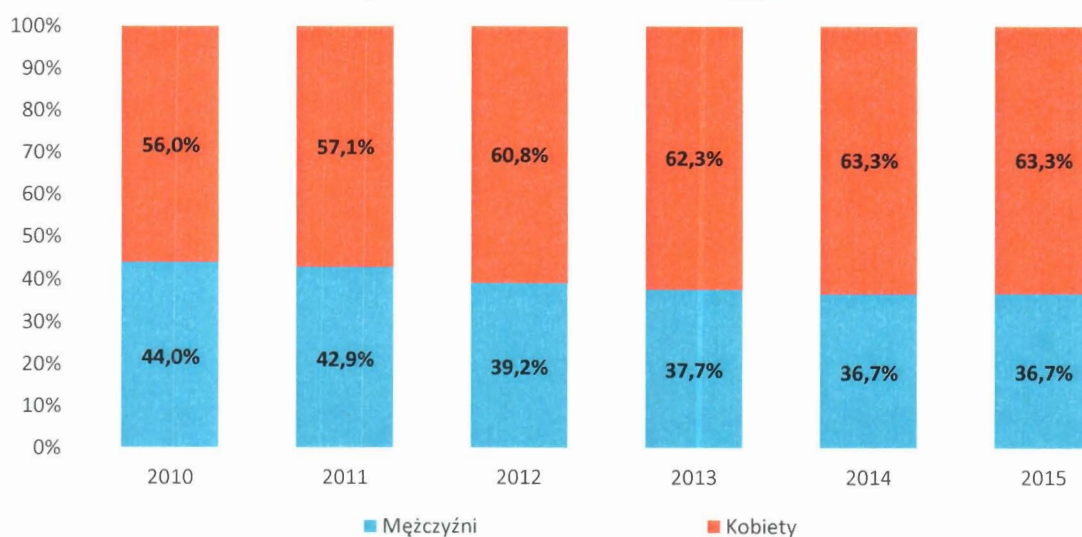
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	1 493	1 337	1 455	1 431	1 514	1 498
Mężczyźni	657	573	570	540	555	550
Kobiety	836	764	885	891	959	948

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Odmienne przedstawia się struktura osób pracujących według płci. Rokroczny spadek pracujących mężczyzn w ogólnej liczbie pracujących, wykazał zmniejszenie ich udziału na rynku pracy o 7,3 p.p. (z 44,0 % w 2010 r. do 36,7 % w roku 2015).

Rysunek 16 prezentuje dane dotyczące liczby osób pracujących według płci na terenie gminy Serock.

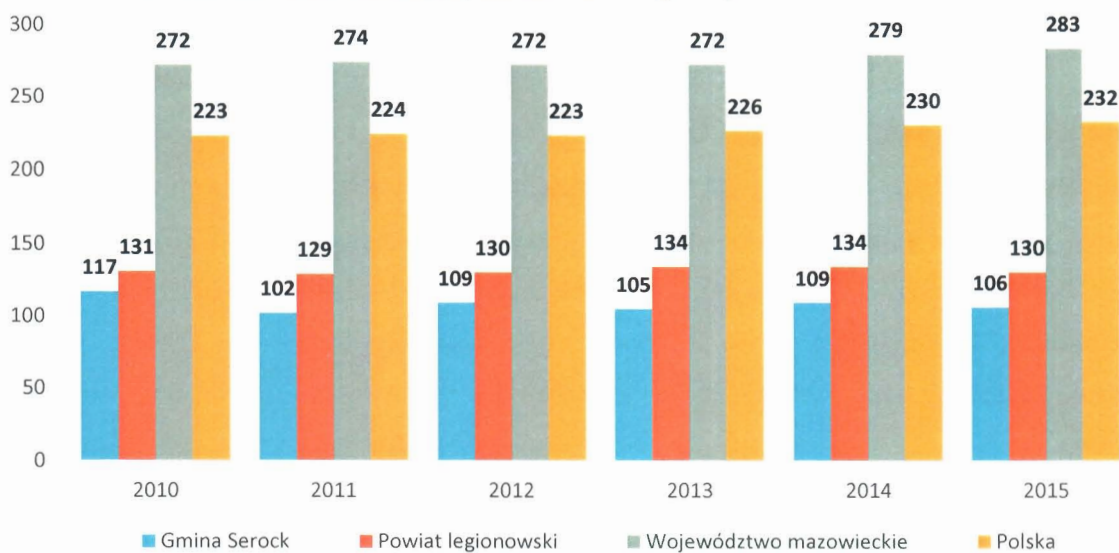
Rysunek 16. Pracujący według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie gminy Serock kształtuje się na niższym poziomie niż w powiecie, województwie mazowieckim oraz Polsce. W 2015 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie pracowało o 24 osoby więcej niż w gminie, 177 więcej osób pracowało w województwie mazowieckim, natomiast w Polsce liczba ta była wyższa o 126 osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Rysunek 17. Liczba osób pracujących na terenie gminy Serock na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych metod analitycznych, służącą do porządkowania zebranych w trakcie diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej informacji. Wykorzystuje się ją przy identyfikacji problemów, barier rozwojowych, atutów gminy oraz określaniu priorytetów rozwoju. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów – silne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities), zagrożenia (Threats). Silne i słabe strony traktuje się jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne znajdujące się w bliższym i dalszym otoczeniu gminy.

Tabela 20. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1) Atrakcyjne położenie - lokalizacja nad Jeziorem Zegrzyńskim oraz na ważnym szlaku komunikacyjnym – skrzyżowanie dróg krajowych.	1) Niskie zróżnicowanie działalności gospodarczej.
2) Bogate walory środowiska przyrodniczego.	2) Ograniczona liczba miejsc pracy.
3) Wzrost liczby mieszkańców, dodatnie saldo migracji.	3) Niewystarczający dostęp do usług telekomunikacyjnych.
4) Bliskość Warszawy oraz lotniska Modlin.	4) Niepełne wykorzystanie potencjału Jeziora Zegrzyńskiego.
5) Obwodnica miasta.	5) Niedostateczna oferta turystyczna, w tym sportów wodnych.
6) Aktywna współpraca władz gminy z organizacjami pozarządowymi.	6) Niedostosowanie oferty kulturalnej do różnych grup mieszkańców.
7) Rozwinięta podstawowa infrastruktura techniczna.	7) Niezadowolający stan infrastruktury społecznej.
8) Rozwinięta baza hotelowo-konferencyjna.	8) Niedostateczna promocja terenów inwestycyjnych.
9) Bogata historia i tradycja – Serock jednym z najstarszych ośrodków na Mazowszu.	9) Niski stopień skanalizowania obszaru wiejskiego gminy.
10) Aktualne plany zagospodarowania przestrzennego pokrywające cały obszar gminy.	10) Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura do uprawiania sportów wyczynowych.
11) Atrakcyjność inwestycyjna i potencjał gospodarczy.	11) Różnice rozwojowe między miastem a obszarem wiejskim gminy.
12) Intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego.	12) Starzejące się społeczeństwo, zmniejszająca się liczba urodzeń.
13) Wysoki poziom bezpieczeństwa.	13) Stosunkowo wysokie dysproporcje w strukturze zatrudnienia w podziale na płeć (wysoki udział pracujących kobiet w stosunku do mężczyzn).
14) System monitoringu wizyjnego.	14) Niska wartość wskaźnika liczby zatrudnionych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, szczególnie w zestawieniu
15) Szeroka oferta kulturalna i sportowa.	

	z danymi dla powiatu, województwa czy kraju.
	15) Wysokie ceny gruntów.
Szanse	Zagrożenia
1) Możliwość finansowania inwestycji ze środków UE w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.	1) Sezonowość turystyki.
2) Rosnące zainteresowanie ze strony turystów (w tym zagranicznych).	2) Niskie zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii.
3) Pozyskanie nowych inwestorów.	3) Rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego.
4) Polityka wspierania małych i średnich przedsiębiorstw na poziomie państwa.	4) Wysokie koszty inwestycji mających na celu rozwój infrastruktury drogowej oraz technicznej.
5) Rosnąca popularność sportów wodnych.	5) Odływ młodych osób do dużych ośrodków miejskich.
6) Wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju turystyki.	6) Rzeka Narew naturalną barierą rozbudowy sieci infrastruktury technicznej na terenie gminy.
7) Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	
8) Rozwój przedsiębiorstw innowacyjnych.	

6. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań

MISJA

Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia poprzez efektywne wykorzystanie potencjałów gminy: aktywnego społeczeństwa, położenia w obszarze Aglomeracji Warszawskiej, występowania obszarów cennych przyrodniczo i Jeziora Zegrzyńskiego.

WIZJA

Serock gminą racjonalnie wykorzystującą walory rekreacyjne, atrakcyjne miejsce do zamieszkania i wypoczynku, inkubator nowych idei i rozwiązań.

**CEL STRATEGICZNY 1.
GOSPODARKA**

Prężna gmina ukierunkowana na tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych

**CEL STRATEGICZNY 2.
ŚRODOWISKO**

Zachowanie walorów przyrodniczych gminy i ich racjonalne wykorzystanie na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców

**CEL STRATEGICZNY 3.
SPOŁECZEŃSTWO**

Rozwój kapitału społecznego oraz przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym

**CEL STRATEGICZNY 4.
PRZESTRZEŃ I
INFRASTRUKTURA**

Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura publiczna

CEL STRATEGICZNY 1. Prężna gmina ukierunkowana na tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych

Cel operacyjny 1.1.
Wspieranie przedsiębiorców oraz promocja i popularyzacja samozatrudnienia

- Organizowanie warsztatów i szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej; w tym promocja agroturystyki;
- Podejmowanie działań zachęcających przedsiębiorców do współpracy na rzecz rozwoju lokalnego;

Cel operacyjny 1.2.
Tworzenie korzystnych warunków dla inwestorów oraz promocja potencjału inwestycyjnego gminy

- Promowanie strefy inwestycyjnej i potencjału inwestycyjnego gminy;
- Współpraca z innymi jednostkami samorządowymi regionu w zakresie pozyskiwania inwestorów;
- Promocja turystyki, rekreacji i sportu, jako gałęzi przedsiębiorczości (życia gospodarczego);

Cel operacyjny 1.3.
Działania na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy

- Prowadzenie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół; w szczególności popularyzacja zawodów charakteryzujących się wysokim popytem na rynku pracy;
- Popularyzacja nauk ścisłych wśród dzieci i młodzieży;
- Efektywne dążenie do podnoszenia jakości oświaty oraz wszechstronny rozwój zdolności edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewniające wzrost możliwości rozwojowych gminy;
- Doposażanie szkół w nowoczesny sprzęt;
- Tworzenie zróżnicowanej oferty zajęć pozalekcyjnych;
- Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie organizowania praktyk i staży;

CEL STRATEGICZNY 2. Zachowanie walorów przyrodniczych gminy i ich racjonalne wykorzystanie na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców

Cel operacyjny 2.1. Ochrona walorów przyrodniczych gminy

- Monitorowanie pomników przyrody na terenie gminy oraz ich odpowiednie oznakowanie;
- Działania na rzecz ochrony przyrody na terenie gminy;
- Działania na rzecz ochrony wód podziemnych gminy;
- Lobbowanie na rzecz umocnienia linii brzegowej Jeziora Zegrzyńskiego i ochrona czystości wód - współpraca z samorządami powiatu legionowskiego;
- Likwidacja dzikich wysypisk;

Cel operacyjny 2.2. Działania na rzecz podwyższenia świadomości ekologicznej mieszkańców

- Szkolenia z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz możliwości uzyskania dofinansowania na ich instalację;
- Działania na rzecz poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym popularyzacji segregacji odpadów;
- Organizacja zajęć w celu podwyższenia świadomości ekologicznej uczniów;

CEL STRATEGICZNY 3. Rozwój kapitału społecznego oraz przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym

Cel operacyjny 3.1. Aktywna polityka kulturalna

- Wsparcie dla zespołów artystycznych działających na terenie gminy;
- Wspieranie rozwoju kultury na obszarach wiejskich gminy;
- Stworzenie oferty kulturalnej z uwzględnieniem preferencji różnych grup wiekowych;
- Integracja międzypokoleniowa przez kulturę;
- Wykreowanie wiodącej imprezy kulturalnej, stanowiącej jednocześnie dźwignię promocji gminy;

Cel operacyjny 3.2. Rewitalizacja społeczna - przeciwdziałanie patologiom oraz zjawisku wykluczenia społecznego, przeciwdziałanie bezrobociu

- Kontynuacja procesu rewitalizacji poprzez aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- Działania na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej;
- Działania na rzecz włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych;
- Przeciwdziałanie dyskryminacji społecznej;
- Profesjonalna i efektywna pomoc osobom w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie; w szczególności poprzez kampanie informacyjne oraz edukację;
- Podejmowanie działań na rzecz profilaktyki uzależnień i wsparcie osób uzależnionych;
- Podejmowanie działań na rzecz zatrudnienia wspomaganego;
- Działania na rzecz utworzenia żłobka i przedszkola;

Cel operacyjny 3.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i stowarzyszeń na terenie gminy

- Działania informacyjne na rzecz popularyzacji aktywności obywatelskiej wśród mieszkańców gminy;
- Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- Zachęcanie dzieci i młodzieży do udziału w życiu społecznym gminy;

Cel operacyjny 3.4. Budowanie więzi społecznych mieszkańców gminy Serock

- Promowanie gminy z wykorzystaniem nowoczesnych technik informacyjnych i komunikacyjnych;
- Organizacja imprez promujących lokalną historię;
- Wspieranie działalności Centrum Kultury i Czytelnictwa oraz organizacji pozarządowych zajmujących się promowaniem lokalnej historii i tradycji;
- Podejmowanie działań na rzecz stworzenia produktu turystycznego w oparciu o walory kulturowo-przyrodnicze;
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie tożsamości lokalnej;

Cel operacyjny 3.5. Budowa kapitału społecznego poprzez sport i rekreację

- Rozwijanie różnych dyscyplin sportowych i stałe podnoszenie ich poziomu, w szczególności poprzez opracowanie i wdrażanie programów ich rozwoju;
- Szerokie propagowanie kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki oraz prowadzenie pracy wychowawczej w społeczności lokalnej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
- Aktywizacja sportowa wśród różnych grup społecznych i środowiskowych, w tym przełamywanie barier międzypokoleniowych;
- Stymulowanie i wspieranie działalności sportowej jako ścieżki rozwoju osobistego mieszkańców gminy;
- Promowanie zdrowego stylu życia;

CEL STRATEGICZNY 4. Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura publiczna

Cel operacyjny 4.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej

- Rozbudowa dróg gminnych oraz remont istniejącej sieci drogowej;
- Budowa parkingów;
- Modernizacja i rozbudowa pieszych ciągów komunikacyjnych;
- Rozbudowa i modernizacja sieci oświetlenia przy ciągach komunikacyjnych;
- Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych;

Cel operacyjny 4.2. Zrównoważone wykorzystanie potencjału zasobów przyrodniczych gminy do tworzenia obszarów rekreacyjnych

- Budowa i modernizacja infrastruktury szlaków turystycznych;
- Działania wspomagające utworzenie wypożyczalni sprzętów sportowych, w szczególności do uprawiania sportów wodnych;
- Wydzielenie terenów o funkcji turystyczno-rekreacyjnej (kempingi, pola namiotowe, carawaningowe);
- Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w miejscach atrakcyjnych przyrodniczo, w szczególności w sąsiedztwie nabrzeży Jeziora Zegrzyńskiego;

Cel operacyjny 4.3. Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej

- Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowych;
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody;
- Modernizacja i rozbudowa kanalizacji sanitarnej;
- Kontynuacja wspierania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Modernizacja i rozbudowa kanalizacji deszczowej;
- Rozbudowa sieci gazowej;
- Wspieranie rozwoju sieci światłowodowej;

Cel operacyjny 4.4. Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej

- Budowa obiektów sportowych i modernizacja istniejących;
- Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym szkół i przedszkoli;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- Budowa Centrum Sportu i Rekreacji;

7. Scenariusze realizacji postanowień Strategii

Efektywna polityka rozwoju lokalnego polega nie tylko na zarządzaniu dostępnymi zasobami, ale też na uwzględnieniu możliwych zmian w otoczeniu zewnętrznym oraz na odpowiednim na nie reagowaniu. Istnieje bowiem prawdopodobieństwo znacznych odchyłeń sytuacji, które mogą nastąpić w przyszłości od dzisiejszych założeń. Odchylenia te mogą mieć tak negatywny, jak i pozytywny wpływ na realizację celów Strategii Rozwoju. W celu zbadania potencjalnych wariantów przemian, wpływających na sytuację społeczno-gospodarczą gminy Serock, określono 3 podstawowe scenariusze rozwojowe: optymistyczny, pesymistyczny oraz umiarkowany. Podstawowym zadaniem przedstawiania różnych scenariuszy jest stworzenie dla gminy teoretycznie możliwej strategii zachowywania w przyszłości. W strategii nie będą uwzględnione czynniki bezpośrednie, na które gmina nie ma wpływu oraz, które nie oddziałują bezpośrednio na jej sytuację społeczno-gospodarczą, np. czynniki geopolityczne.

Scenariusz optymistyczny

Scenariusz ten zakłada wystąpienie w przyszłości korzystniejszych warunków rozwojowych od oczekiwanych przy tworzeniu postanowień Strategii. Korzystne warunki rozwojowe, tak wewnętrzne jak i zewnętrzne sprzyjać będą pełnemu osiągnięciu zakładanych w strategii celów, co z kolei przyczyni się do dynamicznego rozwoju miasta we wszystkich dziedzinach życia. Główne założenia scenariusza to:

- wysoki poziom partycypacji społecznej w realizacji celów strategii;
- korzystne trendy demograficzne;
- wzrost dochodów budżetu gminy;
- duży wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców gminy;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu;
- wysoki poziom uzyskanego dofinansowania ze środków unijnych;
- duży wzrost popularności regionu wśród turystów;
- redukcja zanieczyszczeń środowiska oraz zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Wystąpienie wyżej wymienionych zjawisk pozwoliłoby gminie na bardziej efektywne wdrażanie założeń Strategii.

Wysoki poziom partycypacji społecznej przyczyniłby się do skutecznej realizacji części założeń celu strategicznego nr 3. „Rozwój kapitału społecznego oraz przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym”. Mogłoby to powodować zmniejszenie liczby osób potrzebujących pomocy społecznej, kreowanie więzi społecznych oraz rozwój kulturalny gminy. W przypadku wysokiego poziomu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, władze gminy mogłyby powstrzymać działania zachęcające ludzi do udziału w życiu społecznym gminy, skupiając się bardziej na aktywizacji współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na jej terenie.

Korzystne trendy demograficzne wymagałyby od władz gminy działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej, przede wszystkim: żłobków, przedszkoli i szkół oraz gospodarki mieszkaniowej.

Wzrost dochodów budżetu gminy, który skutkowałby pojawieniem się nadwyżki finansowej, zapewniłby gminie możliwość realizacji większości zaplanowanych inwestycji, bez potrzeby zadłużania gminy.

Duży wzrost aktywności gospodarczej świadczyłby przede wszystkim o skutecznej polityce władz gminy w aspekcie wspierania przedsiębiorczości oraz promowania zakładania własnej działalności gospodarczej. Skutkowałoby to ogólnym wzrostem gospodarczym gminy, co z kolei przełożyłoby się na zwiększenie dochodów budżetu gminy. Naturalną konsekwencją wzrostu gospodarczego byłby spadek liczby bezrobotnych, co przyczyniłoby się do odciążenia budżetu gminy, ze względu na zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną. W takiej sytuacji władze gminy mogłyby zaniechać działań promujących zakładanie własnej działalności gospodarczej na rzecz działań wspierających konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw oraz tworzenie klastrów.

Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu ułatwiłby władzom gminy zadania z zakresu poszukiwania inwestorów oraz promocji gospodarczej gminy. Wymagałoby to z kolei podjęcia działań na rzecz tworzenia atrakcyjnej oferty inwestycyjnej, żeby skutecznie konkurować z pozostałymi samorządami regionu.

Wysoki poziom uzyskanego dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim, programów unijnych, otwiera przed gminą przestrzeń do realizacji większości zaplanowanych postanowień bez dodatkowego obciążenia budżetu. Zewnętrzne dofinansowanie wsparłoby gminę w jej wszystkich działaniach na rzecz rozwoju. Jest to możliwe z uwagi na różnorodność programów unijnych. Serock, jako jedna z najbardziej

atrakcyjnych turystycznie gmin Mazowska zyskałaby dzięki zwiększeniu liczby turystów na terenie Mazowsza. Posiadając bogate walory przyrodnicze oraz największy w województwie mazowieckim zbiornik wodny, którym jest Jezioro Zegrzyńskie, gmina dysponuje ogromnym potencjałem turystycznym.

Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców skutkowałoby redukcją zanieczyszczeń środowiska, co znacznie zredukowałoby zagrożenia walorów przyrodniczych gminy.

Scenariusz optymistyczny daje duże szanse rozwojowe przy małym poziomie zagrożeń, co oznacza, że gmina może stosować strategię agresywną

Scenariusz umiarkowany (realistyczny)

Największym prawdopodobieństwem wystąpienia założonych zjawisk charakteryzuje się scenariusz umiarkowany, z czego wynika jego druga nazwa – realistyczny. Założenia te z kolei nie są tak korzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, jak w przypadku scenariusza optymistycznego, chociaż realizacja założonych w strategii celów wciąż jest możliwa. Scenariusz umiarkowany przewiduje wystąpienie następujących czynników:

- umiarkowane zwiększenie partycypacji społecznej w życiu gminy;
- brak zmian trendów demograficznych;
- dochody budżetu gminy zostają na tym samym poziomie;
- nieznaczny wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców;
- zainteresowanie regionem ze strony inwestorów nie ulega zmianie;
- średni poziom dofinansowania ze środków UE;
- umiarkowany wzrost popularności regionu wśród turystów;
- niewielkie zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- niska redukcja zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Niewielki wzrost partycypacji społecznej będzie wymagał od władz gminy podejmowania działań na rzecz aktywizowania społeczeństwa. Mimo, że nie pozwoli to osiągnąć pożądanego poziomu rozwoju społeczeństwa, to można oczekiwać wzrostu zaangażowania społecznego w dłuższej perspektywie czasowej.

Gmina Serock na przestrzeni ostatnich lat charakteryzowała się pozytywnymi trendami demograficznymi (z wyjątkiem dotyczącego całej Unii Europejskiej problemu starzenia się społeczeństwa). Oznacza to, że zachowanie obecnych trendów nie będzie stanowiło zagrożenia dla realizacji założonych w strategii celów, spowoduje przede wszystkim mniejsze obciążenie infrastruktury socjalnej, co z kolei może powodować spowolnienie wzrostu gospodarczego.

W przypadku utrzymania dochodów budżetu na obecnym poziomie, gmina zachowuje zdolność do realizacji projektów inwestycyjnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego. Będzie natomiast bardziej ograniczona w ich wyborze, co wymagać będzie bardziej szczegółowej oceny zaplanowanych przedsięwzięć.

Z uwagi na fakt, że wzrost aktywności gospodarczej na terenie Serocka jest obecnie wyższy niż na terenie powiatu legionowskiego, województwa oraz kraju, to brak zmian w jego dynamice też można uważać za zjawisko pozytywne. Niestety spowolniłoby to proces wyrównywania poziomów aktywności gospodarczej gminy i pozostałych wymienionych jednostek, a więc wymagałoby to od władz gminy kontynuowania działań na rzecz promocji samozatrudnienia i tworzenia korzystnych warunków dla przedsiębiorców.

Brak zmian w zainteresowaniu gminą ze strony inwestorów wymaga bardziej aktywnej polityki promocyjnej, poprzez m. in. uczestnictwo w targach krajowych oraz międzynarodowych.

W przypadku umiarkowanego poziomu uzyskanego dofinansowania ze środków zewnętrznych, gmina najprawdopodobniej będzie musiała zrezygnować z niektórych zaplanowanych przedsięwzięć.

Niska świadomość ekologiczna mieszkańców i powolny jej wzrost, w mniejszym stopniu przyczynia się do redukcji zanieczyszczeń środowiska. Zjawisko to ma bardzo negatywny wpływ na przyszłą sytuację gminy odnosząc się do założeń scenariusza umiarkowanego. Zasoby środowiska naturalnego są jednym z największych bogactw gminy, co daje jej konkurencyjną pozycję na tle innych gmin. Dlatego też istotna dla władz gminy jest ochrona tych zasobów oraz ich racjonalne wykorzystywanie.

Wszystkie wyżej opisane założenia scenariusza umiarkowanego, wskazują na to, że optymalną strategią zachowania w danej sytuacji jest strategia konserwatywna. Realizowanie takiej strategii pozwoli na zachowanie dotychczasowych pozytywnych zmian, zachodzących w życiu społeczno-gospodarczym gminy, bez większego ryzyka zmiany trendów.

Scenariusz pesymistyczny

Założenia scenariusza pesymistycznego zakładają wystąpienie w przyszłości najbardziej negatywnych zmian, mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą gminy. W przypadku gminy Serock mogą to być:

- spadek partycypacji społecznej w życiu gminy;
- wystąpienie negatywnych trendów demograficznych;
- obniżenie poziomu dochodów budżetu gminy;
- obniżenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy;
- spadek atrakcyjności inwestycyjnej regionu;
- wystąpienie problemów z uzyskaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych;
- zmniejszenie się liczby turystów odwiedzających Serock;
- zwiększenie poziomu zanieczyszczenia środowiska.

Malejące zaangażowanie mieszkańców w życie gminy może stanowić barierę w osiągnięciu wielu założonych w Strategii celów. Uniemożliwi znaczące ulepszenie sytuacji społecznej i będzie wymagało od władz gminy intensywnych działań na rzecz zachęcania mieszkańców do współdecydowania o życiu gminy.

Negatywne trendy demograficzne, które dotychczas nie występowały na terenie Serocka, przyczynić się mogą do spowolnienia wzrostu gospodarczego lub nawet jego zahamowania. W tej sytuacji bezzasadne będą przedsięwzięcia z zakresu rozbudowy infrastruktury społecznej z powodu mniejszego jej obciążenia. Zintensyfikowane powinny być działania skierowane na promocję gminy jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania oraz na przeciwdziałanie czynnikom powodującym migrację ludności.

Niższe od zaplanowanych dochody budżetu gminy mogą skutkować znacznym ograniczeniem działań na rzecz rozwoju. Taka sytuacja wymaga optymalnej polityki budżetowej gminy, umożliwiającej realizację możliwie szerokiego katalogu przedsięwzięć, bez nadmiernego zwiększenia długu publicznego.

Obniżenie aktywności gospodarczej gminy (niższa liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców na terenie gminy Serock w porównaniu z powiatem i województwem) mogłoby stanowić duże zagrożenie dla rozwoju gminy. Brak nowych miejsc pracy, powodujący migracje może spowodować zahamowanie

rozwoju gminy i znaczne odchylenie od poziomu rozwoju regionu. Spadek atrakcyjności inwestycyjnej regionu znacznie utrudniłby władzom gminy zadania z zakresu poszukiwania nowych inwestorów.

W przypadku wystąpienia problemów z uzyskaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych gmina traci możliwość realizacji szerokiego katalogu projektów inwestycyjnych, w szczególności w sytuacji mniejszych dochodów gminy.

Spadek liczby turystów przybywających do gminy Serock spowodowałoby zmniejszenie dochodów mieszkańców, szczególnie pracujących w branży turystycznej, a także zahamowanie rozbudowy infrastruktury turystycznej i tworzenia nowych miejsc pracy z tym związanych.

Zwiększenie poziomu zanieczyszczenia środowiska stanowiłoby zagrożenie dla głównych atutów gminy Serock – zasobów środowiska naturalnego. Spowoduje to negatywny wpływ nie tylko na atrakcyjność turystyczną gminy, ale także zwiększenie wydatków na likwidację szkód wyrządzonych środowisku .

Wyżej opisany scenariusz wymaga od władz gminy stosowania defensywnej strategii zachowania, polegającej przede wszystkim na eliminowaniu negatywnego wpływu zachodzących zmian oraz działaniach na rzecz utrzymania dotychczasowego poziomu rozwojowego.

8. Zgodność celów Strategii z celami zawartymi w europejskich, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych

Cele oraz odpowiadające im działania, określone w „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” są spójne z założeniami następujących dokumentów:

- Europa 2020;
- Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”;
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR);
- Krajowa Polityka Miejska 2023;
- Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025;
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze;
- Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025;
- Program ochrony środowiska dla powiatu legionowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku;

GOSPODARKA I INNOWACYJNOŚĆ

CEL STRATEGICZNY I.

PRĘŻNA GMINA UKIERUNKOWANA NA TWORZENIE INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	
Cel operacyjny 1.1. Wspieranie przedsiębiorców oraz promocja i popularyzacja samozatrudnienia	
	Europa 2020 Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej Projekt przewodni: „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
	Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej</p>
<p>Krajowa Polityka Miejska 2023</p> <p>Cel szczegółowy 2. Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu</p> <p>Cel szczegółowy 4. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (miasto konkurencyjne)</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: PRZEMYSŁ I PRODUKCJA</p> <p>Cel rozwojowy 1. Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym</p> <p>3. Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych Obszar działań: GOSPODARKA</p> <p>Cel rozwojowy 2. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</p> <p>10. Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych 11. Wzmocnienie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich Obszar działań: SPOŁECZENSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p>21. Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025 Obszar: Rozwój gospodarczy</p> <p>RG.1. Mieszkańcy realizują swoje aspiracje zawodowe dzięki funkcjonowaniu innowacyjnych przedsiębiorstw</p> <p>RG.1.1. Tworzenie klimatu przyjaznego lokalnej przedsiębiorczości</p>
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025</p> <p>Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Cel operacyjny 2. Promocja przedsiębiorczości oraz wsparcie procesu samozatrudnienia</p>
<p>Cel operacyjny 1.2. Tworzenie korzystnych warunków dla inwestorów oraz promocja potencjału inwestycyjnego gminy</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej</p>
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki Kierunek interwencji: Zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowanie postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości, opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne 1.3.2. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych, w tym w szczególności zagranicznych</p>
<p>Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	
Cel 2. Wspieranie konkurencyjności gospodarki polskiej jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego	
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: PRZEMYSŁ I PRODUKCJA	
Cel rozwojowy 1. Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym	
2. Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców	
Cel operacyjny 1.3. Działania na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy	
Europa 2020	
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Projekt przewodni: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”	
Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020	
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka	
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego	
II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej	
II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego	
Krajowa Polityka Miejska do roku 2020	
Cel szczegółowy 1. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia	
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO	
Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki	
18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	
Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025	
Obszar: Rozwój gospodarczy	
RG.1. Mieszkańcy realizują swoje aspiracje zawodowe dzięki funkcjonowaniu innowacyjnych przedsiębiorstw	
RG.1.2. Kształcenie zawodowe i ustawiczne dostosowane do potrzeb rynku pracy	
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025	
Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Cel operacyjny 3. Pomoc w dostosowaniu kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy	

ŚRODOWISKO

CEL STRATEGICZNY 2.

ZACHOWANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH GMINY I ICH RACJONALNE WYKORZYSTANIE NA RZECZ ROZWOJU ORAZ POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	
Cel operacyjny 2.1. Ochrona walorów przyrodniczych gminy	
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska</p>	
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska</p>	
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski 4.1. Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski 4.6. Zmniejszanie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby</p>	
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA Cel rozwojowy 5. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska 27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska 29. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym 30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń</p>	
<p>Program ochrony środowiska dla powiatu legionowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu - ochrona dziedzictwa przyrody i zachowanie bioróżnorodności</p>	
Cel operacyjny 2.2. Działania na rzecz podwyższenia świadomości ekologicznej mieszkańców	
<p>Europa 2020 Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej Projekt przewodni: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”</p>	
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej</p>	

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p style="text-align: center;">Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p> <p>Cel 5. Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa</p> <p>5.1. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie</p> <p style="text-align: center;">5.1.6. Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych</p>
<p style="text-align: center;">Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</p> <p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów</p> <p>1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne</p> <p>1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze</p> <p style="text-align: center;">Obszar działań: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</p> <p>Cel rozwojowy 5. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</p> <p>27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów</p> <p>31. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych środowiska</p>
<p style="text-align: center;">Program ochrony środowiska dla powiatu legionowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku</p> <p style="text-align: center;">Ograniczenie emisji i substancji i energii</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie lepszej jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie pyłów; <p>Zwiększanie aktywności obywatelskiej i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa; - zwiększanie aktywności społeczeństwa na rzecz ochrony środowiska

SPOŁECZEŃSTWO

CEL STRATEGICZNY 3.

ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE DYSFUNKCJOM SPOŁECZNYM

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p style="background-color: #ADD8E6;">Cel operacyjny 3.1. Aktywna polityka kulturalna</p> <p style="text-align: center;">Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności</p> <p>Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju</p> <p>Kierunek interwencji: Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi poprzez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nowych nawyków kulturowych</p>
<p style="text-align: center;">Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych</p> <p>2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p> <p style="text-align: center;">2.2.5. Usługi kulturalne</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze</p> <p style="text-align: center;">Obszar działań: KULTURA I DZIEDZICTWO</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Cel rozwojowy 6. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia</p> <p style="padding-left: 40px;">33. Upowszechnianie kultury i twórczości</p> <p style="padding-left: 40px;">35. Wspieranie rozwoju sektora kreatywnego</p> <p>36. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025</p> <p style="padding-left: 40px;">Obszar: Budowanie kapitału społecznego</p> <p>BKS.2. Mieszkańcy mają dostęp do szerokiej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej</p> <p>BKS.2.1. Zapewnienie odpowiednich warunków dla działań kulturalnych i chroniących dziedzictwo kulturowe</p>
<p>Cel operacyjny 3.2. Rewitalizacja społeczna - przeciwdziałanie patologiom oraz zjawisku wykluczenia społecznego, przeciwdziałanie bezrobociu</p>
<p style="text-align: center;">Europa 2020</p> <p>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną</p> <p>Projekt przewodni: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”;</p> <p>Projekt przewodni” „Europejski program walki z ubóstwem”</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020</p> <p style="padding-left: 40px;">Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p style="padding-left: 80px;">Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p style="padding-left: 120px;">II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej</p> <p style="padding-left: 120px;">II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego</p> <p style="padding-left: 120px;">II.4.3. Zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej</p> <p style="padding-left: 40px;">Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna</p> <p style="padding-left: 80px;">Cel III.1. Integracja społeczna</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>III.1.2. Zmniejszanie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych</p>
<p style="text-align: center;">Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności</p> <p>Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”</p> <p>Kierunek interwencji: Zapewnienie realnego wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego</p> <p>Kierunek interwencji: Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu</p> <p>Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>Kierunek interwencji: Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach</p>
<p style="text-align: center;">Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p> <p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów</p> <p style="padding-left: 40px;">2.3. Wspomaganie spójności w obszarach problemowych</p> <p style="padding-left: 80px;">2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast</p>
<p style="text-align: center;">Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</p> <p style="padding-left: 40px;">Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych</p> <p>2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze</p>
<p style="text-align: center;">Krajowa Polityka Miejska 2023</p> <p>Cel szczegółowy 3. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich (miasto spójne)</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Cel szczegółowy 4. Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (miasto konkurencyjne)</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: GOSPODARKA</p> <p>Cel rozwojowy 2. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii</p> <p>10. Restrukturyzacja miast w celu wzmocnienia ich funkcji społeczno-gospodarczych Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p>19. Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej 22. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna</p>
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025</p> <p>Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Cel operacyjny 1. Aktywizacja osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>
<p>Cel operacyjny 3.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i stowarzyszeń na terenie gminy</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p>18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025 Obszar: Współpraca i rozwój</p> <p>WiR.1. Dobra współpraca jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i mieszkańców jest gwarancją zrównoważonego rozwoju całego obszaru powiatu</p> <p>WiR.1.3. Wdrożenie partycypacyjnego modelu realizacji zadań we współpracy z instytucjami różnych sektorów, w szczególności z organizacjami pozarządowymi</p> <p>WiR.1.4. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych jest gwarancją większej aktywności mieszkańców</p>
<p>Cel operacyjny 3.4. Budowanie więzi społecznych mieszkańców gminy Serock</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatelskiej</p> <p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju</p> <p>Kierunek interwencji: Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi poprzez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nowych nawyków kulturowych</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p>18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>22. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Obszar działań: KULTURA I DZIEDZICTWO</p> <p>Cel rozwojowy 6. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia</p> <p>33. Upowszechnianie kultury i twórczości</p>
<p>Cel operacyjny 3.5. Budowa kapitału społecznego poprzez sport i rekreację</p>
<p>Europa 2020</p> <p>Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną</p> <p>Projekt przewodni: Młodzież w drodze</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020</p> <p>Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela</p> <p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze</p> <p>Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p>24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025</p> <p>Obszar: Budowanie kapitału społecznego</p> <p>BKS.2. Mieszkańcy mają dostęp do szerokiej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.</p> <p>BKS.2.2. Stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju kultury fizycznej i turystyki</p>

PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA

CEL STRATEGICZNY 4.

NOWOCZESNA I FUNKCJONALNA INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Cel operacyjny 4.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020</p> <p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu</p> <p>II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych</p>
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności</p> <p>Cel 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego</p> <p>Kierunek interwencji: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>Kierunek interwencji: Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego</p> <p>Kierunek interwencji: Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych</p>
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p> <p>Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej</p> <p>3.1. Poprawa dostępności polskich miasta i regionów</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie   Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów   1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększanie ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi   1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów   Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych   2.5. Zwiększenie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o niższej dostępności</p>
<p style="text-align: center;">Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025</p> <p>Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych gospodarki   Cel 3. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze   Obszar działań: PRZESTRZEŃ I TRANSPORT</p> <p>Cel rozwojowy 3. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego   13. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu   15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025   Obszar: Infrastruktura dla rozwoju</p> <p>IR.1. System transportowy na obszarze powiatu działa efektywnie i zapewnia optymalną komunikację wewnętrzną i zewnętrzną powiatu   IR.1.1. Wdrożenie kompleksowego programu przebudowy i remontu dróg powiatowych</p>
<p style="background-color: #ADD8E6;">Cel operacyjny 4.2. Zrównoważone wykorzystanie potencjału zasobów przyrodniczych gminy do tworzenia obszarów rekreacyjnych</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie   Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów   1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne   1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze   Obszar działań: PRZESTRZEŃ I TRANSPORT</p> <p>Cel rozwojowy 3. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego   15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025   Obszar: Infrastruktura dla rozwoju</p> <p>IR.2. Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna jest rozbudowana i atrakcyjna dla mieszkańców i gości odwiedzających powiat   IR.2.1. Rozbudowa istniejących szlaków turystyczno-przyrodniczych</p>
<p style="background-color: #ADD8E6;">Cel operacyjny 4.3. Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej</p>
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności   Cel 5. Stworzenie Polski Cyfrowej   Kierunek interwencji: Wspieranie inwestycji w infrastrukturę szerokopasmową w celu zapewnienia powszechnego, wysokiej jakości dostępu do Internetu   Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska   Kierunek interwencji: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne</p>
<p style="text-align: center;">Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p> <p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników</p>

NAWIĄZANIA DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH
<p>rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów</p> <p style="text-align: center;">2.3. Wspomaganie spójności w obszarach problemowych</p> <p style="text-align: center;">2.3.1. Wspomaganie obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie   Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych</p> <p style="text-align: center;">2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p> <p style="text-align: center;">2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze   Obszar działań: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</p> <p>Cel rozwojowy 5. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</p> <p style="text-align: center;">28. Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej</p>
<p>Program ochrony środowiska dla powiatu legionowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku</p> <p style="text-align: center;">Ograniczenie emisji i substancji i energii</p> <p style="text-align: center;">- osiągnięcie lepszej jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie pyłów;   - osiągnięcie lepszej jakości wód</p>
<p>Cel operacyjny 4.4. Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020</p> <p style="text-align: center;">Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna</p> <p style="text-align: center;">Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych</p> <p style="text-align: center;">III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze   Obszar działań: SPOŁECZEŃSTWO</p> <p>Cel rozwojowy 4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki</p> <p style="text-align: center;">24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego</p> <p style="text-align: center;">Obszar działań: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</p> <p>Cel rozwojowy 5. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska</p> <p style="text-align: center;">25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystywanie</p>
<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Legionowskiego na lata 2016-2025</p> <p style="text-align: center;">Obszar: Infrastruktura dla rozwoju</p> <p style="text-align: center;">IR.3. Środowisko naturalne powiatu legionowskiego spełnia najwyższe standardy ekologiczne i tworzy dogodne warunki dla mieszkańców i odwiedzających</p> <p style="text-align: center;">IR.3.1. Wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej</p>
<p>Program ochrony środowiska dla powiatu legionowskiego na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku</p> <p style="text-align: center;">Ograniczenie emisji i substancji i energii</p> <p style="text-align: center;">- osiągnięcie lepszej jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie pyłów;</p>

9. Finansowanie Strategii

Gmina Serock, jako jeden z głównych podmiotów realizujących założenia niniejszej Strategii powinna mieć niezbędne do tego środki. Instrumentem wieloletniego planowania finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. W jej skład między innymi wchodzi następujące parametry finansowe:

- dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu;
- dochody majątkowe oraz wydatki majątkowe budżetu;
- wynik budżetu wraz ze wskaźnikiem przeznaczenia nadwyżki, albo sposobu sfinansowania deficytu;
- przychody i rozchody budżetu z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia.

Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Serock zaprezentowana jest w tabeli nr 21.

Tabela 21. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Serock na lata 2015-2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dochody ogółem	54 709	62 810	57 717	56 597	54 857	52 930	52 858	52 525	52 500	53 100	53 150
(A.1+A.2) z tego:	247,53	305,77	237,40	515,80	250,40	722,07	421,28	000,00	000,00	000,00	000,00
A.1. Dochody bieżące	49 999	60 461	56 217	55 397	53 857	52 230	52 158	51 925	52 000	52 700	52 850
	163,62	051,23	237,40	515,80	250,40	722,07	421,28	000,00	000,00	000,00	000,00
A.2. Dochody majątkowe	4 710	2 349	1 500	1 200	1 000	700	700	600	500	400	300 000,00
	083,91	254,54	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	
B. Wydatki ogółem	54 133	65 027	54 666	53 924	52 250	51 000	51 400	51 500	51 800	51 400	52 450
(B1+B2) z tego:	304,69	736,32	587,00	115,40	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00
B1. Wydatki bieżące	42 060	53 239	42 251	42 073	42 950	43 100	43 000	43 000	42 900	45 400	45 450
z tego:	856,56	006,33	725,00	400,40	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00
a) wydatki na obsługę	403	580	590 000,00	570	550	300	250	150	200	100	100 000,00
dlugu	328,03	000,00		000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	
b) wydatki z tytułu											
poręczeń i gwarancji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B2. Wydatki majątkowe	12 072	11 788	12 414	11 850	9 300	7 900	8 400	8 500	8 900	7 000	7 000
	448,13	729,99	862,00	715,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00
C. WYNIK BUDŻTU	575	-2 217	3 050	2 673	2 607	1 930	1 458	1 025	700	1 700	700 000,00
(NADWYŻKA/DEFICYT	942,84	430,55	650,40	400,40	250,40	722,07	421,28	000,00	000,00	000,00	
)(A-B)											
D. FINANSOWANIE (D1-	1 487	2 217	-3 050	-2 673	-2 607	-1 930	-1 458	-1 025	-700	-700	-700
D2)	291,23	430,55	650,40	400,40	250,40	722,07	421,28	000,00	000,00	000,00	000,00
D1. Przychody ogółem	4 156	5 229	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	769,71	997,68									
D2. Rozchody ogółem	2 669	3 012	3 050	2 673	2 607	1 930	1 458	1 025	700	700	700 000,00
	478,48	567,13	650,40	400,40	250,40	722,07	421,28	000,00	000,00	000,00	

Spełnienie wymagań określonych w ustawie o finansach publicznych (WSKAŹNIK SPŁATY)											
Lata kredytowania	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym do spłaty	3 065 658,29	3 562 617,08	3 620 650,40	3 223 400,40	3 127 250,40	2 200 722,07	1 678 421,28	1 145 000,00	880 000,00	780 000,00	780 000,00
1) rat kredytowych i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych przeznaczonych na finansowanie planowego deficytu budżetu JST	2 669 478,48	3 012 617,08	2 950 717,08	2 473 467,08	2 307 317,08	1 430 472,08	958 421,28	525 000,00	600 000,00	700 000,00	700 000,00
2) zobowiązań dłużnych zaciąganych na spłatę wcześniejszych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz pożyczek i kredytów (tzw. rolowanie długu)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3) zobowiązań dłużnych zaciąganych w celu wyprzedzającego finansowania działań finansowych ze środków pochodzących z budżetu UE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4) rat kredytowych i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych przeznaczonych na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w wieloletniej prognozie finansowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Spełnienie wymagań określonych w ustawie o finansach publicznych (WSKAŹNIK SPLATY)											
Lata kredytowania	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego poręczeń i gwarancji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6) odsetek od wszystkich kredytów i pożyczek, łącznie z zaciągniętymi na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu JST, a także odsetek i dyskont od papierów wartościowych	396 179,81	550 000,00	570 000,00	550 000,00	520 000,00	270 000,00	220 000,00	120 000,00	180 000,00	80 000,00	80 000,00
7) kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
WSKAŹNIK SPLATY (max 15%) aktualny do 31.12.2013	5,60	5,67	6,27	5,70	5,70	4,16	3,18	2,18	1,68	1,47	1,47
Wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych ustalonych o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat	0,00	13,08	14,16	17,78	21,22	23,90	21,41	19,21	18,20	18,17	16,88

Spełnienie wymagań określonych w ustawie o finansach publicznych											
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Łączna kwota długu	13 558 011,68	14 845 444,55	11 794 794,15	9 121 393,75	6 514 143,35	4 583 421,28	3 125 000,00	2 100 000,00	1 400 000,00	700 000,00	0,00
1) z wyemitowanych papierów wartościowych	11 545 000,00	12 802 660,00	10 213 660,00	8 027 660,00	5 901 660,00	4 275 660,00	2 924 660,00	1 973 660,00	1 347 660,00	700 000,00	0,00
2) zaciągniętych kredytów i pożyczek	2 013 011,68	2 042 784,55	1 581 134,15	1 093 733,75	612 483,35	307 761,28	200 340,00	126 340,00	52 340,00	0,00	0,00
3) przyjętych depozytów wymagalnych zobowiązań w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4) wynikających z odrębnych ustaw, oraz prawomocnych orzeczeń sądów lub ostatecznych decyzji administracyjnych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5) uznanych za bezsporne przez właściwą jednostkę sektora finansów publicznych, będącą dłużnikiem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prawidłowy poziom indywidualnego wskaźnika zadłużenia (art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (TAK/NIE) obowiązujący od 01.01.2014	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Serocku – stan na dzień 29.09.16

Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025

Prawidłowości budżetowe w poszczególnych latach: (dochody + przychody + nadwyżka budżetu z lat ubiegłych = wydatki + rozchody)											
Lata kredytowania	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Dochody ogółem	54 709 247,53	62 810 305,77	57 717 237,40	56 597 515,80	54 857 250,40	52 930 722,07	52 858 421,28	52 525 000,00	52 500 000,00	53 100 000,00	53 150 000,00
2. Przychody ogółem (bez nadwyżki z lat ub.)	4 156 769,71	5 229 997,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Nadwyżka budżetu z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem (1 + 2 + 3)	58 866 017,24	68 040 303,45	57 717 237,40	56 597 515,80	54 857 250,40	52 930 722,07	52 585 421,28	52 525 000,00	52 500 000,00	53 100 000,00	53 150 000,00
4. Wydatki	54 133 304,69	65 027 736,32	54 666 587,00	53 924 115,40	52 250 000,00	51 000 000,00	51 400 000,00	51 500 000,00	51 800 000,00	52 400 000,00	52 450 000,00
5. Rozchody	2 669 478,48	3 012 567,13	3 050 650,40	2 673 400,40	2 607 250,40	1 930 722,07	1 458 421,28	1 025 000,00	700 000,00	700 000,00	700 000,00
Razem (4 + 5)	56 802 783,17	68 040 303,45	57 717 237,40	56 597 515,80	54 857 250,40	52 930 722,07	52 858 421,28	52 525 000,00	52 500 000,00	53 100 000,00	53 150 000,00
Prawidłowość (1 + 2 + 3) = (4 + 5) od bieżącego roku	2 063 234,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zgodnie z art. 243 obowiązującej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym: spłat rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami, wykupów papierów wartościowych oraz spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Serock na lata 2013-2023, relacja planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań posiada wartość niższą niż wartość dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego zgodnie z zapisami art. 234 ustawy o finansach publicznych. To wskazuje na posiadanie przez gminę zdolności do finansowania przyszłych inwestycji, co jest bardzo ważne z punktu widzenia możliwości realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gminy Serock na lata 2016-2025.

Sukces w realizacji założeń Strategii zależeć też będzie od pozyskanych środków zewnętrznych, pochodzących przede wszystkim z funduszy Unii Europejskiej. Środki na realizację założeń niniejszej Strategii mogą być pozyskane także z innych źródeł:

- budżetu powiatu, województwa, kraju;
- partnerów lokalnych i instytucji zaangażowanych w realizację założeń Strategii;
- instytucji finansowych oraz funduszy inwestycyjnych;
- inwestorów,
- sponsorów,
- środków prywatnych.

10. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji

Strategia Rozwoju Gminy jest najważniejszym dokumentem strategicznym jednostki samorządu terytorialnego. Samo opracowanie dokumentu nie gwarantuje jednak sukcesu i nie zapewnia osiągnięcia spodziewanego efektu. Niezbędne jest sukcesywne wdrażanie jej postanowień, monitorowanie poprawności realizacji zaplanowanych zadań oraz ocena rezultatów. Problematyka wdrażania sprowadza się do przekształcenia wypracowanego planu operacyjnego w konkretne działanie, a następnie w realne osiągnięcie.

Monitoring i ewaluacja to procesy, które są nieodłącznymi elementami wdrażania. Jest to uwarunkowane faktem, iż zaprzestanie kontroli realizowanych działań bardzo często prowadzi do obniżenia ich skuteczności i efektywności. Sukcesywne gromadzenie i interpretowanie informacji o przebiegu wdrażania założeń Strategii umożliwia bieżące reagowanie w sytuacji pojawienia się wszelkich nieprawidłowości. System monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025 został szczegółowo opisany w Załączniku nr 2 do niniejszego dokumentu.

10.1. Wdrażanie

Odpowiedzialność za wdrażanie „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” spoczywa na samorządzie gminnym. W celu usprawnienia tego procesu, jak również związanego z nim monitoringu i ewaluacji, powołana zostanie Zespół do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock, którego głównym zadaniem będzie nadzór nad realizacją postanowień wdrażanego dokumentu. Zespołowi przewodniczyć będzie Burmistrz Serocka lub osoba przez niego upoważniona. W skład Zespołu będą wchodzić przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku oraz jednostek organizacyjnych gminy. Będzie on odpowiedzialny w szczególności za zbieranie danych dotyczących wdrażania Strategii, monitorowanie postępów prac, zgodności z pierwotnymi założeniami oraz zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu, opracowywanie raportów kontrolnych, a także skuteczne reagowanie na pojawiające się nieprawidłowości.

Istotną rolę we wdrażaniu Strategii będzie miała także Rada Miejska, której raz w roku będzie przedstawiany do zaopiniowania, przygotowany przez Zespół raport, oceniający stopień realizacji zaplanowanych zadań.

Każdemu z ww. podmiotów przyporządkowano określone kompetencje, niezbędne w procesie wdrażania Strategii.

Burmistrz/osoba upoważniona:

- powołanie Zespołu do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock;
- bezpośredni nadzór nad powołanym Zespołem – udział w pracach i koordynowanie/nadzorowanie prac Zespołu;
- opiniowanie konieczności wprowadzenia zmian w Strategii;
- udział w przygotowywaniu raportów z monitoringu

Rada Miejska:

- uchwalenie Strategii;
- analizowanie wniosków o zmiany treści Strategii;
- uwzględnianie zaplanowanych działań w przyjmowanych planach finansowych gminy.

Zespół ds. Strategii:

- wdrażanie postanowień Strategii;
- kontrole realizacji założeń Strategii;
- zbieranie, porządkowanie i analizowanie danych na temat postępów wdrażania oraz ich ocena;
- monitoring zmian zachodzących w otoczeniu oraz dokonywanie aktualizacji założeń dokumentu na skutek tych zmian;
- sporządzanie raportów z monitoringu oraz wniosków z realizacji poszczególnych celów.

10.2. Monitoring

Monitoring polega na systematycznym gromadzeniu danych dotyczących realizacji Strategii, opracowywaniu i analizowaniu ich, a także porównywaniu otrzymanych danych z danymi wyjściowymi (np. w ściśle określonym okresie, roku bazowym). Dane te służą do oceny skuteczności i efektywności realizacji założeń Strategii. Na ich podstawie sporządzane są raporty, w których określa się m.in. konieczność dokonania zmian lub modyfikacji. Monitoring jest zatem procesem, podczas którego:

- określa się skuteczność dotychczasowo prowadzonych działań;

- zapewnia się efektywne wydatkowanie środków na realizację określonych zadań;
- umożliwia wczesne wykrywanie nieprawidłowości i reagowanie na nie;
- umożliwia dostosowywanie zapisów/założeń Strategii do wyzwań współczesnego świata (a więc zmieniających się uwarunkowań).

Za monitoring realizacji Strategii również odpowiedzialny będzie Zespół ds. Strategii.

Efektywny monitoring możliwy jest dzięki doborowi odpowiednich wskaźników, zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Wskaźniki te będą dostarczały niezbędnych informacji o stanie realizacji założeń niniejszego dokumentu. Głównie są to wskaźniki mierzalne. Dane do wskaźników będzie można pozyskać z ogólnodostępnych statystyk, od podmiotów funkcjonujących na terenie miasta i gminy oraz z poziomu konkretnych projektów. W przypadku tych drugich, ważna będzie ścisła współpraca Zespołu z podmiotami zaangażowanymi w realizację określonych projektów. Wykaz wskaźników monitoringu znajduje się w poniższej tabeli, jednak warto podkreślić, iż wykaz ten nie stanowi katalogu zamkniętego i może być dowolnie modyfikowany.

Monitoring realizacji założeń Strategii będzie się odbywał poprzez sporządzanie w programie Microsoft Office Excel zestawienia poniższych wskaźników w formie tabelarycznej (jako załącznika do niniejszego dokumentu). Wyniki z przeprowadzonego monitoringu będą przedstawiane w przygotowywanych przynajmniej raz w roku raportach (okresowych), a po zakończeniu okresu programowania Strategii w raporcie końcowym.

Tabela 22. Proponowane wskaźniki monitoringu

CEL STRATEGICZNY 1. GOSPODARKA

Prężna gmina ukierunkowana na tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych

1.1 Wspieranie przedsiębiorców oraz promocja i popularyzacja samozatrudnienia:

- Liczba akcji promujących agroturystykę;
- Liczba gospodarstw agroturystycznych;
- Liczba nowoutworzonych miejsc noclegowych;
- Liczba nowopowstałych punktów gastronomicznych;
- Liczba pozycji w internetowym katalogu bazy wypoczynkowej w Serocku;
- Liczba udzielonego wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- Liczba akcji promujących zakładanie i prowadzenie własnych działalności gospodarczych;
- Liczba inwestycji realizowanych/zrealizowanych w partnerstwie publiczno-prywatnym;
- Liczba zorganizowanych spotkań utrwalających współpracę lokalnych przedsiębiorstw z samorządem gminnym;
- Liczba akcji promujących lokalną przedsiębiorczość w kraju i za granicą;

- Liczba akcji zachęcających przedsiębiorców do współpracy na rzecz rozwoju lokalnego;

1.2 Tworzenie korzystnych warunków dla inwestorów oraz promocja potencjału inwestycyjnego gminy:

- Powierzchnia wyznaczonych terenów inwestycyjnych;
- Stopień uzbrojenia wyznaczonych terenów inwestycyjnych;
- Liczba pozyskanych partnerów zagranicznych;

1.3 Działania na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy:

- Liczba bezrobotnych lub osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem;
- Liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych;
- Liczba zorganizowanych staży uczniowskich w lokalnych firmach;
- Liczba organizowanych komputerowych zajęć pozalekcyjnych;
- Wskaźnik komputeryzacji szkół oraz pozostałych placówek/instytucji na terenie Gminy Serock;
- Liczba doposażonych placówek oświatowych;
- Liczba przeprowadzonych akcji doradztwa zawodowego w placówkach oświatowych;

CEL STRATEGICZNY 2. ŚRODOWISKO

Zachowanie walorów przyrodniczych gminy i ich racjonalne wykorzystanie na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców

2.1 Ochrona walorów przyrodniczych gminy:

- Liczba oznaczonych miejsc cennych przyrodniczo;
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zasobów lokalnego środowiska;
- Długość umocnionej linii brzegowej Jeziora Zegrzyńskiego (m);
- Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci;

2.2 Działania na rzecz podwyższenia świadomości ekologicznej mieszkańców:

- Liczba działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży podnoszących świadomość ekologiczną;
- Liczba przeprowadzonych akcji „Sprzątanie świata”;
- Liczba zorganizowanych warsztatów plenerowych;
- Liczba akcji edukacyjnych w zakresie ograniczania ilości produkowanych odpadów przez gospodarstwa domowe;
- Liczba ogólnodostępnych pojemników na segregację odpadów;
- Liczba kampanii informujących/zachęcających do stosowania energii odnawialnej;

CEL STRATEGICZNY 3. SPOLECZEŃSTWO

Rozwój kapitału społecznego oraz przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym

3.1 Aktywna polityka kulturalna:

- Liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych;
- Liczba osób uczestniczących w organizowanych wydarzeniach;
- Liczba zorganizowanych wydarzeń / form spędzania wolnego czasu, m.in. półkolonii, zajęć weekendowych, dla dzieci i młodzieży w oparciu o historię, tradycję i kulturę;

3.2 Rewitalizacja społeczna - przeciwdziałanie patologiom oraz zjawisku wykluczenia społecznego, przeciwdziałanie bezrobociu:

- Liczba uczestników programów pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym;

- Liczba uczestników zajęć i aktywności dla seniorów;
- Liczba opracowanych programów polityki zdrowotnej;
- Liczba opracowanych programów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu problemów alkoholowych i narkotykowych;
- Liczba osób objętych wsparciem na skutek zagrożenia wykluczeniem społecznym;
- Liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną z powodu różnych, trudnych sytuacji życiowych;
- Liczba odbywających się zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba osób objętych systemem prac społecznie użytecznych;
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych opieką;
- Liczba bezrobotnych;
- Liczba kampanii edukacyjnych przeciwdziałających przemocy domowej;
- Liczba nowo powstałych miejsc pracy;
- Liczba kampanii promujących Podmioty Ekonomii Społecznej;
- Liczba nowopowstałych Podmiotów Ekonomii Społecznej;
- Liczba utworzonych żłobków;

3.3 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i stowarzyszeń na terenie gminy:

- Liczba kampanii informacyjnych popularyzujących aktywność społeczną mieszkańców;
- Liczba nowopowstałych organizacji pozarządowych;
- Liczba przedsięwzięć współorganizowanych z organizacjami pozarządowymi;
- Liczba akcji edukacyjnych wśród młodzieży zachęcających do aktywnego włączenia społecznego;
- Liczba młodzieży aktywnie działających w wolontariacie;

3.4 Budowanie więzi społecznych mieszkańców gminy Serock:

- Liczba imprez promujących lokalną historię i tradycję;
- Liczba wydarzeń promujących lokalną tradycję i historię współtworzonych z Centrum Kultury i Czytelnictwa;
- Liczba wydarzeń promujących lokalną tradycję i historię współtworzonych z organizacjami pozarządowymi;
- Liczba wydanych materiałów promocyjnych gminy;

3.5 Budowa kapitału społecznego poprzez sport i rekreację

- Liczba opracowanych programów rozwoju wybranych dyscyplin sportowych;
- Liczba kampanii promujących sport jako ścieżkę rozwoju;
- Liczba kampanii promujących zdrowy styl życia;

CEL STRATEGICZNY 4. PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA Nowoczesna i funkcjonalna infrastruktura publiczna

4.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej:

- Długość zmodernizowanych i przebudowanych ulic;
- Długość wyremontowanych i przebudowanych chodników;
- Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych;
- Długość wybudowanych ścieżek rowerowych;
- Liczba skrzyżowań, na których usprawniono organizację ruchu;
- Liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami;
- Liczba połączeń komunikacji miejskiej;
- Liczba wypadków/kolizji drogowych;

4.2 Zrównoważone wykorzystanie potencjału zasobów przyrodniczych gminy do tworzenia obszarów rekreacyjnych:

- Długość zmodernizowanych szlaków turystycznych;
- Liczba zmodernizowanych / utworzonych szlaków turystycznych;
- Liczba utworzonych wypożyczalni sprzętu sportowego;
- Powierzchnia wydzielonych terenów o funkcji turystyczno-rekreacyjnej;
- Powierzchnia zagospodarowanych terenów Jeziora Zegrzyńskiego;
- Liczba utworzonych kąpielisk na terenie gminy;
- Liczba utworzonych miejsc postoju i odpoczynku nad kąpieliskami;

4.3 Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej:

- Długość rozbudowanej sieci wodociągowej;
- Długość rozbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej;
- Długość rozbudowanej sieci gazowej;
- Liczba nowych przyłączy do sieci gazowej;
- Liczba nowo wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Długość wybudowanej sieci światłowodowej;

4.4 Budowa i modernizacja obiektów użyteczności publicznej:

- Liczba zmodernizowanych obiektów gminnych;
- Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych;
- Liczba zmodernizowanych szkół;
- Liczba zmodernizowanych przedszkoli;
- Liczba zbudowanych obiektów użyteczności publicznej;
- Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji.

10.3. Ewaluacja

Ewaluacja to kolejny, istotny element procesu planowania strategicznego. Jest to ocena realizacji i efektów (rezultatów). Proces ten można podzielić na trzy zasadnicze etapy: ocena

przez rozpoczęciem realizacji Strategii (ex-ante), w połowie (ewaluacja bieżąca) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Ocena stanu początkowego, czyli obecnego, Miasta i Gminy Serock została dokonana poprzez sporządzenie diagnozy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i uwarunkowań środowiskowych miasta i gminy Serock. Stan ten został również określony przez mieszkańców gminy, którzy zidentyfikowali kluczowe problemy mogące zakłócić rozwój oraz oceniali różne obszary funkcjonowania gminy podczas konsultacji społecznych. Zdiagnozowane zostały więc podstawowe potrzeby i oczekiwania grup docelowych.

W ramach oceny konieczne jest przeprowadzenie identyfikacji potencjalnych trudności związanych z wdrażaniem niniejszej Strategii. Zgodnie z przesłankami ewaluacji, kolejna ocena (po ocenie stanu początkowego) powinna nastąpić w trakcie realizacji Strategii. Niemniej jednak realizacja założeń niniejszej Strategii będzie monitorowana na bieżąco i corocznie oceniana w raportach przygotowywanych przez powołany Zespół ds. Strategii. Oceniana będzie jakość realizacji Strategii oraz stopień zgodności z założeniami pierwotnymi. Pozwala to na obiektywny przegląd uzyskanych efektów, a w razie potrzeby dokonanie aktualizacji przyjętych założeń.

Po zakończeniu realizacji Strategii dokonana zostanie ewaluacja końcowa, która będzie oceną:

- stopnia realizacji założeń Strategii;
- skuteczności i efektywności interwencji.

Jest to również badanie długotrwałych efektów Strategii oraz podstawowe źródło informacji, niezbędnych przy planowaniu kolejnej Strategii.

10.4. Aktualizacja

Aktualizacja “Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” będzie miała na celu wprowadzanie ewentualnych zmian w niniejszym dokumencie, które mogą być spowodowane przede wszystkim zmianami zachodzącymi wewnątrz jak i w otoczeniu zewnętrznym Gminy. Konieczność aktualizacji diagnozowana będzie głównie na etapie ocen realizacji Strategii. Dokument może być uzupełniany o nowe działania/zadania, które w sposób znaczący mogą przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów.

10.5. Promocja

Promocja “Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” jest działaniem uzupełniającym, jednym z elementów systemu wdrażania. Działania promocyjne obejmują przede wszystkim poinformowanie o zakończeniu prac nad dokumentem Strategii za pomocą lokalnych mediów oraz upublicznienie treści Strategii na oficjalnej stronie internetowej Miasta i Gminy Serock. Kluczowe będzie także informowanie o realizacji założeń i prezentowanie uzyskanych efektów, nie tylko za pośrednictwem wyżej wspomnianych mediów, ale także prezentacje podczas różnych wydarzeń i spotkań z lokalną społecznością.

Spis tabel

Tabela 1. Pomniki przyrody	12
Tabela 2. Odpady komunalne na terenie gminy Serock	23
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Serock	24
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki dla Serocka na tle powiatu, województwa i kraju w roku 2015	24
Tabela 5. Liczba ludności poszczególnych miejscowości wg stałego miejsca zameldowania	25
Tabela 6. Ruchy migracyjne na terenie gminy Serock	29
Tabela 7. Ruchy naturalne mieszkańców Serocka	29
Tabela 8. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z następujących powodów trudnej sytuacji życiowej	30
Tabela 9. Formy udzielonej pomocy społecznej	31
Tabela 10. Liczba bezrobotnych na terenie gminy Serock	35
Tabela 11. Liczba uczniów w gminnych placówkach oświatowych	38
Tabela 12. Komputeryzacja w szkołach na terenie gminy Serock	39
Tabela 13. Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	42
Tabela 14. Wykaz organizacji pozarządowych	47
Tabela 15. Bezpieczeństwo na terenie gminy Serock	50
Tabela 16. Najpopularniejsze kody Polskiej Klasyfikacji Działalności	52
Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych wg grup branżowych	52
Tabela 18. Ruch turystyczny	55
Tabela 19. Liczba pracujących według innego podziału niż PKD na terenie gminy Serock ...	57
Tabela 20. Analiza SWOT	59
Tabela 21. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Serock na lata 2015-2025	84
Tabela 22. Proponowane wskaźniki monitoringu	92

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy	5
Rysunek 2. Rezerwaty przyrody na terenie gminy Serock	7
Rysunek 3. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Serock	8
Rysunek 4. Struktura przeznaczenia gruntów gminy Serock	10

Rysunek 5. Sieć dróg na terenie gminy Serock	17
Rysunek 6. Sieć wodociągowa na terenie gminy Serock	19
Rysunek 7. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Serock	20
Rysunek 8. Sieć gazowa na terenie gminy Serock	21
Rysunek 9. Struktura według ekonomicznych grup ludności.....	27
Rysunek 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego.....	28
Rysunek 11. Środki gminne przeznaczone na pomoc społeczną	32
Rysunek 12. Stopa bezrobocia w gminie na tle powiatu oraz województwa	34
Rysunek 13. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych wg stanu na dzień 31 grudnia	51
Rysunek 14. Struktura działalności gospodarczej	53
Rysunek 15. Przebieg Szlaku Wodnego im. Króla Stefana Batorego	56
Rysunek 16. Pracujący według płci	57
Rysunek 17. Liczba osób pracujących na terenie gminy Serock na 1000 mieszkańców.....	58

Załącznik 1. RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne są formą dialogu społecznego. Jest to proces, w którym władze samorządowe przedstawiają mieszkańcom plany rozwojowe, których realizacja zasadniczo będzie miała wpływ na ich życie codzienne i jednocześnie zachęcają do wyrażania opinii, zgłaszania uwag czy dodatkowych propozycji. Mieszkańcy tworzą wspólnotę samorządową i w związku z powyższym najdokładniej potrafią zidentyfikować obszary problemowe w ich najbliższym otoczeniu, dlatego ich zaangażowanie w proces tworzenia Strategii jest bardzo ważne.

Strategia Rozwoju Gminy jest najważniejszym dokumentem strategicznym gminy, określającym cele i kierunki rozwoju, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia stanu określonego za pomocą wizji.

Pierwsze konsultacje społeczne w sprawie opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” odbyły się 19 stycznia 2016 roku w Urzędzie Miasta i Gminy w Serocku. Tego dnia przeprowadzono trzy spotkania: z młodzieżą szkół gimnazjalnych, szkół ponadgimnazjalnych oraz z zainteresowanymi mieszkańcami gminy. W pierwszej części spotkań zaprezentowane zostały najważniejsze informacje na temat sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Zostały one opracowane na podstawie ogólnodostępnych informacji pochodzących z bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego, jak również na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy Serock. Druga część spotkań miała natomiast charakter warsztatowy. Zgromadzone osoby zostały podzielone na cztery grupy robocze, a każda z nich zajmowała się odrębnym obszarem tematycznym (gospodarka i turystyka, środowisko, przestrzeń i infrastruktura, społeczeństwo). Każdy z zespołów miał za zadanie zidentyfikować problemy danej strefy, a następnie zaproponować sposoby ich rozwiązania. Efekty prac poszczególnych zespołów zostały zestawione w poniższych tabelach.

Tabela 1.1. Formularz problemów dla obszaru GOSPODARKA I TURYSTYKA

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
DOROŚLI		
1.	Brak promocji gospodarczej gminy i współpracy lokalnych przedsiębiorców.	Powołanie Centrum Rozwoju i Promocji Przedsiębiorczości.
2.	Słaby rozwój infrastruktury turystycznej gminy (brak bazy wynajmu sprzętu,	Rozbudowa infrastruktury turystycznej (stworzenie bazy sprzętu, stworzenie

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
	brak informacji turystycznej, słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych).	wielojęzycznych materiałów promocyjnych, rozbudowa sieci ścieżek rowerowych).
3.	Brak produktu regionalnego.	Stworzenie lokalnych produktów w oparciu o tradycje.
4.	Słaby rozwój przedsiębiorczości (brak średniej przedsiębiorczości generującej miejsca pracy, brak kadr przez migrację zawodową, brak przemysłu wysokich technologii, brak rozpoznania rezerw zdolności produkcyjnych i usługowych, brak regionalnej marki wspierającej lokalnych przedsiębiorców).	Stworzenie klastra, działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.
MŁODZIEŻ		
5.	Brak odpowiedniej komunikacji autobusowej (z sąsiednimi gminami oraz Warszawą).	Przedłużenie linii autobusowej ZTM, bądź przedłużenie trasy kolejowej SKM; utworzenie linii bezpośredniej z Nieporętem, Nasielskiem, Nowym Dworem.
6.	Mała ilość miejsc kulturalnych oraz brak budynku przeznaczonego do spotkań młodzieży.	Wybudowanie kina, GOK - miejsce spotkań dla młodzieży, pełne atrakcji (świetlica) ping-pong itp.
7.	Ograniczona ilość szlaków turystycznych, uboga baza gastronomiczna.	Wytyczenie nowych szlaków i miejsc sportowo-rekreacyjnych; promocja lokali gastronomicznych, zachęcanie przedsiębiorstw do ich otwierania (restauracje typu: kebab itp.)
8.	Brak miejsc pracy, brak grup rolniczych.	Tworzenie nowych miejsc pracy i nowe działalności; dofinansowanie w kierunku dofinansowań; tworzenie grup wspierających rolników.

Tabela 1.2. Formularz problemów dla obszaru ŚRODOWISKO

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
DOROŚLI		
1.	Braki w infrastrukturze technicznej (sieci wodociągowej w całości obejmującej teren gminy, brak kanalizacji na terenach wiejskich, brak gazu ziemnego jako źródła niskoemisyjnego ogrzewania).	Sukcesywna budowa i rozbudowa magistrali wodociągowych, budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa systemu dystrybucji gazu do terenów niezgazyfikowanych.
2.	Zagrożenia pomników przyrody przez czynniki antropogeniczne i inne – nie spowodowane przez człowieka.	Ewidencja pomników przyrody, w powiązaniu z prezentacją i zwiększeniem świadomości

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
		ekologicznej (większa ekspozycja pomników przyrody).
3.	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców (duża ilość odpadów biodegradowalnych nie jest segregowana, zanieczyszczenie brzegów i wód, spalanie odpadów w piecach oraz ich wywóz do lasów).	Akcje, wykłady, warsztaty i spotkania z pracownikami L.P., ekologami, warsztaty w terenie, sprzątanie świata itp.
4.	Obumieranie lasów sosnowych oraz gatunki obce roślin (np. nawłóć).	Ochrona przeciw szkodnikom; Uwzględnienie tego zagadnienia w działaniach, świadomości w sadzeniu roślin itp.
5.	Częściowe podtopienia lokalne spowodowane rozwojem budownictwa mieszkaniowego.	Budowa kanalizacji deszczowej i wprowadzanie systemu odwodnienia wód opadowych i roztopowych.
MŁODZIEŻ		
6.	Zanieczyszczenie terenów zielonych.	Zwiększenie ilości kosztów na odpady około/na terenach zielonych; organizowanie sprzątania lasów przez uczniów szkół.
7.	Niska świadomość przyrodnicza.	Więcej warsztatów przyrodniczych, edukacja dzieci w szkole.
8.	Brak ochrony roślin i zwierząt.	Wybudowanie schronisk, opieka nad bezpańskimi zwierzętami.
9.	Brak odnawialnych źródeł energii.	Dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu instalacji kolektorów słonecznych.
10.	Zanieczyszczona Narew.	Rozwój oczyszczalni.

Tabela 1.3. Formularz problemów dla obszaru PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
DOROŚLI		
1.	Infrastruktura komunikacyjna (drogi, chodniki, parkingi, ścieżki rowerowe).	Modernizacja starych i budowa nowych dróg i chodników; zwiększenie ilości miejsc parkingowych na terenie miasta; zwiększenie ilości ścieżek rowerowych na terenie całej gminy.
2.	Budownictwo komunalne.	Wspomaganie budownictwa TBS w miarę możliwości finansowych gminy, rozwój budownictwa komunalnego.
3.	Stan techniczny obiektów użyteczności publicznej.	Modernizacja i rozbudowa obiektów użyteczności publicznej.
4.	Przestrzeń produkcyjna na potrzeby rolnictwa.	Tworzenie warunków dla przetwórstwa płodów rolnych i produktów

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
		regionalnych, preferencje dla gospodarstw ekologicznych.
5.	Zrównoważony rozwój gminy.	Niwelowanie różnic rozwoju między miastem a wsią.
MŁODZIEŻ		
6.	Mało miejsc rekreacyjnych (małe kąpielisko; niebezpieczny skatepark; mało miejsc wypoczynkowych w lesie z miejscem na ognisko)	Budowa basenu i rozbudowa Ośrodka Sportu i Rekreacji; poprawa standardów parku i jego lokalizacji; budowa miejsc wypoczynkowych w lesie.
7.	Zły stan zabytków na terenie Gminy Serock.	Renowacja zabytków.
8.	Brak wyznaczonych miejsc dla wędkarzy.	Wprowadzenie jasnych, czywistych oznaczeń.
9.	Brak komunikacji publicznej ZTM.	Wydłużenie trasy z Zegrza do Serocka i Warszawy.
10.	Brak miejsc użyteczności publicznej dla młodzieży oraz ich stan techniczny.	Budowa kafejki internetowej/świetlicy środowiskowej/ ew. McDonald; likwidacja kamery w parku przy szkole ponadgimnazjalnej w Serocku.
11.	System oświetlenia na terenie gminy.	Więcej oświetlenia w późniejszych godzinach.

Tabela 1.4. Formularz problemów dla obszaru SPOŁECZEŃSTWO

L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
DOROŚLI		
1.	Rosnące zagrożenie różnymi formami uzależnień.	Realizacja programów profilaktycznych, informacyjnych w szkołach oraz placówkach oświatowo-kulturalnych dla dzieci i rodziców. Wprowadzenie formy integracji rodzin.
2.	Mała integracja społeczna, brak infrastruktury lokalnej. Niedostateczne wykorzystanie potencjału społecznego w zakresie chęci podejmowania wspólnych działań kulturalnych, prozdrowotnych, itp.	Podjęcie dialogu z przedst. konkretnych pomysłów. Zwiększone wsparcie merytoryczne ze strony Urzędu w zakresie realizacji pomysłów mieszkańców. Budowa, dzierżawa obiektów integracji mieszkańców sołectw. Powołanie przedstawicieli do współpracy z organizacjami pozarządowymi.
3.	Mała liczba miejsc przedszkolnych w przedszkolach publicznych i nierównomierna dostępność z różnych obszarów gminy; brak żłobka.	Rozbudowa przedszkola w Serocku, tworzenie placówek przedszkolnych w rejonach o małej dostępności; utworzenie żłobka publicznego.
4.	Bezrobocie.	Przerzucenie środków z pomocy społecznej na dofinansowanie stanowisk

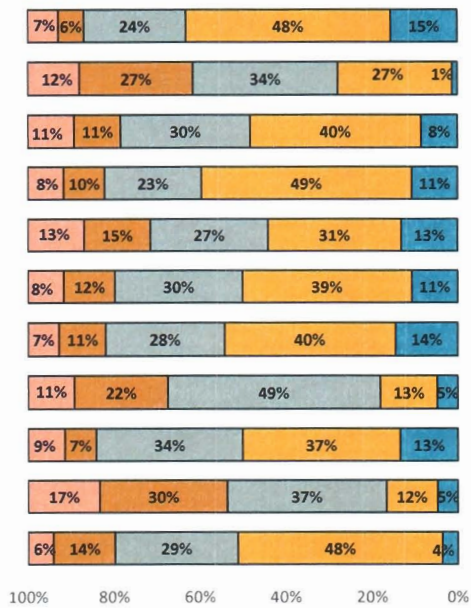
L.P.	SPRECYZOWANY PROBLEM	SPOSOBY ROZWIĄZANIA
		pracy w lokalnych przedsiębiorstwach; rozwijać prace społeczne.
5.	Braki w sferze edukacji (przestarzałe wyposażenie dydaktyczne i techniczne; zwiększenie liczby uczniów kształcących się w zawodach przyszłości; niska ranga kształcenia zawodowego).	Sukcesywna wymiana sprzętu i urządzeń; zawieranie umów patronackich; tworzenie nowych miejsc pracy; popularyzacja zawodów, praktyki zagraniczne, wymiany międzynarodowe.
MŁODZIEŻ		
6.	Agresywne osoby w stanie nietrzeźwości w miejscach publicznych (przystanki autobusowe, pod sklepem).	Kontrola miejsc publicznych, np. przez Straż Miejską.
7.	Brak wiedzy na temat postępowania w sytuacjach szczególnych i niebezpiecznych (np. przemoc w rodzinie, pożary).	Organizacja zajęć fakultatywnych oraz warsztatów dla uczniów.
8.	Stan bezpieczeństwa.	Szybsza interwencja, likwidacja straży miejskiej.
9.	Powiązanie oferty edukacyjnej z aktualną sytuacją na rynku pracy.	Warsztaty zawodowe.
10.	Szkolnictwo ponadgimnazjalne.	Współpraca partnerska z zagranicznymi szkołami, lepsza pomoc medyczna w szkołach.

Na zakończenie części warsztatowych każdy z uczestników otrzymał do wypełnienia ankietę, w której ocenie poddano stan infrastruktury na terenie gminy, sytuację gospodarczą i lokalny rynek pracy, aktywność mieszkańców i współpracę społeczną, dostępność do przedszkoli i żłobków, infrastruktury ochrony zdrowia, infrastruktury teleinformatycznej, kultury i rozrywki oraz sportu i rekreacji, stan środowiska naturalnego oraz sferę turystyczną. W ankiecie wskazywano także mocne i słabe strony gminy, działania istotne dla mieszkańców i rozwoju gminy, a także odpowiadano na pytania dotyczące organizowanych wydarzeń kulturalnych. Ankieta ta została również zamieszczona na stronie internetowej miasta i gminy Serock oraz udostępniona w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy Serock, ul. Rynek 21, 05-140 Serock, celem zachęcenia jak największej liczby mieszkańców do tworzenia nowej Strategii Rozwoju. W wypełnienie ankiet zaangażowało się szerokie grono mieszkańców. Wyniki przeprowadzonej ankiety zostały zaprezentowane na poniższych wykresach oraz w tabelach.

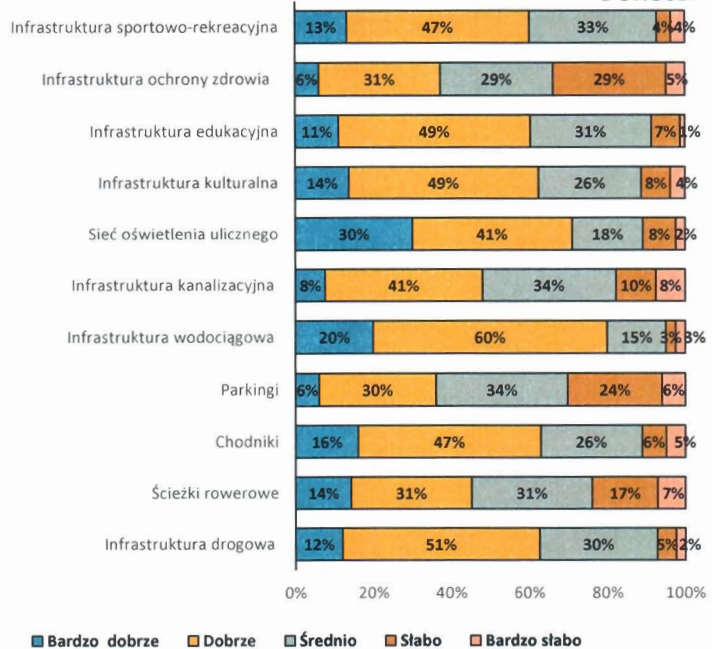

Wykres 1.1. Ocena stanu infrastruktury na terenie gminy Serock

MŁODZIEŻ

DOROŚLI

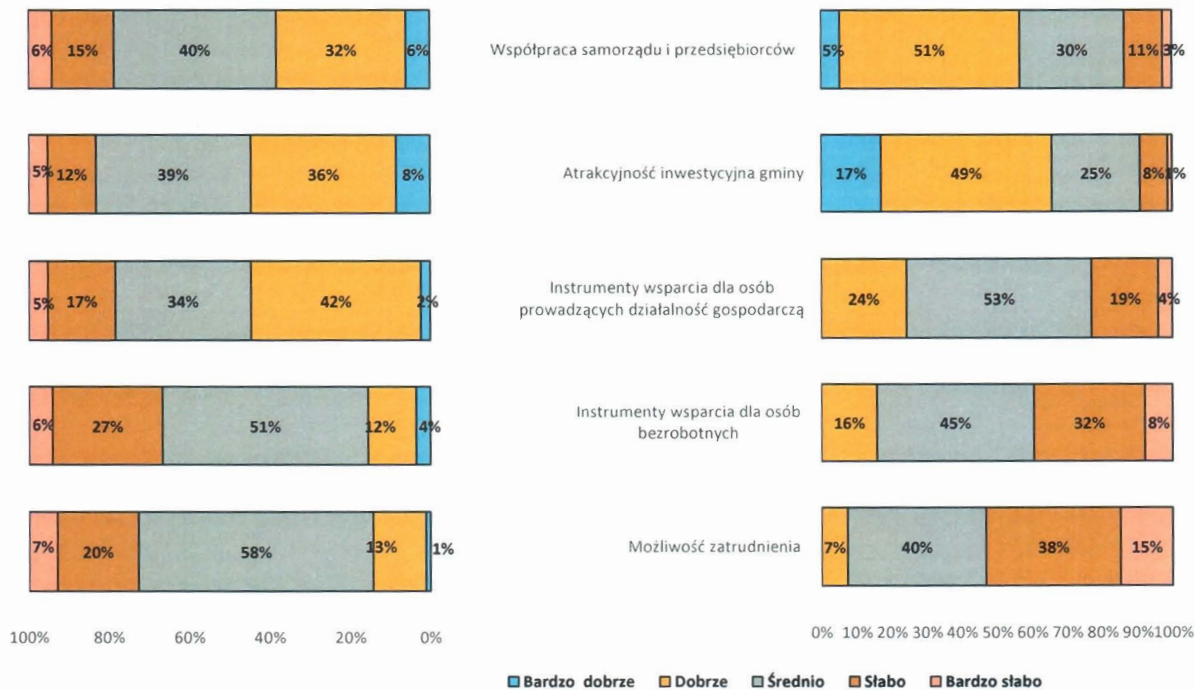

■ Bardzo dobrze ■ Dobrze ■ Średnio ■ Słabo ■ Bardzo słabo

Wykres 1.2. Ocena sytuacji gospodarczej i lokalnego rynku pracy na terenie gminy Serock

MŁODZIEŻ

DOROŚLI

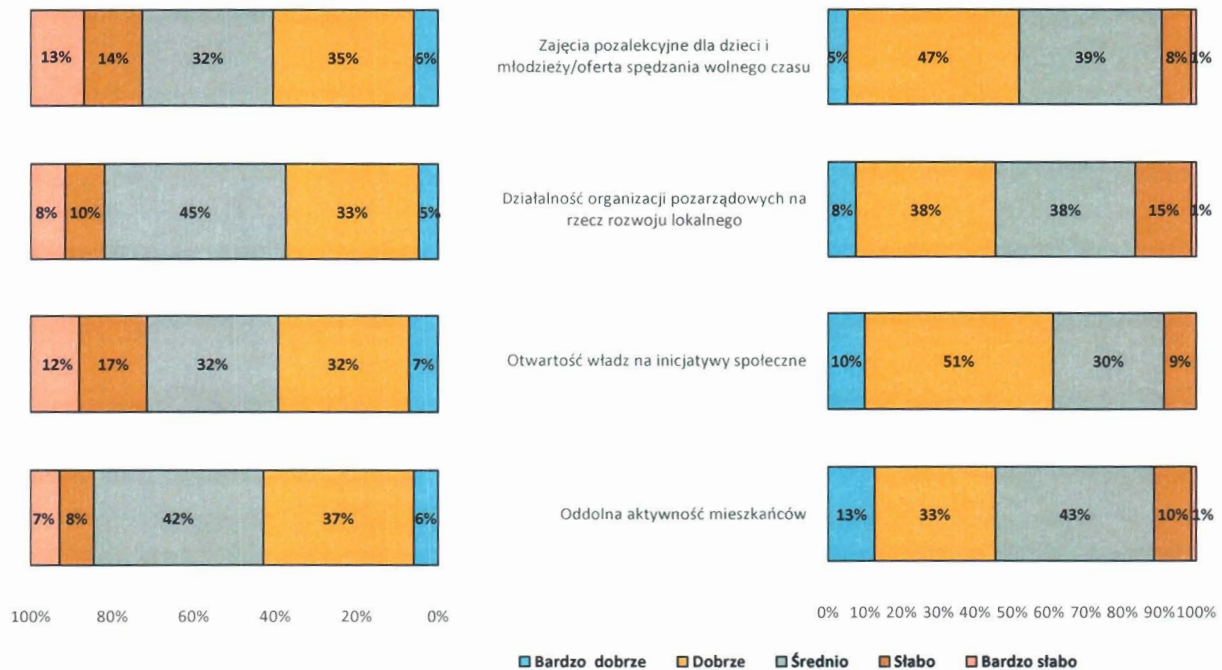

Wykres 1.3. Ocena aktywności mieszkańców i współpracy społecznej na terenie gminy Serock

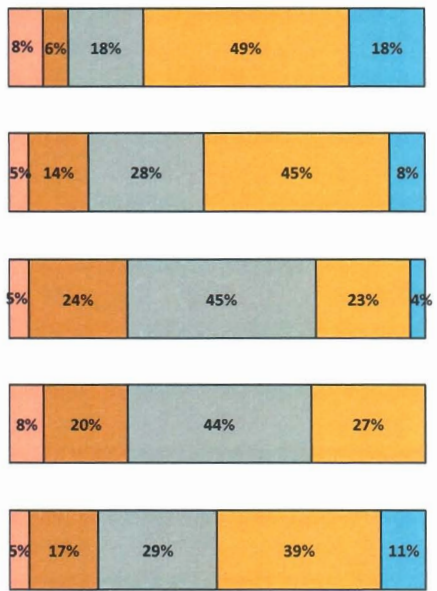
MŁODZIEŻ

DOROŚLI

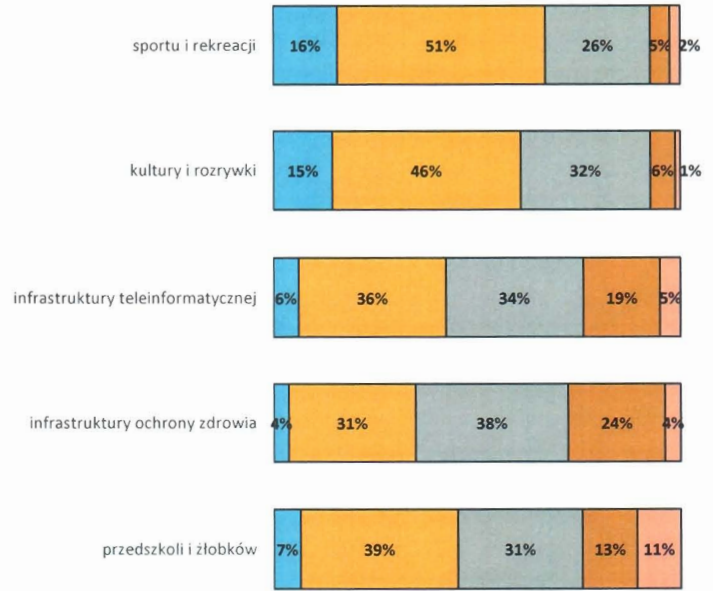
Wykres 1.4. Ocena dostępności do:

MŁODZIEŻ

100% 80% 60% 40% 20% 0%

DOROŚLI

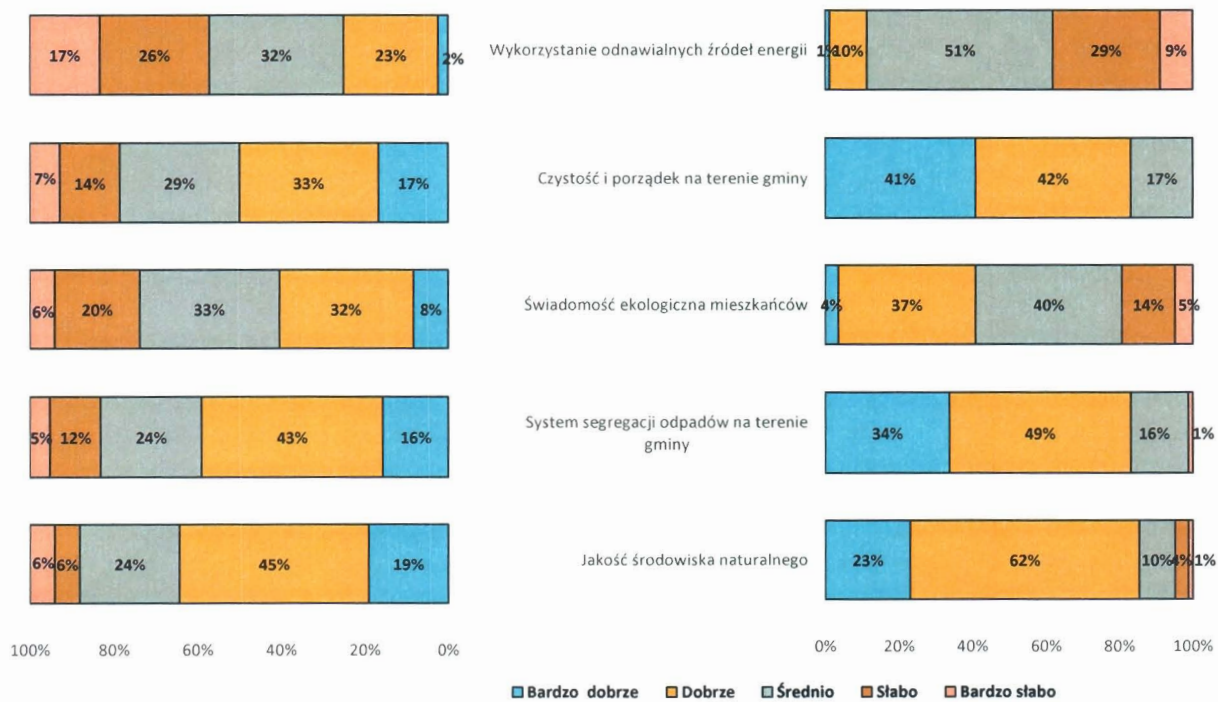
0% 20% 40% 60% 80% 100%

■ Bardzo dobrze ■ Dobrze ■ Średnio ■ Slabo ■ Bardzo slabo

Wykres 1.5. Ocena środowiska naturalnego na terenie gminy Serock

MŁODZIEŻ

DOROŚLI

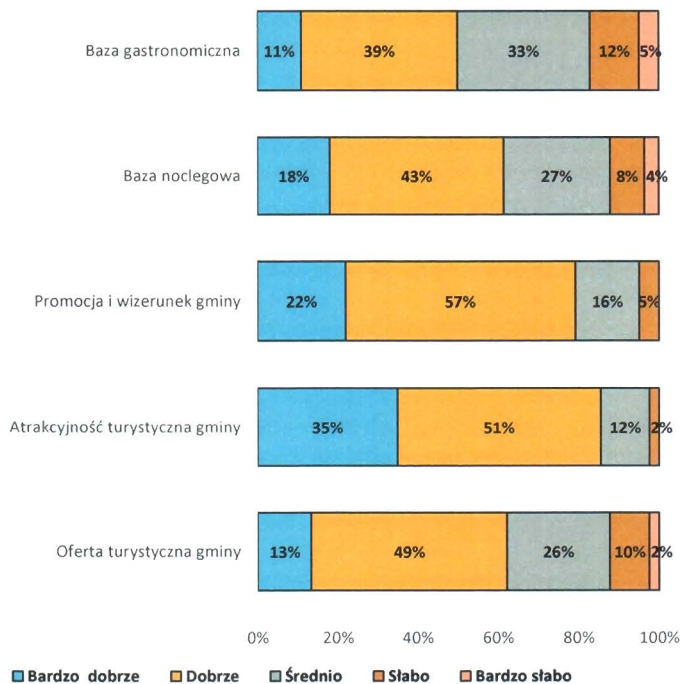

Wykres 1.6. Ocena sfery turystycznej gminy Serock

MŁODZIEŻ

DOROŚLI

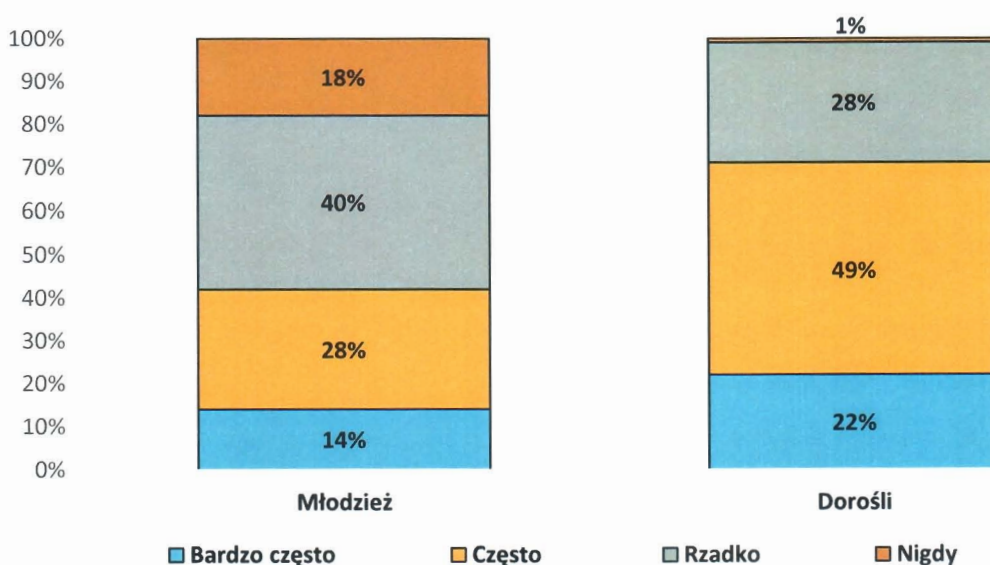
Podsumowując powyżej zestawione wyniki:

- w ocenie stanu infrastruktury młodzież najwyżej oceniła infrastrukturę sportowo-rekreacyjną oraz kulturalną. Wysoko oceniony został także stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, edukacyjnej oraz drogi i chodniki. Zdecydowanie najniżej oceniono stan ścieżek rowerowych, co bardzo często wskazywane było również jako kwestia problemowa w formularzach problemów. Stosunkowo nisko oceniona została infrastruktura ochrony zdrowia oraz parkingi, co szczególnie odzwierciedlone zostało w ankietach wypełnionych przez osoby dorosłe. Dorośli najwyżej ocenili sieć oświetlenia ulicznego, a w następnej kolejności infrastrukturę wodociągową i drogową;
- atrakcyjność inwestycyjna gminy Serock to najwyżej oceniony obszar gospodarki zarówno przez młodzież, jak i osoby dorosłe, natomiast najniższe oceny przyznane zostały możliwościom zatrudnienia. Niskie oceny przyznane zostały także instrumentom wsparcia dla osób prowadzących działalność gospodarczą;
- w ocenie aktywności mieszkańców i współpracy społecznej otrzymane wyniki były bardzo zbliżone dla poszczególnych kategorii. Niemniej jednak osoby z grupy młodzieży najwyżej oceniły oddolną aktywność mieszkańców (podobnie także osoby dorosłe), najniżej z kolei otwartość władz na inicjatywy społeczne czy też ofertę zajęć pozalekcyjnych. Z kolei dorośli najniżej ocenili działalność organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju lokalnego;
- ankietowani w obu badanych grupach wykazali zgodność oceniając dostępność do sportu i kultury, nadając wskazanej kategorii najwyższe oceny. Najniższe oceny nadano dostępności do infrastruktury ochrony zdrowia (młodzież i dorośli) oraz do przedszkoli i żłobków (dorośli);
- oceniając stan środowiska naturalnego na terenie gminy Serock młodzież najwyżej oceniła jego jakość oraz czystość i porządek na terenie gminy, natomiast najniżej wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Osoby dorosłe zdecydowanie najwyżej oceniły system segregacji odpadów, a najniżej, podobnie jak poprzednia grupa, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Zaakcentowana została także niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
- atrakcyjność turystyczna to kategoria sfery turystycznej najwyżej oceniona przez ankietowanych mieszkańców gminy Serock. Warto jednak zwrócić uwagę, że stosunkowo nisko oceniona została baza noclegowo-gastronomiczna oraz oferta

turystyczna gminy, co w dłuższej perspektywie może niekorzystnie przełożyć się na obniżenie, obecnie wysoko ocenianej, atrakcyjności turystycznej.

W kolejnym pytaniu ankietowani odpowiadali na pytanie dotyczące częstotliwości uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych odbywających się na terenie gminy Serock. Uzyskane odpowiedzi dla obu grup były znacznie zróżnicowane. I tak, poziom uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych odbywających się na terenie gminy Serock jest znacznie wyższy w przypadku osób dorosłych (wysoki odsetek osób uczestniczących bardzo często lub często) niż osób młodych (młodzieży).

Wykres 1.7. Częstotliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy Serock

W poniższej tabeli znajduje się wykaz imprez w których ankietowani uczestniczą oraz takich, których według nich w gminie brakuje.

Tabela 1.5. Informacje na temat wydarzeń kulturalnych

W jakich imprezach Pani/Pan uczestniczy?	Jakich wydarzeń kulturalnych brakuje?
<ul style="list-style-type: none"> - Wszystkich w Centrum Kultury i Czytelnictwa w Serocku; - Święto Patrona; - Kupalnocka; 	<ul style="list-style-type: none"> - Koncertów zespołów disco, pop; - Koncertów muzycznych; - Regionalnych; - Jarmarków tematycznych;

W jakich imprezach Pani/Pan uczestniczy?	Jakich wydarzeń kulturalnych brakuje?
<ul style="list-style-type: none"> - Święta Strażaków; - Plenerowych; - Festyny; - Pikniki; - Święto Darów Ziemi; - Dni Serocka; - Rekreacyjno-sportowych; - Bieg Niepodległości; - Krzyżki; - Wianki; - To Barbarki Robota; - Wydarzenia na rynku; - Kabarety; - Imprezy sołeckie; - WOŚP; - Rajd pamięci; - Ferie z OSiR; - Przeglądy artystyczne; - Piknik rodzinny; - Rocznicę wybuchu II wojny światowej; - Rocznicę wydarzeń katyńskich; - Uroczystości okolicznościowe; 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazów filmów w Centrum Kultury; - Dla dzieci; - Zlotów fanów Star Wars; - Strefy kibica; - Klubu dla młodzieży; - Dyskotek; - Skierowanych do młodzieży; - Imprez typu „Mam talent”; - Turniejów e-sportowych;

W kolejnej części ankiety wskazywano mocne i słabe strony gminy Serock. Wyniki tej części posłużyły do zdiagnozowania potencjałów gminy, ale również do określenia jej słabości. W poniższych tabelach wskazano mocne i słabe strony wskazane przez młodzież i dorosłych, jak również elementy wspólne dla obu grup.

Tabela 1.6. Mocne strony gminy Serock

MŁODZIEŻ	DOROŚLI
<ul style="list-style-type: none"> - Duża modernizacja budynków publicznych; - Dużo restauracji, Pizzeria; - Dużo szkół i przedszkoli; - Ludzie z zewnątrz chcą tu przyjeżdżać; - Atrakcyjne propozycje zajęć pozalekcyjnych; - Ogólny dobry wizerunek miasta; - Miejsca typu CKiCz i OSiR; - Ciekawe miejsca do zwiedzania; 	<ul style="list-style-type: none"> - Położenie geograficzne (bliskość Warszawy, Jezioro Zegrzyńskie, rzeka Narew i Bug, droga krajowa); - Czyste środowisko naturalne; - Bogata oferta kulturalna oraz jej wysoki poziom; - Duże tereny leśne; - Obwodnica miasta; - Dobre połączenie komunikacyjne z Warszawą; - Zasoby historyczne miasta z zabytkami;

	<ul style="list-style-type: none"> - Ogromny potencjał społeczny (ludzie chcący działać); - Rezerwaty przyrody; - Gospodarność władz; - Dobra infrastruktura techniczna; - Raj dla wędkarzy; - Warunki do odpoczynku;
	<ul style="list-style-type: none"> - Duże obszary zielone; - Walory turystyczne; - Estetyka miasta i gminy (czystość, ukwiecenie); - Bogata oferta noclegowa na terenie gminy; <ul style="list-style-type: none"> - Dość dobra infrastruktura; - Dbłość o porządek i bezpieczeństwo; - Duży dostęp do sklepów spożywczych;

Tabela 1.7. Słabe strony gminy Serock

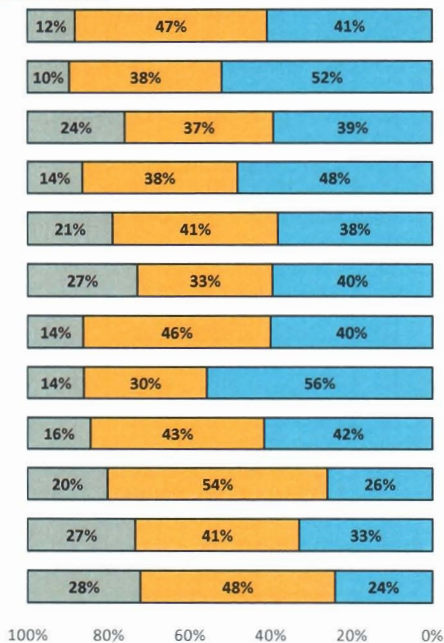
MŁODZIEŻ	DOROŚLI
<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca władzy z przedsiębiorcami; - Zanieczyszczenie okolic miasta Serock; - Brak imprez typowo młodzieżowych; - Brak promocji miasta; - Oświetlenie; - Niewykorzystanie odnawialnych źródeł energii; - Brak kontroli miejsc publicznych w wieczornych porach; - Większe dofinansowanie lokalnych straży OSP; - Brak możliwości rozwoju; - Brak kierunków w liceach; - Brak centrum handlowego; - Brak trenera dla dziewcząt w piłce nożnej; - Brak komunikacji spójnej z pobliskimi miastami; 	<ul style="list-style-type: none"> - Bliskość Warszawy; - Brak kina; - Brak opieki nad zwierzętami; - Potrzeba pilnej modernizacji budynku szkoły podstawowej i przedszkola samorządowego w Serocku; - Opieka zdrowotna; - Mało miejsc rozrywki; - Brak żłobka; - Odpływ młodych ludzi; - Mało przedsiębiorstw przemysłowo-usługowych; - Braki w infrastrukturze technicznej; - Infrastruktura sportowo-rekreacyjna; - Sieć kanalizacyjna w północnej części gminy - ścieki w Zegrzu; - Duża gmina - mało miejsc do integracji społeczności lokalnej; - Mało propozycji dla seniorów; - Duży ruch pojazdów - zanieczyszczanie środowiska; - Brak gazyfikacji; - Trudności w dostępie do przedszkola - mało miejsc dla małych dzieci;
	<ul style="list-style-type: none"> - Słaby rozwój bazy noclegowej; - Nierównomierność wydawania środków z budżetu gminy; <ul style="list-style-type: none"> - Niższy poziom rozwoju obszarów wiejskich; - Słaby rozwój infrastruktury turystycznej;

- Infrastruktura drogowa i transportowa;
- Zanieczyszczenie środowiska (spalanie węgla, dzikie wysypiska);
  - Słaby rozwój infrastruktury wodnej i zimowej;
    - Brak miejsc pracy;
  - Brak miejsc rozrywki (w tym dla młodzieży);
  - Słabo rozwinięta baza gastronomiczna;
    - Problem z komunikacją miejską;
  - Brak dostępności dojazdu ze/i do wsi;

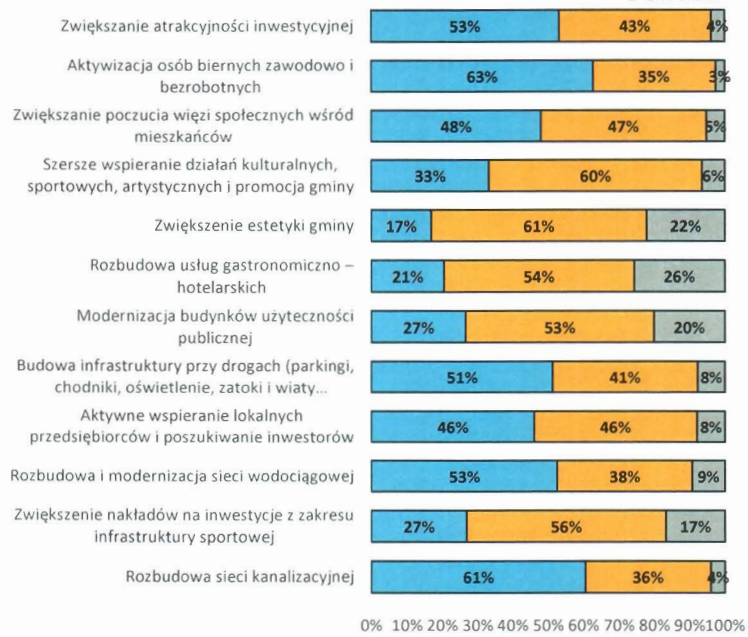
Ostatnim elementem Strategii była ocena istotności wskazanych działań dla mieszkańców i rozwoju gminy. Najistotniejszym działaniem z punktu widzenia osób młodych jest budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, oświetlenie, chodniki, zatoki i wiaty przystankowe), jak również aktywizacja osób biernych zawodowo i bezrobotnych. Najmniejsze znaczenie dla tej grupy ma z kolei potrzeba rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (kategorie wysoko oceniono podczas oceny stanu infrastruktury na terenie gminy). Dla ankietowanej grupy osób dorosłych kluczowe znaczenia ma aktywizacja osób biernych zawodowo i bezrobotnych (aż 63% odpowiedzi wskazujących, iż jest to działanie bardzo ważne) oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Najmniejsze znaczenie ma potrzeba rozbudowy usług gastronomiczno-hotelarskich, zwiększania estetyki gminy oraz modernizacji budynków użyteczności publicznej.

Wykres 1.8. Ocena istotności działań dla mieszkańców i rozwoju gminy

MŁODZIEŻ

DOROŚLI

■ **Bardzo ważne** ■ **Ważne** ■ **Mniej ważne**

Zarówno wyniki przeprowadzonej ankiety, jak również formularzy problemów stanowiły podstawę do określenia celów i kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025.

Efekty prac przeprowadzonych w ramach pierwszych konsultacji społecznych w sprawie opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025 zostały zaprezentowane podczas drugich konsultacji społecznych. Odbyły się one 23 lutego 2016 roku o godzinie 16.00 w Urzędzie Miasta i Gminy Serock. Podczas spotkania przedstawione zostały także propozycje brzmienia wizji, misji oraz celów strategicznych, operacyjnych i odpowiadających im kierunków działań, które następnie poddano dyskusji. Po jej zakończeniu udostępniono efekty prac na stronie internetowej miasta i gminy Serock wraz ankietą, zachęcając tym samym mieszkańców do włączenia się w dalsze prace nad Strategią. Ankietę można było pobrać, wypełnić i przesłać do Urzędu (pocztą elektroniczną lub tradycyjną), złożyć bezpośrednio w sekretariacie lub wysłać bezpośrednio na adres firmy opracowującej dokument „Strategia Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025”. Ponadto w formie papierowej dostępna była również w Urzędzie Miasta i Gminy Serock, ul. Rynek 21, 05-140 Serock. Termin przekazywania ankiet upłynął 10 marca 2016 roku. Wszystkie zgłoszone uwagi i propozycje zostały dokładnie przeanalizowane, a następnie wprowadzone do dokumentu. Wśród nich znalazły się takie jak:

- zmiana brzmienia misji i wizji gminy;
- korekta brzmienia celu strategicznego nr 1 oraz wybranych celów operacyjnych;
- zmiana brzmienia części kierunków działań oraz dodanie nowych kierunków.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025” (robocza wersja dokumentu) przekazany został do zaopiniowania poszczególnym podmiotom odpowiedzialnym za nadzór merytoryczny nad opracowywanym dokumentem. Mieli oni za zadanie zweryfikowanie poprawności jego zapisów i wniesienie ewentualnych uwag. W celu omówienia zgłoszonych uwag, w maju 2016 roku, w Urzędzie Miasta i Gminy w Serocku, odbyło się spotkanie z ekspertami zewnętrznymi (odpowiedzialnymi za ostateczny kształt dokumentu). Następnie projekt Strategii przekazany został do publicznej wiadomości. Mieszkańcy gminy mieli możliwość zapoznania się z dokumentem i zgłaszania swoich uwag i opinii, w terminie do 5 sierpnia 2016 roku. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne propozycje zmian zapisów Strategii. 1 sierpnia 2016 roku odbyło się wspólne posiedzenie komisji Rady Miejskiej w Serocku, na którym opiniowany był projekt dokumentu „Strategii

Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock”. Na posiedzeniu zgłoszono kilka propozycji zmian zapisów Strategii, które następnie zostały wprowadzone do dokumentu.

Podsumowując, udział mieszkańców w konsultacjach społecznych oraz aktywne ich zaangażowanie w cały proces opracowywania Strategii Rozwoju Gminy są bardzo ważne, ponieważ jednym z kluczowych celów konsultacji jest zwiększenie efektywności i trafności procesów decyzyjnych. Założenia dokumentu stanowią bowiem odzwierciedlenie potrzeb gminy i jej mieszkańców. W opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025 włączyło się szerokie grono mieszkańców, co przyczyniło się do opracowania dokumentu w pełni odpowiadającego zdiagnozowanym potrzebom, a realizacja wypracowanych założeń ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy.

Załącznik 2. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTO I GMINA SEROCK NA LATA 2016-2025

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Miasta i Gmina Serock

Efektywność realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2016-2025 zostanie zapewniona dzięki sukcesywnemu wdrażaniu jej postanowień, monitorowaniu realizacji zaplanowanych zadań oraz ocenie rezultatów. Monitoring i ewaluacja to procesy, które są nieodłącznymi elementami wdrażania, ponieważ zaniechanie kontroli realizowanych działań może przyczynić się do obniżenia skuteczności i efektywności ich wykonania. Sukcesywne gromadzenie, a następnie ocena zebranych informacji o przebiegu realizacji zaplanowanych zadań umożliwi podjęcie działań naprawczych - w przypadku pojawienia się jakichkolwiek nieprawidłowości.

Zespół do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock oraz zadania poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za proces wdrażania Strategii

W celu usprawnienia całego procesu wdrażania, a więc również monitoringu i ewaluacji powołany zostanie Zespół do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock, którego głównym zadaniem będzie nadzór nad realizacją postanowień wdrażanego dokumentu. W skład Zespołu będą wchodzić przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Serocku oraz jednostek organizacyjnych gminy, a koordynatorem przebiegu jego prac będzie Burmistrz Serocka lub osoba przez niego upoważniona. Wśród najważniejszych zadań:

- Burmistrza/osoby upoważnionej wyróżniono:
  - powołanie Zespołu do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock;
  - bezpośredni nadzór nad powołanym Zespołem – udział w pracach i koordynowanie/nadzorowanie prac Zespołu;
  - opiniowanie konieczności wprowadzenia zmian w Strategii;
  - udział w przygotowywaniu raportów z monitoringu
- Zespołu wyróżniono:

- wdrażanie postanowień Strategii;
- kontrole realizacji założeń Strategii;
- zbieranie, porządkowanie i analizowanie danych na temat postępów wdrażania oraz ich ocena;
- monitoring zmian zachodzących w otoczeniu oraz dokonywanie aktualizacji założeń dokumentu na skutek tych zmian;
- sporządzanie raportów z monitoringu oraz wniosków z realizacji poszczególnych celów.

W procesie wdrażania Strategii istotną rolę będzie pełniła także Rada Miejska, a wśród jej zadań wyróżnia się:

- uchwalenie Strategii;
- analizowanie wniosków o zmiany treści Strategii;
- uwzględnianie zaplanowanych działań w przyjmowanych planach finansowych gminy.

Monitoring jako jeden z kluczowych elementów wdrażania

Monitoring polega na systematycznym gromadzeniu danych dotyczących realizacji Strategii, ich opracowywaniu, analizowaniu, a także porównywaniu otrzymanych danych z danymi wyjściowymi (w roku bazowym). Otrzymane dane obrazują skuteczność realizacji założeń Strategii.

Monitoring umożliwi również diagnozowanie zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu, wykrywanie nieprawidłowości oraz bieżące wprowadzanie wymaganych korekt. Efektywny monitoring jest możliwy wówczas, gdy w procesie tym zostaną wykorzystane wskaźniki odzwierciedlające określone działania, a więc takie, które dostarczą najpełniejszych informacji o stopniu realizacji danego zadania.

Wskaźniki

Dane do wskaźników będą pozyskiwane z ogólnodostępnych statystyk publicznych (w tym m.in. ze statystyk Głównego Urzędu Statystycznego), od podmiotów funkcjonujących na terenie miasta i gminy oraz z poziomu konkretnych projektów. W przypadku tych ostatnich,

ważna będzie ścisła współpraca Zespołu z podmiotami zaangażowanymi w realizację określonych projektów. Wykaz wskaźników monitoringu znajduje się w rozdziale 10.2. Strategii. Został on sporządzony w oparciu o kierunki działań wypracowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych, a wyniki monitoringu są podstawą kolejnego etapu wdrażania - ewaluacji.

Modyfikacje zestawionych wskaźników są niezbędne w sytuacji zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Wykorzystane wskaźniki mają na celu pełne odwzorowanie zmian zachodzących w wyniku realizacji postanowień Strategii.

Raportowanie

Podstawowe dokumenty z przeprowadzonego monitoringu to raporty monitoringowe Strategii, które przygotowywane będą na podstawie zgromadzonych informacji. Będą to raporty okresowe (np. roczne), sporządzane przynajmniej raz w roku, a po okresie programowania Strategii raport końcowy – podsumowujący efekty uzyskane w wyniku realizacji postanowień określonych w Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock. Raport okresowy będzie przygotowwany w oparciu o systematycznie pozyskiwane dane, z kolei raport końcowy w oparciu o raporty okresowe. Wzory protokołów do raportów okresowych oraz końcowego znajdują się odpowiednio w tabelach 2.2 – 2.5.

Tabela 2.2. Wzór protokołu do raportu okresowego z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock

L.p.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa (w roku bazowym – 2016 r.)	Uzyskana wartość w roku sporządzenia raportu okresowego (... r.)	Źródło danych
1.							
2.							
...							
PROTOKÓŁ SPRAWOZDAWCZY Z REALIZACJI PROJEKTU							
L.p.	Nazwa zrealizowanego zadania	Cel zadania	Nr celu operacyjnego Strategii	Jednostka realizująca			
1.							
2.							
...							

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2.3. Wzór protokołu do raportu końcowego z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock

L.p.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa (w roku bazowym – 2016 r.)	Uzyskana wartość w roku docelowym (2025)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1.								
2.								
...								

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2.4. Wzór protokołu podsumowującego zmianę wartości wskaźnika w poszczególnych latach realizacji założeń Strategii

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka pomiaru	Zmiany w poszczególnych latach raportowania									Źródło danych	
			Wartość bazowa (w roku bazowym - 2016)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		Uzyskana wartość w roku docelowym (2025)
1.													
2.													
...													

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2.5. Wykaz zrealizowanych projektów, będących odpowiedzią na wypracowane kierunki działań w ramach Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock

L.p.	Nazwa projektu	Zgodność z celami Strategii	Okres realizacji projektu	Podmiot wdrażający projekt	Wartość projektu (w tym, jeśli dotyczy - wartość dofinansowania oraz jego źródło)	Charakterystyka zrealizowanego projektu
1.						
2.						
...						

Źródło: Opracowanie własne

Wartości wskaźników osiągnięte w roku docelowym zestawione z ich wartościami bazowymi będą odzwierciedlały osiągnięte rezultaty – efekty, co umożliwi ocenę stopnia osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych. Wartość bazowa to wartość pierwszego

pomiaru, przeprowadzonego w roku rozpoczęcia wdrażania Strategii - w większości będą to wartości zerowe np. liczba nowo powstałych miejsc parkingowych. W latach kolejnych będą to wyniki pomiarów dokonywanych w roku raportowania – wartości w roku docelowym.

Odpowiedzialnymi za raportowanie będą osoby pracujące w strukturach powołanego Zespołu do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock.

Sporządzane raporty okresowe, jak również raport końcowy zostaną przedłożone Radzie Miejskiej. Wyniki zostaną przekazane także do wiadomości publicznej, za pomocą strony internetowej Urzędu Miasta i Gminy Serock. Będą one przede wszystkim podstawą do podjęcia działań ewaluacyjnych.

W sytuacjach wystąpienia ważnych, nieprzewidzianych zmian (tj. m.in. polityczne, prawne, ekonomiczne, środowiskowe czy społeczne), mających znaczący wpływ na funkcjonowanie samorządu gminnego, zalecane jest sporządzenie raportu doraźnego. W raporcie tym, analizie poddane będą wszystkie sfery funkcjonowania gminy lub wybrane jej obszary. Oprócz analizy wskaźnikowej, docelowo zawierał będzie wnioski i rekomendacje niezbędne do przeprowadzenia aktualizacji założeń Strategii.

Ewaluacja

Ewaluacja jest oceną realizacji Strategii i osiągniętych efektów, stanowi tym samym istotny element procesu planowania strategicznego. Proces ten można podzielić na trzy zasadnicze etapy: ocena przed rozpoczęciem realizacji Strategii (ex-ante), w trakcie (ewaluacja bieżąca) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Ocena stanu początkowego została dokonana poprzez sporządzenie diagnozy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i uwarunkowań środowiskowych miasta i gminy Serock. Stan ten został również określony przez mieszkańców gminy, poprzez wyrażenie swoich opinii w konsultacjach społecznych. Zgodnie z przesłankami ewaluacji, kolejna ocena powinna nastąpić w trakcie realizacji Strategii. Niemniej jednak realizacja założeń dokumentu będzie monitorowana na bieżąco i corocznie oceniana w raportach przygotowywanych przez powołany Zespół do spraw wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasto i Gmina Serock. Oceniany będzie przede wszystkim stopień zgodności zrealizowanych zadań z wypracowanymi założeniami, jak również efekty zrealizowanych działań.

Po zakończeniu realizacji Strategii dokonana zostanie ocena końcowa, która będzie oceną:

- stopnia realizacji założeń Strategii;
- skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji.

Jest to również źródło informacji, niezbędnych przy planowaniu kolejnej Strategii.

Ewaluacja jest ściśle powiązana z monitoringiem, ponieważ informacje zebrane w trakcie monitoringu przekazywane są następnie do oceny. Kluczowym jej elementem jest wypracowanie wniosków, które mogą przyczynić się do usprawnienia procesu wdrożeniowego.

Zaprzestanie przeprowadzania monitoringu i ewaluacji może przyczynić się do obniżenia efektywności realizacji zaplanowanych działań, a w konsekwencji do nieosiągnięcia celów określonych w Strategii.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Serocku
Artur Borkowski